

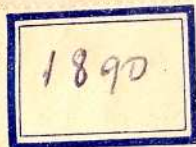

ΕΠΕΥΧΟΝ

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΣΕΒΕΙΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ἮΝ ἐφέστηκεν ἡ ὥρα ἐφάσε καὶ ὁ καὶ ὁ καιρὸς
 Διὰ νὰ καθαρισθῇ ἡ πίστις ἦν ἐστήριξ' ὁ Χριστὸς.
 Εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου μίᾳ ποιήσῃ θὰ γενῆ,
 Ὅλ' οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔλθουν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ αὐλ.
 Τοῦ Μωάμεθ ἡ θρησκεία ὡς ἐσύγγυσε τὴν γῆν,
 Χάνεται ἐξ ὀλοκλήρου κ' ἡ τουρκία μετ' αὐτὴν.
 Λουθηροκαθίνου ἅμα καὶ αὐτοῦ τοῦ Παπισμοῦ.
 Θέλουσιν ἐξαληφθῶσι κατ' ἀπόφασιν Χριστοῦ.
 Καὶ ἂν ἡ δύσις γαυριᾶται εἰς τοὺς στόλους καὶ στρατοὺς,
 Ὡς συντρέχει ἵνα βοηθήσῃ τοὺς τούρκους τοὺς μωαμεθανούς.
 Καὶ αὐτὴ θέλει τὸ πάθει ὡς τὸ πάλ' ὁ φαραώ,
 Παρὰ Θεοῦ ἐνταφιάσθη ἐν θαλάσῃ ἐν βυθῶ.
 Καὶ αὐτοὶ ἐναντιοῦνται εἰς τὴν ἀπόφασιν Χριστοῦ,
 Θὰ ἀφανισθῶσιν ὅλοι ἀπὸ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ.
 Ἄς ἀκούσουν ἡσαίαν πῶς μεγάλως ἐκφωνεῖ,
 Ὅτι τοῦ Χριστοῦ ἡ πίστις μέλλει νὰ καθαρισθῇ.
 Ἀπὸ θρησκείαν τοῦ μωάμεθ κ' ἀπ' αἵρεσιν δυτικῶν.
 Πάπα λουθηροῦ καὶ καθίνου τριθεϊστῶν καὶ ὑλιστῶν.
 Ἀπὸ ἐπτὰ πενήντα μέχρι ἐξήντα καὶ ὀκτώ,
 Θὰ καθαρισθῇ τὸ μέγα καὶ τὸ ἅγιον αὐτὸ,
 Ἐξ αἵρέσεων καὶ ἀσεβειῶν καὶ ἀπ' τῶν ἀνομιῶν,
 Ἀπὸ μοιχείας καὶ πορνείας καὶ ἄρσενοκοιτιῶν

Προφ. Ἡ-
 σίας Κεφ.
 ΝΓ'. σ'χ.
 11, 12.

Ἀποκάλ.
Κεφ. ΙΗ'.
στ'χ. 5, 6.

Αὐτὰ ἢ ἄνομος τουρκία τὰ ἐπλήθυνεν εἰς γῆν,
 Τὸ θεμέλιον ὡς ἔχει ἀπὸ Μωάμεθ τὴν ἀρχήν.
 Φόνους καὶ ἀδικήματά της ἐνθυμήθη ὁ Θεός,
 Διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ ὕψους θά τὴν καύση κεραυνός.
 Διπλοῦν ποτήριον θά πῖει οἴνου τοῦ φαρμακεροῦ,
 Ἀπὸ τὴν ὄργην Κυρίου καὶ Σωτῆρος τοῦ Χριστοῦ.
 Καὶ ὅσοι δι' αὐτὴν συντρέχουν νὰ τὴν ὑπερασπισθοῦν,
 Μὲ αὐτὴν αὐτοὺς τοὺς χρόνους θέλουσιν ἀπωλεσθοῦν.
 Ἀπὸ τὰ σαράντα λέγω ὡς ἐξῆξα ἐκ Γραφάς,
 Πλὴν τὰ ὄντα αὐτῶν φράττουν μὴ ἀκούωσιν αὐτάς.
 Μὲ συνέλαβον οἱ τουρκοὶ μ' ἔβαλον εἰς φυλακὴν,
 Μὲ ἀνέκριναν ἐπτάκις εἰς τὴν ἑαυτῶν ἀρχήν.
 Τοὺς εἶπα ἵνα βαπτισθῶσιν νὰ ἀποτύγουν τὰ δεινὰ,
 Διότι θέλουν ὑποφέρουν τὴν πτώσιν των παντοτεινά.
 Ἄλλ' αὐτοὶ ἀντὶ νὰ ἀκούσουν μὲ ἐξώρισαν ἀπ' ἐκεῖ,
 Μὲ ἐξώρισαν καὶ ἐκρατήσαν τὸ σενδούκι μου ἐκεῖ.
 Καὶ αὐτὸ ὄλον ἐγεγονεὶ ἡ γραφὴ ἵνα πληρωθῇ
 Νὰ εἶν' ἐκεῖ κιβώτιόν μου ὡσάν μία κατοχὴ·
 Κι' ὅσοι λέγουν θέλουν τουρκοὺς ἵνα ὑπερασπισθοῦν,
 Εἰς τὸ πῦρ τὸ τῆς γενένης θέλουν καταδικασθοῦν.
 Ὅσοι ὑπάγουν ἐναντίον τῶν δογμάτων τοῦ Χριστοῦ,
 Ὅλοι θέλουν παιδευθῶσι ἀπὸ τὴν ὄργην αὐτοῦ.
 Ἡ ὁποία διωρίσθη νὰ παιδεύσῃ τοὺς ἐν γῆ.
 Τοὺς ἀδίκους παρανόμους καὶ τὸν κάθε ἀσεβῆ·
 Καὶ αὐτοὺς τοὺς σπερμολόγους τοὺς δυσώδης καὶ κακοὺς,
 Ψεῦδ' ἀποστόλους, λαοπλάνους, γόητας καὶ πονηροὺς,
 Αὐτοὶ ψεῦδος τρέχουν λέγουν τὴν ἀλήθειαν σιωποῦν,
 Ἄκοῦς τῶν ἀσυνέτων καὶ ἀστηρίκτων κατηχοῦν·
 Ὡς δὲν αἰσχύνθησαν ἀριθμοῦντες τὸν μωάμεθ μὲ Χριστὸν,
 Εἰς ἐταιρίας τὸ σχολεῖον τῶν Ἀθηνῶν καὶ σχολαστικῶν.
 Ἐκ τοῦ κακοῦ θησαυροῦ καρδίας στόμα αὐτῶν λαλεῖ,
 Ἀπὸ τυφλότητα καὶ πλάνην καὶ ἰδέαν των κακῆ.
 Βέβαια μὲ πεπωρομένην τὴν καρδίαν ὀμιλοῦν,
 Καὶ τυφλοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς των δὲν εἰμποροῦσι νὰ ἰδοῦν.
 Καὶ συνιώντες ἵνα γνῶσι τὸν Δεσπότην μας Χριστὸν,
 Κι' ὄλοι τους νὰ βαπτισθῶσιν νὰ πιστεύσουν εἰς αὐτόν.
 Ἄς ἐξετάσουν καλῶς ἀκούσουν μὲ ὄλην τους τὴν προσοχὴν,
 Καὶ νὰ μάθουν τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὴν θείαν γραφὴν.
 Ὁ Χριστὸς πρὸ τῶν αἰῶνων γεννημένος ἐκ πατρὸς,
 Ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν χρόνων ἐγεννήθη ἐκ μητρὸς.

Προφήτης
Ἡσαίας
Κεφ. ς'.
στ'χ. 9, 10.

Ψαλμ. ΡΘ.
στ'χ. 4.

Ἐξ ἀπειρογάμου νόμφης ἐκ Μαρίας τῆς ἀγνῆς,
 Ἐκ τῆς πάντοτε Παρθένου ἐκ γενεῶν τοῖς ἐκλεκτῆς
 Ἀπὸ πνεύματος ἁγίου ἐκ δυνάμεως Θεοῦ,
 Ἐγένεν ἡ θεία γέννησις τοῦ σωτῆρος τοῦ Χριστοῦ·
 Ἐγενήθη ἐν τὸν κόσμον εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν,
 Μύρια θαυμάτων πλήθη ἃ ἐποίησε εἰς αὐτὴν·
 Μαρτυροῦν τὴν γέννησίν του ὅτι εἶν' υἱὸς Θεοῦ,
 Κ' ὅτι ἐκατέβη μόνος του ἀπὸ ὕψους οὐρανοῦ·
 Ἐξ ἀειπαρθένου κόρης ἐδανείσθη σάρκα ὁ Θεός,
 Ἐγενήθη ἐν τῷ κόσμῳ ὁ σωτὴρ ἡμῶν Χριστός·
 Ἰψηλὸν εἶχε τὸ σῶμα καὶ ὠραῖον καὶ καλὸν,
 Ἀπὸ ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἦτονε ξεχωριστόν·
 Χάρις ἦτον ἐνδυμένος καὶ μετὰ πλῆθος ἀρετῶν,
 Ἡ πολλὴ ἡ ἀρετὴ του ἐσκέπασε τὸν οὐρανόν·
 Καὶ αὐτοῦ ἡ γέννησις του ἐπρομηνύθη ἀπὸ πολλῶν,
 Διὰ πνεύματος ἁγίου, παρὰ γλωσσῶν προφητῶν·
 Τριανταεὶς χρόνους ἐστάθη ὁ Χριστός μας εἰς τὴν γῆν,
 Ἐδίδασκεν ἐκατηχούσεν Ἑβραίους εἰς συναγωγῆν·
 Ὅτι θέλει σταυρωθῆν ἡ σῶσις γένος τὸ ἀδαμιαϊκόν·
 Πεπτοιχότα εἰς τὸ χάος πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν·
 Ἐσταυρώθη ἀναστήθη μόνος ὡς αὐτὸς Θεός,
 Εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀνέβη ὡς τὸ πρότερον αὐτός·
 Οἱ ἀπόστολοι καὶ ἄλλοι ἦτον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν,
 Ὄπου τὸν εἶδον νὰ ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ νεφελῶν·
 Δι' αὐτοῦ πάλιν ἐστάλη πνεῦμα ἅγιον ἐν γῆ,
 Ἐνίσχυσε τοὺς ἀποστόλους ἔτρεξαν ὅλοι ἐν αὐτῇ·
 Ἐπειθαν πλήθη ἀνθρώπων μετὰ τὰ θαύματα Χριστοῦ,
 Καὶ ἐπίστευον οἱ πάντες εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ·
 Ἐκήρυτταν ἐθάπτιζαν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ,
 Δι' αὐτοῦ τῆς βοηθείας καὶ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ·
 Τοῦ δὲ Μωάμεθ ὁ πατέρας ἦτον ἀπὸ γῆς πτωχός,
 Ἐκ τὰ Μπάταλα χωρίον τῶν καμήλων ἦν βοσκός·
 Ἀππουλάχ τὸ ὄνομά του καὶ Ἄμε ἡ μητὴρ αὐτοῦ,
 Οἱ ἐγέννησαν Μωάμεθ μεσαιῶνος τοῦ καιροῦ·
 Εἰς τὴν Χαλδαίαν ἐγενήθη εἰς τὴν γῆν τῶν ἀσεβῶν,
 Ὄπου ἦτον ἡ θρησκεία Ἰσμαηλιτῶν καὶ ἀγαρηνῶν·
 Σιναΐτων τὰς καμήλας ἔβοσκεν ὡς πτωχός,
 Διὰ νὰ τρώγῃ ὀλίγον ἄρτον ὁ ταλαίπωρος αὐτός·
 Τὸν ἐπείραζεν ὁ δαίμων μετὰ πάθος σεληνιασμοῦ,
 Πάντοτε καὶ παρὰ μέρα τοῦ ἤρχετο μετ' ἀφρισμοῦ·

Εὐαγγελ.
 Λουκᾶς
 Κεφάλ. 4.
 Στίχ. 35.

Ψαλμὸς
 μδ'.
 Στίχ. 2.

Εὐαγγελ.
 Ἰωάννης
 Κεφ. γ'.
 στίχ. 1 ἕως
 21.
 Ὅλοι οἱ
 Εὐαγγελ.
 Πράξις 4.
 ἀποστόλων
 Κεφ. 4.
 Στίχος 9
 4044

Καὶ ἔλεγεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ἐστάλη ἀπ' οὐρανοῦ,
 Καὶ ὅτι ὁ Γαβριὴλ τοῦ λέγει ὁ ἀρχάγγελος ἐν νοῦ·
 Διὰ τοῦτο πίπτει κάτω καὶ ταράττεται εἰς γῆν,
 Ἀπὸ τὴν πολλὴν ὀμιλίαν καὶ μεγάλην διδαχὴν·
 Ἄμαρτωλὸς εἶν' ἀπὸ μήτρας πλανημένος ἐκ γαστροῦ.
 Καὶ ἀπὸ Θεοῦ εἶν' ξένος ὡς τὸ λέγει ὁ ψαλμὸς·
 Ἀγραμμάτος καὶ κακοήθης εἰς τὰ πάθη ἀσελγῆς,
 Καὶ τῆς ἀρσενικοιτίας εἶν' ὁ μέγας διδασκῆς·
 Καὶ τὸ αὐτὸ κοράνιον τοῦ μήπως τὸ ἔγραψεν αὐτός,
 Παχοῦμιος ὁ συναίτης τὸ ἔγραψεν ὁ μοναχός·
 Καὶ μέχρι σήμερον οἱ Τοῦρκοι μόνου των τὸ βεβαιοῦν,
 Διότι ὑπάγουσιν εἰς τὴν Μέκαν καὶ τὸν λιθοβολοῦν·
 Δύναμις Μωάμεθ ἦτον ἡ φωτιά καὶ τὸ σπαθί,
 Μὲ αὐτὰ ἔκαμεν ἔθνος καὶ ὄχι μὲ διδαχί·
 Διὸ καὶ τὸ κοράνιον τοῦ εἶναι πλάσμα ἀνθρωπινόν,
 Γέμη ἀπὸ γοητείας ὡς βιβλίον μαγικόν·
 Ἀπὸ ἀνοήτους μύθους γέμη καὶ οὐτιδανούς,
 Πολλοὺς τρόπους περιγράφει πονηροὺς κ' ἀπατηλοὺς·
 Μερικὰ ἔχει τῆς νέας καὶ τῆς παλαιᾶς γραφῆς,
 Μὲ αὐτὰ ἵνα πλανᾶτε ὁ καθένας ἀμαθής·
 Ἀπέθανε ἐνταφιάσθη ἐδικάσθη ὡς θνητός,
 Ἴνα καίεται αἰωνίως ἐκεῖ εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός·
 Ἐκεῖ θέλουσιν ὑπάγει ὅσους πλάνεσεν αὐτός,
 Καὶ τὸ πῦρ νὰ ἀπολαοῦσιν ὡς λαμβάνει κ' αὐτός·
 Νὰ παιδεύωνται αἰωνίως καὶ νὰ κλαίουν νὰ θρηνοῦν,
 Πῶς νὰ ἀκούσουν τοῦ Μωάμεθ πλάνου τοῦ ἀπατηλοῦ·
 Καὶ νὰ τίπτουσι τὰ στῆθαι ὅταν ἴδουν τὸν Χριστόν,
 Καθήμενου εἰς τὸν θρόνον νὰ κρίνῃ ἔθνη ἀσεβῶν·
 Καὶ ἀλλομόμον νὰ λέγουν εἰς ἡμᾶς τοὺς δυστυχεῖς,
 Πῶς ἐτρέξαμεν μὲ πείσμα γίναμε ὅλοι ἀσεβεῖς·
 Καὶ τικώμενοι τὰ σπλάχνα νὰ ἐκπνέουσι καπνόν,
 Ἐκ καρδίας των καὶ στόμα μὲ μέγαν στεναγμόν·
 Διατὶ νὰ πλανηθῶμεν ἀπὸ Μωάμεθ φρενοβλαβῆ,
 Ἀσελγὴν καὶ κακοήθη βάρβαρον καὶ ἀμαθῆ,
 Καὶ ἀποφύγαμεν τὸ θεῖον εὐαγγέλιον Χριστοῦ,
 Κατακρίναμεν γελῶντες ὅλους τοὺς πιστοὺς αὐτοῦ·
 Καὶ ἐπιστεύσαμεν Μωάμεθ ψεύστην τὸν ἀπατηλόν,
 ὅτι εἶν' ἀπεσταλμένος ἄνω ἀπ' τὸν οὐρανόν·
 Ὡς τὸν ἐλέπαμεν ἀπὸ τὸ στόμα ἐκβαλε ἀφροὺς πολλοὺς,
 Καὶ οἱ δαίμονες τοῦ δίδαν εἰς τὸ σῶμα σπαραγμούς·

Ψαλμὸς
 ΝΖ.
 στίχ. 3.

ἀποκάλυψ.
 κεφ. 19.
 στίχ. 20.

Σοφία
 Σολομῶν.
 κεφ. 1.
 στίχ. 1, 2, 3.

Εἰς παράδεισον μᾶς εἶπεν ὅτι εἰν τρυφαῖς πολλαῖς,
 φαγητὰ πολλά πιλάφια καὶ γυναῖκες ἐκλεκταῖς·
 Μᾶς ἐδίδαξε τοὺς φόνους ἀρπαγὰς καὶ τὰ κακὰ,
 Πράττωντες νὰ συγχωρῆται μετ' τὸ τόμπε σταῖφουρλά·
 Καὶ ὅλα τὰ κακὰ νὰ κάμης φθάνει μόνον νὰ πλυθῆς,
 Μετ' τὸ λεγόμενον ἀπταῖσσι πρέπει νὰ καθαρισθῆς·
 Τώρα δὲ ἐδῶ μᾶς κρίνει ὅλον μας τὸ συνειδός,
 Ὅπου βλέπομεν εἰς τὸν θρόνον ἰδοῦκάθηται ὁ Χριστός·
 Τοὺς πιστοὺς καὶ ἐκλεκτοὺς τοῦ ἰδοῦ ἔχει ἐκ δεξιῶν,
 Τοὺς ἀνόμους καὶ ἀπίστους ὅλους ἐξ ἀριστερῶν·
 Καὶ ὁ Βελζεβούλ Μωάμεθ μετ' ἐκτουτο παντοτεινά·
 Καὶ ἡμᾶς ἐκεῖ μᾶς πέμπει καὶ δικαίως ὁ Χριστός,
 Διὰ τὸν τὸν πιστεύσαμεν ὅτι εἰν' αὐτὸς Θεός·
 Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μετ' Πάπαν καὶ ὅλων τῶν αἰρετικῶν,
 Μετ' ἡμᾶς ἰδοῦ ἀριθμοῦνται πολὺ πλῆθος δυτικῶν·
 Καὶ ἰδοῦ Χριστὸς μᾶς διάχνη μετ' φωνῆν τοῦ καὶ ὀργῆν,
 Τὴν κατάραν τοῦ μᾶς δίδει νὰ ἔχομεν παντοτεινή·
 Διὰ τὸν τοῦ ἠκούσαμεν ὅταν ἦλθεν ἐν τῇ γῆ,
 Τὴν σωτήριον διδαχὴν τοῦ ὁ καθεὶς νὰ βαπτισθῆ·
 Καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν τοῦ ἁγίου καὶ ἐκλεκτόν,
 Τὸ ἐδίδαξε στὸν κόσμον δι' αὐτοῦ τῶν μαθητῶν·
 Διὰ μυρίων τοῦ θαυμάτων ὅπου ἔκαμεν εἰς γῆν,
 Μόνος τοῦ μετ' μαθητᾶς τοῦ ὅπου τοὺς ἔστειλεν εἰς αὐτήν·
 Ἐστερέωσε λαόν τοῦ τὸν ὅποιον ἔχει ἐκ δεξιῶν,
 Εἰς παράδεισον τὸν θάλλει ὡς πιστὸν αὐτοῦ λαόν·
 Διὰ τὸν φωνῆν τοῦ ἀκούσαν καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
 Τοῦ Σατανᾶ ὁδὸν ἀφῆκαν καὶ ἀκολούθησαν χριστοῦ·
 Ὁ Σατανᾶς ἀφοῦ πλέον εἶδεν ὅτι ὑπάγει νὰ χαθῆ,
 Καὶ ὅτι ἡ δόξα τοῦ ἐσβέσθη καὶ ἡ λατρεία τοῦ ἀπὸ γῆ,
 Ἐτρεξαν εἰς ἐδικούς τοῦ βασιλεῖς καὶ ἀρχηγούς διοικητᾶς,
 Φόβητρά τε καὶ κολάσεις ἔστησε πολλάς καὶ δυνατᾶς·
 Ἐπαίδευαν τοὺς μαρτυροῦντας τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ,
 Τοὺς πιστεύοντας ἀνθρώπους εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ·
 Χρόνους τριακοσίους δέκα ἔτρεχεν αὐτὸ παντοῦ,
 Ὅς νερόν ἀνθρώπων αἷμα ἔρρεεν ἐν γῆ παντοῦ·
 Οἱ τύρανοι ἐνόμισαν ὁ Χριστὸς δὲν βοηθῆ,
 Διὰ τοῦτο προσπαθοῦσαν πιστις Χριστοῦ μὴ αἰξῆνθῆ·
 Ἀλλ' ὁ Χριστὸς μακροθυμοῦσε ἕως οὗ νὰ πληρωθῆ,
 Ἀριθμὸς ἁγίων παντων καθὼς λέγει ἡ γραφή·

ἀποκάλυψ.
 Κεφ. 10.
 στίχ. 20.

Εὐαγγελίος.
 Ματθαῖος
 Κεφ. ΚΕ'.
 στίχ. 31
 ἕως 46.

Εὐαγγελ.
 Κεφ. ε'.
 στίχ. 3.

ἀποκάλυψ.
 Κεφ. ΙΒ'.
 στίχ. 11.

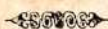
ἑπιστολ. Β'.
Ἀποστόλ.
Πέτρου.
Κεφ. Β'.
στίχ. 4.

ἀποκάλυψ.
Κεφ. ΙΒ'.
στίχ. 12.

Ἐπιστολὴ
ἀποστόλου
Ἰούδα
Κεφ. α.
στίχ. 6.

Εἰς τόπον ὅπου ἐκκενώθη ἀπὸ τάγμα πονηρόν,
Νὰ γεμίση ἐξ ἀνθρώπων τῶν ἀγίων ἐκλεκτῶν·
Δαίμων ἀπ' ἀνοησίαν ἄφησε κενὸν αὐτόν,
Ἀπὸ ὑπερηφάνειάν του ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν οὐρανόν·
Διότι εἶδε κατὰ πνεῦμα τὸν Χριστὸν εἰς οὐρανόν,
Τὸν υἱὸν μὲ τὸν πατέρα πνεῦμα θεοῦ δημιουργόν·
Καὶ αὐτὸς εἶπεν ὑπ' ἄνω νὰ σταθῆ τοῦ ὑλικοῦ,
Διὰ τοῦτο καὶ ἐδιώχθη ὅλως ἐκ τοῦ οὐρανοῦ·
Μὲ θυμὸν μεγάλον ἔπεσε κάτω εἰς τὴν γῆν,
Ἐχινε ἀνθρώπων αἷμα ὡς ποτάμι εἰς αὐτήν·
Οἱ ἄνθρωποι ἐνίκησαν διάβολον τὸν πονηρόν,
Διότι ἔτρεχον μαρτυροῦντες διὰ Ἰησοῦν Χριστόν·
Δὲν προτίμησαν ζωὴν τῶν μῆτε, θεῶν καὶ τρυφᾶς,
Διὸ θὰ λάβωσι τὸν τόπον ὃν ἀφήκεν ὁ σατανᾶς·
Αὕτη ἦτον ἡ αἰτία μακροθυμίας τοῦ Θεοῦ,
Καὶ ὅλη ἡ ἀργοπορία τῆς βοηθείας αὐτοῦ·
Ὅστερον τὸν Κωνσταντῖνον μέγα φέρει μὲ σταυρόν,
Ἐξολώθηρεσε τυράντους πρῶτος βασιλεὺς πιστῶν·
Ἐκβαλε σταυρόν κυρίου τὸν χωμένον ἐν τῇ γῇ,
Ἐκ Θεοκτόνων Ἰουδαίων ἐν τῇ Ἱερουσαλῆ·
Ὡκοδόμησε καὶ πόλιν τὴν ἐπτάλοφον θρακῶν.
Τὴν μητρόπολιν τοῦ κόσμου ὄλων τῶν Χριστιανῶν·
Αὕτη θρόνος βασιλείας ἀνατολικῶν Χριστιανῶν,
Ἐξ ἁμαρτιῶν τὴν ἔχουν γένος τῶν Ὀθωμανῶν·
Τὰς αἰτίας ἀκολούθως ἐβλεπε ἱστορῶ καὶ τὰς λαλῶ,
Καὶ τὰς γνώμας κακοδόξων κλαίω καὶ μυρολογῶ·
Ὁ διάβολος ἀφοῦ εἶδεν ἐδιώχθη ἀπὸ γῆν,
Ὅλη του ἡ ἐξουσία καὶ ἡ λατρεία του ἀπ' αὐτήν·
Ἐτρεχε παντοῦ ὡς λέων ὠρυόμενος πολὺ,
Κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας ἐτοιμάσθη εἰς πολὺ·
Ὅλα τὰ στρατεύματά του ἔστειλεν εἰς πᾶσαν γῆν,
ἵνα εὗρουν ὑπηρέτας κατὰ τὴν αὐτοῦ βουλήν·
Ὅλον τὸν κόσμον ἐσκάλισαν προσπαθοῦντες νὰ εὗρουν,
Ὅμοιους αὐτῶν ἀνθρώπους νὰ κηρύττουν νὰ πλανοῦν·
Καὶ μετὰ πολλοῦ ἀγῶνος εὗρων ἐκ τῶν κληρικῶν,
Καλογήρων Φαρισαίων ὡς ἀγίων καὶ δοξομανῶν·
Τούτους ἐγχολπώθη ὁ δράκων ὡς ὄργανον μεθοδικόν,
Τοὺς ἐδίδαξε νὰ στήσουν πόλεμον μὲ τὸν Χριστόν·
Τοὺς ἐνδύσε τὴν φιλαρχίαν πάθος μέγα καὶ καλόν,
Ἄμα καὶ φιλαρχίαν πάθος τὸ καὶ σιμωνιακόν·

Αὐτοὺς ἐνέκρινεν ἀξίους Σατανᾶς ὁ πονηρός,
Καὶ τοὺς ἐδίδαξε μεθόδους διάβολος ὁ φθονερός·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ τῶν ἑπτὰ Ἱερῶν Συνόδων.

Ἄρειος πρωτοπαπᾶς ἐκ κλήρου κτίσμα εἶπε τὸν Χριστόν,
Πατέρες θεοὶ συναχθῆκαν ἀναθεμάτισαν αὐτόν·
Τριακόσιοι δέκα καὶ ὀκτώ ἦσαν ἅγιοι καὶ ἐκλεκτοί,
Εἰς σύνοδον τὴν ἐν Νικαίᾳ τοῦ Χριστοῦ ἦσαν πιστοί·
Νικόλαος καὶ ὁ Σπυρίδων ἐκεῖ ἦτον μετ' αὐτούς,
Τοὺς πατέρας ἐκκλησίας δυτικούς καὶ ἀνατολικούς·
Ὁμοούσιον πατρὶ τε ἐδογματίσαν Ἰῶν,
Ἄκτιστον ἐκ τῆς οὐσίας καὶ ἀληθινὸν Θεόν·
Οὗτοι σύμβολον συντάξαν εἰς ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ,
Αὐτὴ ἡ ὁμολογία τοῦ κάθε πιστοῦ ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ·
Σύμβολον τῶν ἀποστόλων τρισυπόστατος Θεός,
Εἰς τὸ ὄνομα τριάδος νὰ βαπτίζεται ὁ λαός,
Εἰς τὸν ἀναρχον πατέρα καὶ συνἀναρχον Ἰῶν,
Εἰς παράκλητον τὸ πνεῦμα τρισυπόστατον Θεόν,
Αὕτη ἦ καὶ ἦτον πρώτη Σύνοδος καὶ Ἱερά,
Κατηγήσασα τὸν κόσμον δι' ἐγγράφου καθαρά·
Ἐκ γραφῶν Θεῶν λαβοῦσα Σύμβολον τῶ ἐν κρυπτῶ,
Πίστειως ἁγιοτάτης ἐκ τορνεύσασα καλῶς αὐτό·
Πρῶτον ἄρθρον τοῦ Συμβόλου τὸν πατέρα ποιητὴν,
Οὐρανοῦ καὶ γῆς ἀπάντων λέγει τὸν προνοητὴν·
Ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἵνα δείξει προφανῶς,
Ποιητὴν Θεὸν τῶν ὄντων καὶ ἐλέγξει ἐμμανῶς,
Τοὺς φρονούντας ἐκ τῆς ὕλης ἢ ἀτόμων ὑπαρκτῶν,
Ἡ καὶ ἐκ τοῦ αὐτομάτου τὸ πᾶν ἦν γεννητὸν·
Ἐναντίον εἰς τὴν δόξαν δόγματος ἀρειανοῦ,
Τὸ μονογενῆς ἐτέθη ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ·
Καὶ Θεὸς πῶς κατ' οὐσίαν ἐκ πατρὸς ἦν γεννηθεὶς,
Ὁμοούσιος αὐτότε καὶ μηδὲ ὡς ποιηθεὶς·
Πρὸ αἰώνων ἐγεννήθη φῶς ὃν δῆπου ἐκ φωτός,
Καὶ δι' οὗ τὸ πᾶν παρήχθη ἔλυσε σκότος νυκτός·

ἢ ἐν Νικαίᾳ
Α΄. Σύνοδος
κατὰ τοῦ
Ἀρείου ἀπὸ
Χριστοῦ
ἔτη 315.

Σύνοδος Β'.
ἐν Κωνσταντινουπόλει,
ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἀπὸ
Χριστοῦ
ἔτη 370.

μετὰ ἕξῃ καὶ πενήντα χρόνους πρώτης συλλογῆς,
τῶν πατέρων ἐν Νικαίᾳ τῆς Θεόθεν ἐκλογῆς·
Μακεδώνιος ἐφάνη Πατριάρχης τοῦ καιροῦ,
Κατὰ πνεύματος ἐφάνη Παναγίου Ἱεροῦ·
Ἐλέγεν τὸ Θεῖον πνεῦμα κτίσμα εἶναι τοῦ Θεοῦ,
Καὶ ἐδείκνυεν ἐν ἄλλοις δούλον εἶναι τοῦ Υἱοῦ·
Διὰ τοῦτο ἐσυνήχθη ἡ δευτέρα συλλογή,
Εἰς τὴν πόλιν Κωνσταντινίου Βασιλέως ἐποχῆ·
Εὐσεβοῦς Θεοδοσίου πρώτου οἰκουμενικῆ,
Ἐκατὸν πενήντα ἦσαν οἱ ἐκκλησιαστικοί·
Καὶ ἀπέδειξε τὸ πνεῦμα συναΐδιον Θεόν,
Τὴν αὐτὴν ὡς ἔχων φύσιν μὲ πατέρα ἢ Υἱόν·
Καὶ ὑπόστασιν τελείαν πρόσωπον ξεχωριστόν·
Ἰδιότητα ὁμοίως ἐκ πατρὸς ἐκπορευτόν·
Ὡς υἱὸς ἔχει τὸ γεννηθῆναι ἐκ μιᾶς μόνον ἀρχῆς,
Ἐκ πατρὸς μόνου ἀνάρχου ὡς αἰτίας μοναχῆς·
Καθὼς εἶδομεν τὴν πρώτην Σύνοδον τὴν Ἱεράν,
Διὰ Ἄρειον ἀχρεῖον ἀἴρουν τὴν μιαν·
Προσέτεθη τῷ συμβόλῳ τὰ προσόντα τῷ Υἱῷ,
ἵνα δίδομεν λατρείαν ἀξιοπρεπεῖ Θεῷ·
Μέχρις ὥρας δὲν ἐφάνη οὐ τις καὶ νὰ θλασφημῇ,
Εἰς τὸ πνεῦμα καὶ ὡς κτίσμα τοῦτο τὸ νὰ ἀριθμῇ·
Οὕτω τώρα ἡ δευτέρα Σύνοδος ἡ Ἱερά,
Τὰ προσόντα εἰς τὸ πνεῦμα ἐπιθέτει καθαρὰ·
Εἰς τὸ πνεῦμα ἀποφαίνει κύριον ζωοποιόν,
Καὶ ἐκ τοῦ πατρὸς ὁμοίως τοῦτο εἶν' ἐκπορευτόν·
Σὺν πατρὶ συμπροσκυνῆται συνδοξάζεται αὐτῷ,
Σὺν Υἱῷ ἅμα ἐξ ἴσου εἶν' Θεὸς καθ' ἑαυτῷ·
Τὸ λαλήσαν ἀποφαίνει τὸ διὰ τῶν προφητῶν,
Παρασταίνει ἀρηδήλως ἐκ τῶν λόγων τῶν γραπτῶν·
Πρὸς Ἑβραίους Παῦλος γράφει οὕτω φθέγγεται ῥητῶς,
Πολυτρόπως εἶν' λαλήσας τοῖς προφήταις ὁ Θεός·
Μακεδόνιον τὸν λύκον τὸν κακὸν αἰρετικόν,
Ταῖς ἀράξιν καθυποβάλλει ἔξω πάντων κληρικῶν· (α)

Πρὸς Ἑβραίους ἐπι-
στολὴ Παῦ-
λου
Κεφ. α'.
στίχ. 1.

(α) Καθυποβάλλει ἔτη αὐτὴ καὶ ἄνοον (χωρὶς νοῦν) ἀπο-
λινάριον ἔννοον καὶ ἐμψυχον σάρκα ἀνηληφέναι τὸν κύριον ἐπι-
κυρώσασα. Ὁμοίως καθυποβάλλει καὶ τοὺς πνευματομάχους,
εὐνομιανούς, καὶ ἑταιρούσιον τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ λέγοντας· καὶ

Ἐνικήσαντες τοῦ λόγου ὡς ἐκ τῶν προφητῶν,
 Κατὰ χάριν μόν' εἰς τοῦτο ὄχι τέλειον Θεόν·
 Ὁργανον Θεότητός τε ἐφρονοῦσε τὸν Χριστόν,
 Δι' αὐτοῦ ὅτι ἐνεργοῦσεν ἄνθρωπον ξεχωριστόν·
 Ὄθεν καὶ ἀνθρωπολάτρις ὠνομάσθη ἀληθῶς,
 Διαϊρῶν Χριστόν τὸν ἕνα παραδόξως μὴ ὀρθῶς·
 Ἐνα μὲν τὸν πρὸ αἰῶνων λόγον τὸν ἐκ τοῦ πατρὸς,
 ἕτερον δὲ κατὰ φύσιν ἐκ Μαρίας τῆς μητρὸς·
 Ὡς ἐκ τούτων ἐφρονοῦσε δύο φύσεις εἰς Χριστόν,
 Ὅχι ταύτας ἡνωμένας χωρισμένας κατ' αὐτόν·
 Καὶ Μαρίαν Θεοτόκον Χριστοτόκον ἐκφωνεῖ,
 Ὡς γεννήσασα κυρίως ἄνθρωπον μόν' ὡς φρονεῖ· (α)

οὐάλεντα, καὶ ἄλλους φρονούντας τὸν Υἱὸν ὅμοιον κατὰ πάντα
 τῷ πατρὶ δὲν ἐδέχοντο αὐτὸν ὁμοούσιον τοῖς ἀνθρώποις κατὰ
 τὸ ἀνθρώπινον οὔτε τὸ ὁμοούσιον κατὰ τοὺς Ἀριανούς, οὔτε τὸ
 ἑτερούσιον κατὰ τοὺς εὐνομιανοὺς διὰ τὸ ἀκἀτάληπτον ἔλεγον,
 τῆς θείας οὐσίας καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἐξ οὐρανοῦ ἔλαβε σῶμα
 καὶ ὄχι ἐκ τῆς παρθένου.

(α) Πολλοὶ κατὰ τοῦτο ἐβλασφήμισαν, καὶ περὶ τέλους
 κατησχύνθησαν· οἱ Θεοδοτιανοὶ ψιλὸν ἄνθρωπον τὸν Χριστόν
 φρονούντες, Οὐαλεντιανοὶ, ὡς διὰ σολῆνος τῇ Θεομήτορι πεπρα-
 κέναι τὸν Χριστόν καὶ μὴ ἐξ αὐτῆς, ἀλλ' ἐξ οὐρανοῦ σῶμα
 λαβόντα, Ἀρειανοὶ κτίσμα λέγοντες τὸν Χριστόν, ἐπίστευον
 σῶμα μόνον ἀπὸ Μαρίας εἰληγμέναι· ἡ Μιάρειοι γεννήσασαν
 ὅμοιον κατὰ πάντα τῷ Θεῷ ὄχι ὁμοούσιον· Φωτιανοὶ φρο-
 νοῦντες ὅτι ἐγέννησε λόγον ἀνύπαρκτον πάσης οὐσίας ὑπερη-
 μένον λόγον προφορικόν· Αἰτιανοὶ φρονούντες καὶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα
 τὸ ἅγιον, ὡς ἀπὸ κτίσμα λαβοῦσα ἐγέννησεν, ὄχι Θεόν, ἀλλὰ
 κτίσμα καὶ αὐτὸ ἀνόμιον· Μανιχαῖοι φρονούντες, ὅτι δοκῆσει
 (στοχασμὸς) μόνη καὶ φαντασία ἐγέννησε τὸν Χριστόν· Νεστο-
 ριανοὶ, Χριστοτοκον, Θεοφρόν καὶ Θεοτόκον ὠνομάζον τὴν
 Θεοτόκον, δύο Υἱοὺς ἐνυπνιαζόμενοι, τὸν ἐκ Θεοῦ καὶ τὸν ἐκ
 τῆς Παρθένου, Σαβελλιανοὶ φρονούντες, ὅτι ἐγέννησε τὸν Πα-
 τέρα, καὶ ὄχι τὸν Υἱόν, καὶ τοῦτον νοητὸν προφορικόν ἀναγε-
 μένον (διαδιδόμενον) ἡμῖν λόγον· ἀνόμοιοι φρονούντες τὸν Χρι-
 στὸν, μηδεμίαν ὁμοιότητα ἔχοντα, κατ' οὐσίαν τῷ πατρὶ· ὡς
 καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα· Ἐπιράνιοι, Κύπριοι, Ἰωάννης Δαμασκηνὸς
 περὶ αἰρέσεων.

Θεοδοσίος ἐκ τούτου Βασιλεὺς ὢν ὁ μικρὸς,
 Τρίτην Σύνοδον ἀρθροῖζει ἐν ἐφέσω ὁ λαμπρὸς·
 Διακόσιοι πατέρες ἐσυνάχθησαν ἔς αὐτήν,
 Πνευματέμφοροι καὶ θεῖοι τὴν ἀγίαν καὶ σεπτὴν·
 Καὶ νεστορίον καλοῦσι ἵνα ἀπολογιθῆ,
 Ἄπαξ δις καὶ τρίς φωνοῦσι αὐτὸς τὸ πείσμα του κρατεῖ·
 Παντελῶς δὲν εἰσακούει οὔτε πείθεται σχεδόν,
 Ἴνα ἔλθῃ πρὸς πατέρες συναγμένους σωρηδόν·
 Τοῦτο μὲν τῆς ἀπειθείας τοῦτο δὲ βλασφημιῶν,
 Καθαίρειτε ἐξωθεῖτε ὄλων τῶν ἐκκλησιῶν·
 Ἐπιτρέπεται εἰς τοῦτο ἵν' ἀπέλθῃ εἰς μονήν,
 Εἰς τὴν ἐν ἀντιοχείᾳ καὶ νὰ παύσῃ τοῦ φρονεῖν·
 Καὶ ἐκεῖ δὲν παύει οὗτος βλασφημιῶν κατὰ ῥητῶν,
 Ἐξορίζουσιν ἐκεῖθεν εἰς τόπον μόνον χωριστόν·
 Ἐκεῖ θνήσκει παναθλίως καταλείπεται τοῦ ζεῖν.,
 Καὶ ἡ βλάσφημος του γλώσσα βρῶμα τῶν σχολικῶν ἦν·
 Ὄθεν Σύνοδος ἡ θεία Κύριλλος ὁ Ἱερός,
 Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ σοφώτατος λαμπρὸς·
 Δύω φύσεις δογματίζει τὸν Χριστὸν Υἱὸν Θεοῦ, (α)
 Καὶ ἀτρέπτως ἠνωμένας εἰς ὑπόστασιν αὐτοῦ·
 Καὶ Χριστὸν ἓνα καὶ μόνον τὸν αὐτὸν Υἱὸν Θεοῦ,
 Καὶ ὑπόστασιν μόν' ἓναν εἰς τὰς φύσεις τοῦ αὐτοῦ, (β)
 Καὶ ἐκ τούτου δογματίζει Θεοτόκον ὡς εἰκόσ,
 Μαριὰμ ἀγνήν Παρθένον μὲ ἀποδείξεις γραφικῶς·
 Ἐν γαστρὶ Παρθένος ἔξει τέκεται αὐτῇ Υἱόν,
 Ὄν Ἐμμανουὴλ καλέσει ἄνθρωπον ὁμοῦ Θεόν·
 Ἐρμηνεύεται ἡ λέξις κατὰ τὸ Ἑβραϊκόν,
 Ὁ Χριστὸς ὑπάρχει οὕτως κατὰ τὸ προφητικόν· (γ)

(α) Καὶ Ἰουστίνος μάρτυς λέγει εἰς ἥλιος, φύσεις δὲ δύο
 ἢ μὲν φωτὸς, ἢ δὲ, σώματος ἡλιακοῦ, οὕτως καὶ ταῦτα, εἰς
 μὲν Υἱὸς καὶ κύριος καὶ Χριστὸς, καὶ μονογενὴς, φύσεις δὲ
 δύο. ἢ μὲν ὑπὲρ ἡμᾶς, ἢ δὲ ἡμετέρα. ἢ ὑπὲρ ἡμᾶς, ἤττου
 ἢ Θεότης εἰσηλθεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἀποκατασταθεῖσαν ὡς
 πεπυρακτωμένη μάχαιρα· οὔτε ἡ φλόξ μεταβάλλει τὴν οὐσίαν
 καὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ σιδήρου. οὔτε ὁ σίδηρος μεταβάλλει τὴν
 οὐσίαν καὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς φλογός.

(β) Δυπλοῦς τῇ φύσει ἄλλ' οὐ τὴν ὑπόστασιν· Δαμασκηνός.

(γ) Δύω γενήσεις θεωροῦνται εἰς τὸν Υἱὸν καὶ λόγον τοῦ

Ἐν ἀρχῇ πάλ' εἶν' ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ὃν φησί,
 Ἰωάννης Θεολόγος σὰρξ ἐγίνει οὕτως.
 Καὶ ἐσκήνωσε θεβαίως ἐν ἀνθρώποις εἰς καιρὸν,
 Κατὰ φύσιν ἐγεγόνει ἀνθρώπος σάρκα φορῶν.
 Καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ὀλικῶς,
 Ἐκ τῶν οὐρανῶν κατήλθε δι' ἀνθρώπους ἐντελῶς.

εὐαγγελισ.
 Ἰωάννης
 Κεφ. 4.
 στίχ. 1-14

Θεοῦ, ἡ μὲν ἄχρονος κατὰ τὸ προφητικὸν ἐκ γαστρὸς πρὸ
 Ἐωσφόρου ἐγέννησά σε (τὴν πρὸ τῶν αἰώνων (χρόνων) γέννησιν τοῦ
 Χριστοῦ ἐννοεῖ τὸ πρὸ Ἐωσφόρου τὸ δὲ ἐκ γαστρὸς τὸ ταυτὸν
 τῆς πατρικῆς οὐσίας ὡς καὶ ἐγὼ γεγέννηκάσε) ἡ δὲ χρονικὴ
 κατὰ τὸν Ἡσαΐαν « Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξει
 Υἱὸν καὶ καλέσονται τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουὴλ Ἑβραϊστί με-
 θερμηνευόμενον ὁ Θεὸς καὶ ἀνθρώπος καὶ κατὰ μὲν τὴν ἄχρονον
 ἀμήτωρ (χωρὶς μητέρα) κατὰ δὲ τὴν χρονικὴν ἀπάτωρ (χωρὶς
 πατέρα) διότι ἡ Παναγία ἐν ἡλικίᾳ οὕσα τριῶν χρόνων ἀφιερ-
 ρώθη εἰς τὸν ναὸν παρὰ τῶν γονέων της, τὴν ὁποίαν δεχθῆς
 ὁ Ζαχαρίας εἰσήγαγεν αὐτὴν ἐνδὸν (μέσα) εἰς τὰ ἅγια τῶν
 ἁγίων, ὅπου δὲν ἐσυγχωρεῖτο εἰς κανένα νὰ εἰσέλθῃ εἰμὴ τῶ
 ἀρχιερεὶ καὶ τοῦτο ἄπκξ τοῦ ἐνιαυτοῦ (χρόνου) καθὼς λέγει ὁ
 Θεοφύλακτος Βουλγαρίας διὰ τοῦτο λέγει ὁ μέγας Βασίλειος
 ὅτι ἐθανάτωσαν τὸν Ζαχαρίαν, διότι τέθηκε τὴν Μαριάμ μετὰ
 τὸ γεννησά ἐν τῇ ναῷ θέσιν τῶν παρθένων διότι ἦτον τόπος
 εἰς τὸν ναὸν, ὅπου ἐστήκοντο αἱ παρθένοι, πλὴν ἔξω οὐχὶ εἰς
 τὸ ἐνδότερον τέσσαρες μῆνες παρήλθον μετὰ τὸ μνηστευθῆναι
 τὸν Ἰωσήφ καὶ εὐηγγελίσθη διὰ τοῦ πρωτοστάτου Γαβριὴλ
 καθὼς λέγει Ἰσθόλυτος ὁ Θηβαῖος ἐν τῷ χρονικῷ συντάγματι.

Ψαλμ. ΡΘ'
 στίχ. 4.
 Ψαλμ. Β'
 στίχ. 7.
 Προφήτης
 Ἡσαίας
 Κεφ. Ζ'
 στίχ. 14.

Οὕτω τε καὶ συνήλθε τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὴν τοῦ πατρὸς
 ἐνυπόστατον δύναμιν, ὅχι ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θε-
 λήματος ἀνδρός, ἦτοι συναφείας καὶ σποράς, ἀλλ' ἐκ τῆς
 τοῦ πατρὸς εὐδοκίας (ἀγαθῆς βουλῆς καὶ θέλημα Θεοῦ) καὶ
 τῆς ἐνεργείας τοῦ ἁγίου πνεύματος εἰ γὰρ οὐσιωδῶς καὶ ὑπο-
 στατικῶς, καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὡς καὶ ὁ Υἱὸς ἐπῆλθε καὶ
 ἐσκήνωσεν ἐν τῇ παρθένῳ, ἐσαρκώθη ἂν καὶ αὐτὸ » Ἰωάννης
 Δαμασκηνός. Πνεῦμα ἅγιον ἄρα πρὸς τὴν Θεοτόκον ὄχι τὸ πρόσω-
 πον τὸ ἐν τῆς ἁγίας τριάδος, ἀλλὰ τὴν ἐνεργεῖαν αὐτοῦ νοητέον.
 Ἐδεῖ τὸν κύριον γεννηθῆναι ἐκ παρθένου, ὅτι καὶ Εὐὰ Παρ-
 θένος καὶ ἀφθορος ἦτον. ὅτε συνέλαβε τὸν λόγον τοῦ ὄφρεως
 καὶ ἔτεκε παρακοὴν καὶ θάνατον Ἰουδαίους μάρτυς.

Καὶ ἐκ πνεύματος ἁγίου ἐσαρκώθη ἐντελῶς,
 Ἐξ αἱμάτων πανασπίλου Θεοτόκου ἀσφαλῶς·
 Ἐνηθρώπισεν ὁ λόγος τοῦ Ἰψίστου ὁ Υἱός,
 Ἐσταυρώθη καὶ ἐτάφη καὶ ἀνέστη ὁ Θεός·
 Ἐσαρκώθηκεν ὁ λόγος μετὰ λογικῆς ψυχῆς· (α)
 Μὲ ἐμψυχωμένην σάρκα ἐκ συλήψεως ἀρχῆς,
 Καὶ Νεστόριον κακοῦργον καὶ ὁμόφρονας κακούς,
 Ταῖς ἀραῖς καθυποβάλλει ὡς αὐτοὺς αἰρετικούς·
 Βίς μυστήριον τριάδος μίαν φύσιν φρονῶ γῶ,
 Ἐπόστασις τῶν προσώπων τρεῖς αὐτὰς ὁμολογῶ·
 Εἰς μυστήριον ἐνσάρκου τῆς γεννήσεως Χριστοῦ,
 Δύο φύσεις ἠνωμένας δόξα καθενὸς πιστοῦ·
 Καὶ ὑπόστασιν μόν' μίαν φύσεων τῶν τοῦ Υἱοῦ,
 Ἡ ἀνθρώπινος δὲν ἔχει ἀλλὰ μόνον τοῦ Θεοῦ·
 Μέτρητοῦ δὲ ἦτον τάχα ὡς ἀπόλυτον σχεδόν,
 Σύμβολον τῆς πίστεώς μας ἐν αὐξήσει βαθμηδόν·

(α) Δαμασκηνὸς ὀρίζει περὶ ψυχῆς ψυχὴ εἶναι οὐσία ζῶσα, ἀπλή καὶ ἀσώματος, σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς κατ' οἰκείαν φύσιν ἀόρατος, ἀθάνατος λογικῆτε καὶ νοερὰ ἀσχημάτιστος, ὀργανικῶ χρομένη σώματι, καὶ τούτῳ ζωῆς αὐξήσεώς τε καὶ αἰσθήσεως καὶ γεννήσεως παρεκτικῶς οὐχ' ἕτερον ἔχουσα παρ' ἐαυτῆ τὸν νοῦν, ἀλλὰ μέρος αὐτῆς τὸ καθαρῶτατον, αὐτεξούσιος θέλει τῆχίτε καὶ ἐνεργητικῆ, τρεπτῆ ἦτοι ἐθελότρεπτος.

Ψυχὴ ἐκ τοῦ ῥήματος ψύχω, ὃ ἐστὶν ἐκπνέω εἶναι ὃν ὑπαρκτόν, ἄυλον ὅμως ἀμερὲς (ἀμέριστον) ἀεικίνητον, ἀόρατον, ἀμετάβλητον, καὶ ἀθάνατον, καὶ δύσληπτον εἰς τὸν καθ' ἡμᾶς νοῦν· καὶ διὰ τοῦτο εἰκλὸν Θεοῦ ὁ ἀνθρωπος ὀνομάζεται κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον· ἐμφυσᾶ δὲ ὁ Θεός, καὶ θέτει ταύτην ἐν ὄλω τῷ σώματι τοῦ ἀνθρώπου » καὶ εἰσῆλθεν αὐτῆ ὡς τὸ πῦρ ἐν τῷ σιδήρῳ » μ' ὄλον ὅτι τινὲς φθάσαντες εἶπον περιορίζοντες αὐτὴν εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἐγκεφάλου, φυσικώτερον. Συλλογιζόμενοι λέγουσι ἐὰν χέρι, ἢ ποδᾶρι, παύσει τῆς κοινῆς τοῦ ἐγκεφάλου ἀναισθητεῖ· μὴ κρίνοντες ὅτι ἡ ψυχὴ εὐρίσκουσα τὸ σῶμα ἐπιτήθειον εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς ἐνεργεῖ, ὡς βλέπομεν, εἰς τὸν χωρισμὸν τῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ὅχι ὅτι αὐτὴ γηράσκει, ἢ ἀδυνατεῖ κατ' οὐσίαν, ἀλλ' ὅτι τὸ σῶμα γηράσκει καὶ ἀνεπιτήθειον εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς γίνεται διὸ καὶ χωρίζεται ἀπὸ τοῦ σώματος κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ.

Καταχρήσεις ἐμπιπτοῦσιν ὅλως τὰς θρησκευτικὰς,
 Ὡς προεῖδομεν ἐν τούτοις πράξεις τὰς συνοδικὰς·
 Καὶ ἐκ τούτου προλαβόντες Νεστορίου ὁπαδοί,
 Θελόντες νὰ πλατυνθῶσι τῶν αἱρέσεων ὁδοί·
 Ἄλλον Σύμβολον ἐκθέτουσιν τὰς αἱρέσεις ἰσχυροῦν·
 Τὰς ψυχὰς τῶν ἀπλουστέρων τῇ ἀπάτῃ ἀμαυροῦν·
 Ἱερὸς Χαρίσιός της Νεστορίου εἶν' ὁπαδός,
 Ποιητὴς εἶν τοῦ συμβούλου τῶν κακίστων εἶν' ὁδός·
 Ὅθεν Σύνοδος ἡ θεία τρίτη οἰκουμενική,
 Ὅρον ἔθετο ἀμέσως γνώμη τῇ Βασιλικῇ·
 Περιφράξασα τὸν ὅρον ταῖς ἀραῖς δῆπου Θεοῦ,
 Ἀναθέματι τελείῳ εἰς στερέρωσιν αὐτοῦ·
 Μηδενεὶ ἐξεῖναι γράφειν ἢ προσφέρειν τί,
 Συντιθέναι τῷ Συμβόλῳ οὔτε λέγει διατί·
 Ἀλλὰ δεῖ φυλάττειν πάντας πίστιν θεῖαν τοῦ Χριστοῦ·
 Ἦνπερ ὤρισαν πατέρες χρέος ἀφευκτον πιστοῦ·
 Ἐν Νικαίᾳ συνελθόντες πνεύματι τῷ Ἱερῷ,
 Ἀπεφάνθη ἡ θρησκεία τῷ Συμβόλῳ τῷ λαμπρῷ·
 Ἐξ αὐτῆς οὖν τῆς Συνόδου Σύμβολον τὸ Ἱερὸν,
 Ἀβλαβὲς εἶν' μέχρι τούδε καὶ Συνόδων Ἱερῶν·
 Οἰκουμενικῶν ἁγίων ἔπειτα γεννηθεισῶν,
 Οὐκ ἐτέθη τῷ Συμβόλῳ πλεόν τούτου περισσόν·
 Προχωροῦντες θεωροῦμεν πράξεις τὰς συνοδικὰς,
 Ἐξ αὐτῶν πληροφορεῖσθε ἀποφάσεις γενικὰς·
 Εἰς τὸ τέλος τούτων ὅλων ἐκκλησία Δυτικῇ,
 Τὴν ἀπόφασιν Συνόδων κρίνει ὡς μηδενική·
 Καὶ προσθέτει τῷ Συμβόλῳ δέχεται σκληρὰς ἀράς,
 Τῶν ἐπτὰ θεῖων Συνόδων φεῦ! βαβαί! τῆς τρομερᾶς·
 Δυπλοῦν δρέπανον διωρίσθη ἡ ἀρὰ νὰ ἐξαλειφθῇ,
 Τὴν ὁποίαν ἐκβλαστάνει ἐκκλησία ἡ Δυτικῇ·
 Ὡς αὐτῇ στηριζομένη εἰς τὴν Φλωρεντιανὴν,
 Σύνοδον ἀγορασμένην μὲ χρυσοῦ πλησμονήν·
 Ὁ Σγουρόπουλος ὧν τότε ἱστορεῖ καὶ μαρτυρεῖ,
 Ὅτι ἠγόραζεν ὁ Πάπας ἐν φλωρὶ καθ' ὑπογραφήν·
 Μόν' ὁ Μάρκος ὁ Ἐφέσου καὶ ἄλλοι μετ' αὐτοῦ ὁμοῦ,
 Δὲν τοὺς ἔπεισε χρυσοῦν μήτε Πάπᾳ ἀπειλισμοῦ·
 Ἄλλ' ἐστάθηκε γενναῖος καὶ μὲ ἄλλους μερικοὺς,
 Καὶ ἰσχυροὺς ἔδωσαν λόγους εἰς Λατίνους Δυτικοὺς·
 Ὅτι σύνοδος τοιαύτη δὲν ἔχει λόγον ἰσχυρόν,
 Νὰ προσθέσῃ νὰ φυνθέσῃ εἰς Σύμβολον τὸ Ἱερὸν·

Καὶ ὁ Πάπας μαθὼν Μάρκος δὲν ἔδωκεν ὑπογραφὴν,
 Εἶπεν ὅτι μηδὲν ἐγίνει εἰς τὴν Σύνοδον αὐτὴν.
 Κί' ἂν διάφοροι αἰρέσεις ἠκολούθουν πρὸ αὐτῆς,
 Εἰς Συνόδους διαφόρους πλὴν ποτὲ σχεδὸν οὐδεὶς.
 Δὲν ἐτόλμησε νὰ κάμῃ τὴν προσθήκην τὴν μικράν,
 Δειλιῶν καὶ τρέμων ὄλος τῶν συνόδων τὴν ἀράν.
 Ὁ δὲ Πάπας ἀναισχύντος ἵνα εἴν' αἰρετικὸς,
 Ἐπρόσθεσεν ἐν τῷ Συμβόλῳ ἔγινεν σχηματικὸς.
 Διὰ τοῦτο κατεκρίθη ἐδικάσθη διὰ μιᾶς,
 Ἐν τῇ πόλει Κωνσταντίνου ἐν ναῷ ἁγίας Σοφίας.
 Ἐκεῖ ἀκώρωσαν πατέρες οἱ συναχθέντες εἰς αὐτὴν,
 Σύνοδον αὐτὴν τοῦ Πάπα τὴν τε Φλωρεντιανὴν.
 Ὁμώθη καὶ ὁ Πάπας μετὰ τὴν οἰκουμενικὴν,
 Ἐν ἐφέσῳ τὴν τετάρτην ληστρικὴν καὶ φονικὴν.
 Αὐτὴ χάρισε Ἀρμενίους ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν,
 Εὐτυχέους Διοσκόρου δόξαν τὴν βλασφημικὴν.
 Ἐκ τοῦ κλήρου ἦν καὶ οὗτοι Διοσκόρος καὶ Εὐτυχῆς,
 Δόξα αὐτῶν εἴν' ἐξεργμένη ἐκ τῆς Πυθαγορικῆς.
 Καὶ μετὰ τὸν πατέρα ἔκαμε νὰ ὑπογραφθοῦν,
 Διοσκόρου καὶ Εὐτυχέως καὶ ὄλοι νὰ καταβοοῦν.
 Ὁπαδοὶ τοῦ Διοσκόρου οἱ Ἀρμένιοι γνωστοί,
 Διαρκοῦντες μέχρις ἡρας ἀπ' ἡμῶν ξεχωριστοί.
 Εἶδον οἱ πατέρες τοῦτο ὅπως Πυθαγορικόν,
 Τὸ αὐτὸ ἔφη ὑπῆρχεν ὅπως τὸ τυραννικόν.
 Ἐσιώπησαν μετὰ λύπην ἀνεχώρησαν σχεδόν,
 Τὸν Θεὸν παρακαλοῦντες καὶ ἐθρήνου κρουνηδόν.
 Ἐν τασούτοις ἀποθνήσκει Θεοδόσιος μικρὸς,
 Ἀνοήτος προστατεύων ἦτον ὀπωσοῦν μωρὸς.
 Ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον βασιλεὺς Μαρκιανός,
 Καὶ ἐν Χαλκιδῶνι πόλει συναθροίζει ὁ κλεινός.
 Περιώνυμον τετάρτην θείαν οἰκουμενικὴν,
 Σύνοδον ἀγιωτάτην ὄντος Ἀποστολικὴν.
 Ἐξακόσιοι τριάντα ἐκκλησίας Ἱεροί,
 Πνευματέμφοροι πατέρες ἔφθασαν ἐν ἀκαρεῖ.
 Κατὰ εὐτυχέως ἀθλίου Διοσκόρου τοῦ κακοῦ,
 Καὶ Ἀλεξανδρείας ὄντως ἀρχηγῶν αἰρετικῶν.
 Βλασφημούντων καὶ φρονούτων μίαν φύσιν εἰς Χριστόν,
 Μετὰ τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ τέρας τι ξεχωριστόν.
 Ἐνωσιν Θεότητός τε τῆ σαρκὶ κατὰ γραφὴν,
 Δὲν ἐφρόνουν ἀλλὰ κράσιν δύο φύσεων ἀπλήν.

Σύνοδος Δ'.
 ἐπὶ τῆς
 Βασιλείας
 Μαρκιανοῦ
 ἐν Χαλκι-
 δῶνι
 Ἄπο
 Χριστοῦ
 ἔτη 458.

Καὶ ἀνάκρασιν ὁμοίως σύγχευσι ὀλοτελῆ,
 Εἰς ἐτέραν ἄλλην φύσιν τερατώδη ἐντελῆ·
 Κατὰ τοῦτο δὲν ἤμπορεῖ ὁ Χριστὸς νὰ ἦναι ποτέ,
 Ὅμοιούσις πατρὶ τε ἢ μητρὶ αὐτοῦ ποτέ·
 Οὔτε τοῦ Θεοῦ ἢ φύσις οὔτε ἀνθρώπου πάλι αὐτῆ,
 Εἰς ταυτότητα ἰδίαν ἔμεινεν ἐκάστη αὐτῆ·
 Ἐφθάνεν ἐν τῇ αἰρέσει τὴν τῶν Φαντασιαστῶν,
 Καὶ τῇ ἐπομένῃ ἄλλη τὴν τῶν μονοθελητῶν. (α)
 Ἐπειδὴ καὶ ὅταν μία φύσις εἶναι εἰς Χριστὸν,
 Καὶ ἐνέργεια ὁμοίως θέλησίς τε εἰς αὐτόν·
 Καὶ Θεοπασχῆται οὕτω δεικνύνται οὗτ' οἱ μωροί,
 Ἐκ φρονήματος ἀνόμου τις ποτὲ τὸ ἀπορεῖ·
 Μίαν φύσιν μεμιγμένην ὅταν ἔκαμε Χριστὸς,
 Οὔτε ἀνθρώπος τελείως οὔτε βέβαια Θεός·
 Μέτοχος ἐξ ἀμφοτέρων ὁ διανοητικὸς,
 Ὡς φρονεῖ ἀπροστοχάστος οὗτος ὁ αἰρετικὸς,
 Αὕτη τοίνυν μόν' ἢ φύσις ἔπασχεν ἐπὶ σταυρόν,
 Ὡς μὴ οὔσης ἄλλης πλέον φεῦ ἀνοίας μυαρῶν·
 Ἐν τῇ φύσει καὶ ἡ Θεότης ἔπασχεν ἄρα καὶ αὐτῆ,
 Ὅλως μὲ τὴν ἀνθρωπίνην μεμιγμένην ἐν αὐτῇ. (β)

(α) Οἱ αἰρετικοὶ καλούμενοι Μανιχαῖοι φρονούντες ὅτι ἡ Θεοτόκος δοκῆσει (γνώμη, φρόνησις δόξα), μόνη καὶ φαντασία ἐγέννησε τὸν Χριστὸν καθὼς καὶ φαντασία (λέγουσι) ἔπαθεν ὁ Χριστὸς, λέγει ὁμῶς ὁ Εὐθύμιος Ζυγαβῖνος ἐν τῇ πανοπλίᾳ αὐτοῦ οὐχὶ ἡ σκιά αὐτοῦ ἀλλ' αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη κατὰ σάρκα, ἐπιβεβαιῶν, τὸ καταρῆξάν, αἷμα τοῦ σώματος τοῦ κυρίου ὅτι ἦν πεφυλαγμένον ἐν τοῖς Χριστιανοῖς.

(β) Δείκνυσι (φανερώνει) πρὸς αὐτοὺς ὁ μέγας Κύριλλος τὸ ἀπαθὲς ἐν τῷ σταυρῷ τῆς Θεότητος καὶ τὸ πάθος τῆς σαρκὸς, ἐρμηνεύων τοὺς ἐν τῷ Λευϊτικῷ δύο ἐρίφους καὶ προσάγομένους εἰς τὸν ναὸν ἕνεκα θυσίας, τὸν μὲν ἐθυσιάζον τὸν δὲ ἀπέλυον καὶ λέγει ὁ μὲν θυόμενος ἐρίφος τῆς σαρκὸς τὰ πάθη προετύπου, ὁ δὲ ἀπολυόμενος τὸ ἀπαθὲς τῆς Θεότητος· τὸ ἀπαθὲς τῆς Θεότητος τὸ προεῖπεν καὶ ὁ Ἀπόλλων, ὁ μυθολογούμενος Θεὸς τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸ μαντεῖον του ὡς λέγει « Εἰς μὲ φύσει βιάζεται οὐράνιος θεὸς ἐστὶ φῶς τριλαμπές ὁ δὲ Θεὸς ἐστὶ, καὶ οὐ Θεότης παθὲν αὐτὸς ἄμφω γὰρ Βροτόσωμος καὶ ἄβροτος, αὐτὸς ἦδη Θεὸς καὶ ἀνθρώπος πάντα φέρων ἐν θνητοῖς σταυρὸν ὑβρίν ταφὴν καὶ τὰ ἐξῆς » Σιβύλλαι καὶ πλούταρχος.

ἄγονται ἀπροσταχάστως οὗτοι οἱ αἰρετικοί,
 Βάσιν τοῦ φρονήματός των ἐπιθέτουσιν οἱ κακοί·
 Ἡ ψυχὴ ὁμοῦ τὸ σῶμα μίαν φύσιν ἐκτελεῖ,
 Ἐπιθυμῶν μετὰ αὐτοῦ μίαν ὁμῶς ἐντελῆ· (α)
 Οὕτω θέλουσιν καὶ ἡ Θεότης ὁμοῦ μετὰ τῆς σαρκός,
 Μία φύσις ἀπεργάσθη λέγει ὁ αἰρετικός·
 Τοῦτο μᾶλλον ἐνδεικνύει παρασταίνει καθαρά,
 Ὅτι εἶν' Θεοπάσχιται αἵρεσις ἢ μυαρά·
 Δὲν αἰσθάνεται τελειῶς οὔτε πάσχει παντελῶς,
 Σῶμα τῆς ψυχῆς μὴ οὔσης ἢν νεκρὸν ὀλοτελῶς·
 Πάθος θλίψις ἅμα λείπει τῷ ἀνθρώπῳ ἂν δοθῇ,
 Αἰσθησις ἐξ ἀμφοτέρων (β) ἕως ἂν ἀπαλλαχθῇ·
 Ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸ σῶμα πῶς ἐστὶ αἰρετικῆ,
 Εἰς ἀνάκρασιν τοῦ λόγου ὡς δοξάζεις γνωμικῆ·
 Δύναται νὰ μείνῃ ὁ λόγος ἀκινήτος δεινῶν,
 Καὶ νὰ μὴ συμπάσχει οὕτως εἰς ἰδίωμα κοινόν·
 Δὲν αἰσθάνεσαι διόλου τί Θεότης ἔστω αὐτῆ,
 Ἐπεὶ φύσιν εἶν' καθ' ὅλα μὴποτε ψηλαφητή·
 Ἄν καὶ ἡ Θεότης ἦτον ὡς δοξάζεις παθητή,
 Ματαιότης εἰς τὸν κόσμον νὰ λατρεύωσιν αὐτῆ·
 Ὅθεν Σύνοδος τετάρτη ἡ ἁγία Ἱερά,
 Ἀναθέματι ὑποβάλλει αἵρεσιν τὴν μυαρά·
 Εὐτυχὴ τοκέα δόξης· καὶ διδασκορον κακόν,
 Ὡς ὁμόφρονά καὶ πρῶτον ὄλων τῶν αἰρετικῶν·

(α) Ἄνθρωπος ἡ φύσις τούτου ψυχῆς καὶ σώματι ὁμοῦ ἐννοουμένης ἀφαιρεθέντος τοῦ ἐνὸς μηδενίζεται ὁ λόγος τῆς φύσεως ὡς ἐν τοῖς σώμασι τοῦ παντός ἂν ἕκαστον ἐκ τεσσάρων ὑπῆρξε στοιχείων πυρός, ὕδατος, ἀέρος, καὶ γῆς· οὐκέτι δὲ τὸ σῶμα πῦρ εἶπαι οὐδὲ ἀέρα οὐδὲ τί τῶν ἄλλων· ἐν δὲ τῷ Χριστῷ καὶ ἐν ἐνώσει καὶ ἐν διαιρέσει ἀείποκε ὑπαρκτός ὁ λόγος τῶν φύσεων,

(β) Συμπάσχει δὲ διηλεκτικῶς (χωρὶς τινὸς διακοπῆν) αὐτίκα (εὐθύς) φαίνεται πολλάκις τὴν τομὴν (κόψιμον πληγὴν) τοῦ σώματος ἀγωνιώσαν· καὶ πρὸ τοῦ πάθους τοῦ σώματος ἀλλοιωμένη (μεταβαλλομένη) καὶ μετὰ τὴν τομὴν οὐδὲν ἐλάττων (ὀλιγώτερον) τὰ τῆς ὀδύνης (πόνου) ἐμπαθῶς δεχομένη· Ἰουστίνος καὶ Πλάτων αἰσθησις εἶναι ψυχῆς καὶ σώματος κοινω- νία πρὸς τὰ ἐκτός.

Καὶ πολλοὺς ὁμόφρονάς του ἐν αἵρέσει μωαρά,
 Εἰς ἀνάθεμα τοὺς ρίπτει σὺν αὐτῇ τῇ ὀδελυρά·
 Καὶ ἀπέδειξε τῷ ὄντι μὲ ἀποδείξεις γραφικὰς,
 Εἰς Χριστὸν τὰς δύο φύσεις τὰς ἀναντιρητικὰς·
 Μίαν εἶχε πρὶν νὰ λάβῃ σάρκα ἀνθρώπου ὁ Χριστὸς,
 Δύω εἶχε ἐν ἀνθρωπίσει οὕτω λέγει πᾶς πιστός·
 Ὡστε ἓνα μόν' γενέσθαι σύνθετον δὲ ἐκ δυοῖν,
 Φύσεων τῶν ἡνωμένων ἀπὸ Σύλληψιν αὐτήν·
 Τῇ ἀρρήτῳ τε ἐνώσει καὶ ἐμπεριεχουσῶν,
 Ἀσυγχύτως ἐν ἀλλήλαις καὶ ἀφύρτως ἐνουσῶν·
 Φέρωντα ἀναλλοιώτως εἰς τὰς δύο ἐν αὐτῷ,
 Φανεράν φύσιν ἀνθρώπου καὶ Θεοῦ ἐν τῷ κρυπτῷ·
 Ὡστε τέλειον ὑπάρχειν ἄνθρωπον ἅμα Θεόν,
 Ἐν δυοῖς τελείαις ὄντα φυσισεσί τε τὸν Χριστόν·
 Οὔτε ὁ λόγος μετεβλήθη καὶ ὑπῆρξε ποτὲ σὰρξ,
 Οὔτε σὰρξ ἐμετεβλήθη εἰς Θεὸν δι' ἐναλλάξ·
 Καὶ ἡ φύσις ἡ τοῦ λόγου ἐνεργούσεν ὡς Θεός,
 Καὶ ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀνθρώπου ἐντελῶς·
 Ἰποτεταγμένη ἦτον εἰς τὴν φύσιν τοῦ Θεοῦ,
 Ἡ ἀνθρώπινος ἡ φύσις μετὰ λόγου τοῦ ὀρθοῦ·
 Ἐνεργούσε τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰ ἴδια αὐτῆς,
 Ἡ δακρύειν ἢ φοβεῖσθε ἢ ὠρέγεσθαι τροφῆς·
 Ὅταν τοῦ Θεοῦ ἡ φύσις ἐνεδίδου εἰς αὐτῇ,
 Τότε ἅπαντα ἐκτέλει σὰρξ ὑπάρχουσα αὐτῇ·
 Τῶν αἵρέσεων οὖν τούτων σήμερον εἶν' ἐγκρατές,
 Γένος τὸ τῶν ἀρμενέων βάρβαρον καὶ ἀμαθές·
 Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀπωλείας τουτουὶ τοῦ ἀμαθοῦς,
 Ἐξ Αἰγύπτου δι' αἰτίαν διοσκόρου καὶ εὐτυχοῦς·
 Πλήθος ἀπὸ Αἰγυπτίων ἐλυπήθη ἀρκετὰ,
 Εἰς καθαιρέσιν δικαίων Διοσκόρου τῶν κατὰ·
 Ἐπειδὴ ἦτον σκοτισμένοι ἤκουον τὰς διδαχὰς,
 Ἐξ αὐτοῦ ὡς ἐπισκόπου τῶν αἵρέσεων ἀρχάς·
 Ἐτρεφον ἐν τοῖς ἐγκάτοις πάθος κατὰ ἱεράς·
 Ἐκκλησίας τῆς καθόλου τῆς ἀθώου καθαρὰς·
 Τὰς αἵρέσεις ἐνδομύχως Διοσκόρου τὰς φωνάς,
 Ἐν αὐτοῖς ἅπαντες εἶχον βλασφημίας τὰς δεινάς·
 Καὶ διήρκεσε τὸ πάθος μέχρις ἕκτης ἱεράς·
 Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἣν αἰῶνων δὲ δυᾶς·

Τότε πλέον ἐχωρίσθη γένος τὸ Ἀρμενικόν,
 Καὶ ἀπεκατέστη τοῦτο κόμματι αἰρετικόν· (α)
 Κῦρος ὁ Ἀλεξανδρείας ἀποφασίδος κρατῶν,
 Πρὶν τῆς ἑκτῆς τῆς Συνόδου εἰς τῶν μονοθελητῶν·
 Ἦνωσεν αὐτοὺς δὴ τάχα πίστιν τὴν Καθολικὴν,
 Ἐκκλησίαν Ὀρθοδόξων τὴν καθόλου γενικὴν·
 Ἀπὸ πλάνην εἰς τὴν πλάνην μεταφέρει ὁ δεινός,
 Καὶ μονοθελήτας κάμνει τούτους ὁ ἐλεεινός·
 Ὅθεν δόξα Ἀρμενίων ἦτις νῦν ἐπικρατεῖ,
 Εἰς τὰς ἄνω τὰς αἰρέσεις θέμεθλον ἐπικρατεῖ·
 Εἶν μονοφυσίται πρῶτον μίαν θέλησιν φρονοῦν,
 Καὶ ἐνέργειαν ὁμοίως εἰς Χριστὸν οὕτω νοοῦν·
 Περὶ τούτων πάντων ἤδη ἐν προσήκοντι καιρῷ,
 Ἰνα εἶπω ἐν τῇ ἑκτῇ βαθμηδὸν ἄς προχωρῶ·
 Ἵστερον διακοσίων χρόνιων ἔτη καὶ δυοῖν, (β)
 Πέμπτη ἡ συνεστηκυῖα Σύνοδος ἐν πόλει ἦν·
 Ἐκατὸν ἑξήντα πέντε οἱ πατέρες ἐν εὐχῇ·
 Οἵτινες συνῆλθον ἅμα Βασιλέως ἐποχῇ·
 Τοῦ Ἰουστινιανοῦ τε κατὰ τῶν αἰρετικῶν,
 Καὶ κατὰ τὸν συμφρονοῦντων τὰς αἰρέσεις τῶν κακῶν·
 Κατὰ ὠριγένους τότε συμφρονοῦντων καὶ δυοῖν,
 Εὐαγγρίου καὶ διδύμου αἵρεσις (γ) κακίστη ἦν·
 Ἵπαρξιν (δ) ψυχῶν ἐφρόνου μετεψύχωσιν ῥητὴν,
 Καὶ κολάσεως τὸ τέλος δόξαν εἶχον τὴν αὐτὴν·

Σύνοδος Ε'.
 Εἰς Κων-
 σταντινου-
 πολιν ἐπι-
 τῆς Βασιλε-
 ας Ἰουστινια-
 νου 18 ἔτη
 ἀπὸ δὲ
 Χριστοῦ
 ἔτη 660.

(α) Μετὰ ἑκατὸν τρία ἔτη τῆς τετάρτης τῷ δεκάτῳ ἔτη Ἰουστινιανοῦ Καίσαρος ἐγένετο Σύνοδος εἰς τὴν Τβὶν πόλιν τῆς Ἀρμενίας καὶ ἀναθεμάτισαν τὴν τετάρτην Σύνοδον καὶ ἐθέσπισαν γενέσθαι τὴν ἑορτὴν τῆς γεννήσεως καὶ βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ (οἱ Ἀρμένιοι) τῇ ἑκτῇ τοῦ Ἰανουαρίου καὶ ἐδέχθησαν τὴν μονοφυσίαν καὶ τὰ ἄζυμα καὶ τὸ ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς.

(β) Παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς εὑρηται κατὰ τὸ 547, ἀπὸ Χριστοῦ ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς ἔλαβε τὸν θρόνον κατὰ τὸ 529

Παρ' ἄλλοις ἑκατὸν δύο χρόνοι παρήλθον μετὰ τὴν δ' Σύνοδον.

(γ) Μετὰ τὰς ἀναφερομένας αἰρέσεις τοῦ Ὀριγένους Εὐαγγρίου διδύμου ἦσαν καὶ αὗται, ἡ ἐμψύχωσις τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ ἡ μέλλουσα σωτηρία τοῦ Βελζεβούλ καὶ τῶν μυαρῶν αὐτοῦ ταγματῶν.

(δ) Ἐφρόνει ὁ Ὀριγένης, ὅτι αἱ ψυχαὶ ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων ἐδημιουργήθησαν πρὶν τοῦ σωματικοῦ τούτου κόσμου.

Μετὰ θάνατον ἀπάντων Σύνοδος ἡ ἱερά,
 Ἐναθεματίζει τούτους ὡς ἰδοῦσα καθαρὰ·
 Τὰς αἱρέσεις τούτων ὄλων ἐξ ἰδίων των γραφῶν,
 Συγγραμμάτων τῶν τυχόντων ἐναντίον τῶν γραφῶν·
 Καὶ Θεόδωρον (α) καὶ ἄλλους (β) ἄλλος ἄλλο ἦν φρονῶν,
 Ὅ καθείς εἶχε αἱρέσεις διαφόρων ὁδυνῶν·
 Δογματίζει ἐπομένως τὸ κατὰ Θεὸν φρονεῖν,
 Κατὰ νέαν διαθήκην τοῦ Χριστοῦ οὖσαν φωνήν·
 Εἶδομεν ἐν τῇ γεννήσει τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἀρχήν,
 Πῶς ὁ πλάστης εἶχε κάμει καὶ ἰδίαν του ψυχὴν·
 Ἐκ χοῦς πλάττει τὸ σῶμα ὄχι βιωῶς καὶ ψυχὴν,
 Ἐμφυσᾷ ψυχὴν ἐν τούτῳ πρόσεχε μὲ προσοχήν·
 Καὶ μὲ λόγον τῶν ἀδρότητων σύνδεσμον ἐπεκτελεῖ,
 Δύω ἄκρων ἐναντίων ζῶον ἔλλογον τελεῖ·
 Ἰλικὸν μετὰ αὐλοῦ ἐναντία ἐνοικεῖ,
 Καὶ εἰς ἐν αὐτὰ συνάπτει καὶ οὐδὲν φιλονικεῖ·
 Καὶ τὸ σῶμα παρασταίνει ἐξ ἰδίας του τροπῆς,
 Τὴν συγγένειαν ἣν ἔχει μετὰ κτίσεως λοιπῆς·
 Ὅτι σύνθετον ὑπάρχει εἰν ὁμολογον σχεδόν,
 Ἐκ τεσσάρων τῶν στοιχείων συντρεξάντων σωρηδόν·
 Ὅτι σύνθετον ἀν ἦναι ἕβαια ἐπικυρῶ,
 Εἰς διάλυσιν του ῥίπτει εἰς προσήκοντι καιρῶ·
 Ἀναλόγως μὲ τὴν κτίσιν αὐξήσιν τε καὶ φθορᾶν,
 Ἀπεργάζεται καὶ τοῦτο κατὰ κερικὴν φορᾶν·
 Ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι οὕτως φύσημα εἶναι Θεοῦ,
 Καὶ ἀπλοῦν τι ὄν ὑπάρχει ἀληθεῖς εἰκὼν αὐτοῦ,
 Τοῦτο καὶ ὁ Παῦλος λέγει εἰς τὴν πρὸς Κολοσσαεῖς,
 Ἐκεῖ ἐλέπε ἀναγνώστα ἵνα μάθης καὶ ἰδεῖς·
 Διὰ τοῦτο ὠνομάσθη ἀνθρωπος Θεοῦ εἰκὼν,
 Ὡς ἐκ τῶν προσόντων (γ) τῇ δὲ τῇ ψυχῇ οὐσιωδῶν·

Ἐπιστολὴ
 Ἀποστόλου
 Παύλου
 πρὸς
 Κολοσσαεῖς
 Κεφ. 4.
 Στίχ. 15.

(α) Τὸν Μοψουεστίας τὸν φρονοῦντα ἄλλον εἶναι τὴν Θεὸν λόγον καὶ ἄλλον τὸν Χριστὸν ἀπὸ τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν καὶ ἀπὸ τῶν τῆς σαρκὸς ἐπιθυμιῶν ἐνοχλοῦμενον.

(β) Πέτρον τὸν Κναφέα καὶ τοὺς Θεοπασχίτας οἵτινες προσθέτουσιν εἰς τὸν τρισάγιον ὕμνον τὸ « ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς » οἱ ὅποιοι εἰσὶν οἱ Ἀρμένιοι εἰς βιβλίον γ'. Κεφ. νς'. λέγει ὁ Ἰωάννης Δαμασκηνὸς « συσταυροῦσι τῷ Υἱῷ τὸν πατέρα καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα, προσθέτοντες τοῦτο εἰς τὸν τρισάγιον ὕμνον.

(γ) Τὸ δίκαιον τὸ ἀγαθὸν τὸ ἀθάνατον τὸ ἀεικίνητον αὐτῆ.

Μὴ ἐκλάβεις ὁμῶς τέκνον νεύσις πῶς εἶναι Θεοῦ,
 Καὶ ἐκ τῆς οὐσίας εἶναι (α) ὅτι εἶν' εἰκὼν αὐτοῦ·
 Ἀναγκαῖα ὁμῶς οὕσα νὰ ὑπάρχῃ νὰ τελεῖ,
 Εἰς καθένα τῶν ἀνθρώπων τὴν εἰκόνα νὰ δεῖλῃ·
 Ἰεχ' ἰδίαν γέννησίν της ἀπὸ μόνον τῆς ἀρχῆς,
 Ἐξ ἧς ἔγινεν ἡ πρώτη νεύσεως τῆς Θεϊκῆς
 Μὲ τὸν τρόπον εἰς τὸν πρῶτον ἀνθρώπον τὸν γηγενῆ,
 Οὕτω γίνεται εἰς πάντα εἰς τὴν φύσιν παγγενῆ·
 Καὶ ἐπισφραγίζει τοῦτο ἡ δεσποτικὴ φωνή,
 Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ὁ Χριστὸς τῷ ἐκφώνῃ·
 Καὶ ἐργάζεται ὡς πλάστης πνεύματι σὺν τῷ Ἰῶ,
 Τὶ δὲ ἄλλο εἶναι τάχα ὡς προσήκων τῷ Θεῷ·
 Ἐπειδὴ καὶ ἀπεργάσθη φύσιν ἅπαξ γενικῶς,
 Καὶ ἐδόθη καθ' ἅπαξ, ὑπαρξίς καθολικῶς·
 Τῶν ψυχῶν δημιουργεῖα εἶν' αἰποτεσινῆ,
 Αὕτη μόνη ἐνεργεῖται πάντα καθημερινῆ.
 Αἱ ψυχαὶ ἐὰν ὑπῆρξεν καθὼς οὗτοι φλυαροῦν,
 Ἄριθμὸν τὸν τῶν ἀνθρώπων ἔπρεπε νὰ ἐκπληροῦν· (β)
 Μέχρι τέλους συντελείας ἀπὸ πλάσεως ἀρχῆς,
 Ὅτι εἰς πᾶν σῶμα ἡ καθύδρισις ψυχῆς·
 Πόσον ἄτοπον ὑπάρχει καὶ ἀνύπαρκτον ψευδές,
 Τετραγωνικῶς δεικνύεται πανταχόθεν τὸ ἀληθές·

Εὐαγγελίς.
 Ἰωάννης
 Κεφ. ε'.
 Στίχ. 15.

ἀποδίδεται· διὸ καὶ ὡς ἐκ τούτου μᾶλλον κατ' εἰκόνα Θεοῦ
 ὁ ἀνθρώπος λέγεται κατὰ τὸν Βασίλειον καὶ ὁ Δαμασκηνὸς κατὰ
 κατ' εἰκόνα ἀνακαινίσαι βουλόμενος· ὁ Θεὸς λόγος γέγονεν ἀν-
 θρώπος.

(α) Δόξα πρῶτον τῶν στοικῶν, οἵτινες ἐφρόνουν τὴν ψυχὴν
 εἶναι ἐκ τῆς καθόλου οὐσίας, καὶ ἐμψυχῶναι ὅλον τὸν κόσμον καὶ
 φθειρομένου τοῦ ἐμψυχομένου σώματος ἐνοῦται αὐθις ἡ ψυχὴ τῆ
 καθ' ὅλου οὐσία· παραφρονούντες διήρουν τὸ ἀδιαίρετον ἄπλοῦν
 καθὼς οἱ Πέρσαι, Ἰνδοὶ Κινέζοι καὶ ἄλλα ἔθνη τῆς Ἀσίας ἐδόξαζον
 τὸ πῦρ Θεόν, διακεχυμένον εἰς ὅλην τὴν φύσιν, ὁ δὲ Ξενοφάνης
 ἀρχηγὸς τῆς Ἐλεατικῆς αἵρέσεως ἐφρόνει μίαν οὐσίαν μόνην ἀίδιον
 ἐν ὅλοις τοῖς πράγμασι τοῦ παντός τὴν ὁποῖαν ὠνόμαζε Θεόν.

(β) Ὡς ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἀνθρώπων ὠρίζετο ἡ μέλ-
 λουσα συντέλεια τοῦ παντός ἐν χρόνῳ ὠρισμένῳ ἐρωτηθεὶς
 Εὐαγγελίς. Ματθαῖος
 Κεφ. κδ'.
 στίχ. 14.
 περὶ τούτου ὁ Χριστὸς λέγει καὶ θέλει κηρυχθῆ τὸ Εὐαγγέλιον
 τῆς βασιλείας εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην διὰ μαρτυρίαν ὅλων
 τῶν ἐθνῶν καὶ τότε θέλει ἔλθει τὸ τέλος.

Ἄριθμὸς ψυχῶν δεδόςθω τῶν ἀνθρώπων πῶς ποτέ,
 ὧς αὐτεξουσίων ὄντων πρακτικῶν οἱ ποιηταί·
 Εἰς τὸ ὄμμα παντεφόρου πᾶν ὅτ' εἶναι ὀρατὸν,
 Εἰς Ἀδὰμ ὅμως ἐφάνη τῆς ἐνόιας τὸ κρυπτόν· (α)
 Ἐκ τῶν κάτω κινήθεντες μετεψύχωσιν φρονοῦν,
 Ἀπατώμενοι ἀθλίως λόγοις ματαιοπονοῦν·
 Τόπον, ὡς βιοτενοῦσας ἀποδίδουν εἰς ψυχὰς,
 Φλυαρία τῶν Ἑλλήνων μὴ ἐχόντων τὰς γραφάς·
 Πυθαγόρας (β) ὁμοῦ Πλάτων καὶ οἱ τούτων ὀπαδοί,
 Τῆς ψυχῆς ἀθανασίαν εἶχον πάντα ἐν ᾧδῃ·
 Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐλθόντες ἴσως ἤκουσαν ποτέ,
 Τῆς γραφῆς τοῦ Μωϋσέως καὶ ἐγιναν αὐτοὶ κριταί·
 ἤκουσαν πλάσιν ἀνθρώπων τόπου στάσιν ἐκ ῥητῶν.
 Ἐπομένως ἐξωρίαν καὶ ὀργὴν τὴν κατ' αὐτῶν·
 Ἀποκάλυψιν Θεόθεν δὲν εἶχον ὀλοτελῶς,
 Μυθοπλάττου ὡς ἐφάνη ἅπαντα ἐπισφαλῶς·
 Ἐδογματίσαν πῶς εἶναι οἱ πρώτόπλαστοι αὐτοί,
 Αἱ ψυχαὶ αἱ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ θέσει τῇ ῥητῇ·

(α) Προεῖδεν ὁ Θεὸς τὴν πτώσιν τοῦ Ἀδὰμ ὡς παντεπόπτῃ καὶ τὰ πάντα εἰδώς, ἀλλ' οὐκ ἠθέλησεν ἵνα ἐμποδίσῃ αὐτόν· διότι ἐματαιοῦτο τὸ αὐτεξουσίον, τὸ ὡς προῖκα καὶ ξεχωριστόν ἔλιον δοθὲν αὐτῷ καὶ ὡς κτήνος ἤθελε λογισθῆ ὁ Ἀδὰμ ἀγόμενος, φερόμενος καὶ περιοριζόμενος· καὶ ἐξ ἐναντίας πάλιν ἐὰν ἡ γέννησις τοῦ ἀνθρώπου ἐπεριορίζετο, καὶ πᾶσα γέννησις τῆς κτίσεως ἤθελεν εἶναι περιορισμένη, ὡς ὑποκειμένη τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ συνακολουθοῦσα αὐτῷ κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ δημιουργοῦτος·

(β) Πυθαγόρας παρέλαβε τὴν δόξαν ταύτην ἀπὸ τοῦ Αἰγυπτίου εἵτα καὶ ὁ Πλάτων, ὅτι αἱ ψυχαὶ ἀπορρέουσαι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἐδιεμοιράσθησαν κατ' ἀρχὰς εἰς τὰ οὐράνια σώματα ὅπου ἦτον εὐδαίμονες (εὐτυχησμένες) γινόμεναι ὑπεύθυνοι, κατεδικάσθησαν εἰς τὰ σώματα τῆς γῆς ἐὰν δὲ ἤθελον ζήσωσιν ἐν αὐτοῖς ἐναρέτως μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν γήινων σωμάτων ἐπανέστρεφον εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν οἰκίαν δηλ. εἰς τὰ οὐράνια σώματα (αὐτὴν τὴν δόξαν ἐζήτησε νὰ τὴν ἀνανεώσῃ ὁ Καίριος τὴν ὅποιαν ἔχουν ὅλοι ὅσοι διδάσκουν καὶ διδασκονται τὴν Πλατωνικὴν καὶ Πυθαγορικὴν μεωρολογίαν) εἰδὲ κακῶς μετεφέροντο εἰς ἄλλο γήινον σῶμα πάλιν, εἰδὲ ἐπὶ πλέον εἰς τὴν κακίαν μετεφέροντο εἰς σώματα ἀλόγιον καὶ φυτῶν.

Ὅπου οὖται διαζῶσι θέσις αὐτῆ νοερά,
 Προυπάρχει καὶ τοῦ κόσμου ὡ ἰδέα μυαρά·
 Κ' ὅταν μία ἁμαρτίσῃ ὑποπίπτει εἰς ποιήν.
 Ἄποστέλλετε στὸν κόσμον εἰς τὴν φύσιν τὴν κοινήν·
 Ἡ εἰς ζῶον τότε ἔμβαίνει ἢ εἰς φύσιν τῶν φυτῶν,
 Μετριώτερον ἀπάντων εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτόν·
 Διὰ τοὺς σοφοὺς οὓς εἶπον εἶν' Συγνώμη ἀληθεῖς,
 Ὅτι εἶπον πῶς δὲν εἶχον τὴν ἰδέαν τῆς γραφῆς·
 Ὅριγένης καὶ οἱ ἄλλοι ἐγεννήθησαν εἰς φῶς,
 Ἐδιδάχθησαν τὰ πάντα ἔμαθον ὁ κόσμος πῶς·
 Ὑποπίπτουσιν εἰς ταύτας φλυαρίας προσφανεῖς,
 Εἶν' τὸ ὄντι νὰ θαυμάσῃ πῶς νὰ γίνωντ' ἁμαθεῖς·
 Τέλος ἔπειτα δοξάζουν οὗτοι οἱ αἰρετικοί,
 Τῆς κολάσεως πλὴν ποίας ὄντως εἶν' μανιακοί·
 Κόλασις ἢ κατὰ δόξαν τὴν τε Πυθαγορικὴν,
 Αὐτῆ τέλος ἔχει δῆπου καὶ κατὰ Πλατωνικὴν·
 Κόλασις ἢ κατὰ δόξαν τὴν Ἐκκλησιαστικὴν, (α)
 Ἀτελείτητος αἰῶνων κατὰ Εὐαγγελικὴν·
 Ἄν τὸ πρῶτον τὸ φρονοῦσι ἀπαιτεῖται σιωπῇ,
 Ἄν τὸ δεύτερον φρονοῦσι πῶς ἂν τις μὴν εἰπῇ·
 Πῶς θνητὰ τῶ ἀθανάτω Γέρα (δῶρα) δίδονται ποτέ,
 Ἄνω ποταμῶν εἶν' τοῦτο ὡς φασὶν οἱ ποιηταί·
 Πῶς καὶ βάσανος προγκαίρως εἶν' ἀδύνατον κ' αὐτό,
 Ἡ τὸ ἓνα ἢ τὸ ἄλλο εἶν' ἀπαθὸν καθ' αὐτό·
 Ὡς ἀθάνατος Θεόθην ἢ ψυχὴ εἶν' ὑπαρκτὴ,
 Κόλασις ὁμοίως δόξα αἰωνία εἶν' αὐτή·
 Καὶ ἐξάγεται ἐκ τούτου ἀτοπότατον κινδόν,
 Ἐκ φρονήματος ῥηθέντων ἀληθῶς αἰρετικῶν,
 Ὅταν δώσωμεν τὸ τέλος κατὰ δόξαν τὴν αὐτῶν,
 Τῆς κολάσεως ἐκείνης ἐναντίων τῶν ῥητῶν·

(α) Καὶ ὅποιος σκανδαλίσῃ ἓνα ἀπὸ τοὺς μικροὺς τούτους οἱ ἠποιοὶ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ (λέγει ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς) καλλίτερον εἶναι εἰς αὐτόν νὰ βαλθῇ μία μυλόπετρα εἰς τὸν λαιμόν του, καὶ νὰ ριφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν· ὥστε ἂν σὲ σκανδαλίζουσι τὰ χέρια ἢ τὰ ποδάρια ἢ τὰ ὀμμάτιά σου κόψε καὶ ἔκβαλον τὰς πονηρὰς ἐργασίας καὶ πονηρὰς πράξεις διὰ νὰ μὴν ὑπάγῃς εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς ἐκεῖ ὅπου ὁ σκόλωξ δὲν τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ δὲν σβέννεται.

Εὐαγγελισ.
 Μάρκος
 Κεφ. 6.
 Στίχος 42.
 ἔως 50.

Ἡ συντέλεια ἀναιρεῖται κρίσις δὲν εἶναι τινός,
 Ἐνταπόδοσις ὁμοίως πρακτικῶν τοῦ καθενός·
 εἶναι δόξα ἄλλη μία φρόνημα περὶ ψυχῆς, (α)
 Ὅπερ ἐν παρέργῳ λέγω ὄχι μετὰ προσοχῆς·
 Θέλουσα νὰ ᾔηται τάχα ἡ ψυχὴ μας ὑπαρκτὴ.
 Ἐκ τοῦ σπέρματος ἀνθρώπου ἐν τῇ μήτρᾳ ἐν αὐτῇ·
 Ἐμψυχον φρονοῦντες εἶναι τὸν τοῦ ἄρρένος θορόν,
 Καὶ ἐκ τούτου ἐνυπάρχει φρόνημα ὄντως μωρόν·
 εἰς ἀνάρεσιν οὖν ταύτης δόξης δῆπου σφαλεράς,
 Ἐκ τῶν προβόρηθέντων ἔχει ἀποδείξεις καθαρὰς·
 Ἄπαντες λοιπὸν φρονοῦμεν καὶ ὁμολογοῦμεν δέ,
 Κατ' ἀπόφασιν τῆς πέμπτης Ἱερᾶς Συνόδου δέ·
 Ἀπαρτίσει τοῦ Ἐμβρύου ἐν τῇ μήτρᾳ τῆς μητρὸς,
 Στέλλεται ψυχὴ Θεοθεν (β) ὡς Ἀδάμ ἐκ τοῦ πατρὸς·
 Κτιζομένη κάθε μία χωριστὴ τοῦ καθενός,
 Ἄνευ ἐξαιρέσεώς τε τῶν ἀνθρώπων μηδενός·

(α) Δόξα εἶν' Ἐρτουλιανοῦ καὶ Ἀπολλιναρίου, μὴ κρινόντων τὸ ἐκ τούτου ἄτοπον, ἢ ὅλη ἡ ψυχὴ μεταδίδεται παρὰ τοῦ πατρὸς ἢ μέρος αὐτῆς ἐὰν ὅλη τί τάχα μένει πρὸς τὸν πατέρα ; ἐὰν δὲ μέρος καὶ πῶς τὸ ἀπλοῦν μερίζεται.

(β) Ἡ ψυχὴ εἶναι ἀπλοῦν ὃν ἦτις εὐρίσκεται εἰς τὸν ἀνθρώπου καὶ νοεῖ ἀπὸ τῆς ἐνεργείας τῆς, ἡγουν νοήσεις, ἐννοοῦμεν τὸ ἐν ἡμῖν ἐνεργοῦν.

Ἡ ψυχὴ ἐὰν ὑφίστατο (ἑστέκετο) ἀφ' ἑαυτῆς ἦτον ἀνεξάρτητος ἀπὸ παντὸς ἄλλου, τόσοσιν κατὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς, ὅσον καὶ κατὰ τὸν τρόπον τῆς ὑπάρξεώς τῆς καὶ καμμία ἐξωτερικὴ τις αἰτία ἠδύνατο νὰ μεταβάλλῃ ἢ νὰ ἀλλοιώσῃ τί εἰς αὐτήν· ἀλλ' ἡμεῖς παρατηροῦντες αἰσθανόμεθα συχνὰς μεταβολὰς εἰς τὸν ἑαυτὸν μας ἐν ᾧ εἴμεθα χαιρόντες αἴφνης διὰ τινος ἐξωτερικοῦ αἰτίου τὴν χαρὰν εἰς λύπην μετατρέπομεν.

Ἐὰν ἡ ψυχὴ ὑφίστατο (ἑστέκετο) ἀφ' ἑαυτῆς, πῶς ἦτον δυνατὸν νὰ μὴν ἔχη συνήθειαν τῆς ἀφ' ἑαυτῆς ὑπάρξεώς τῆς.

Ἄρα ὄχι ἐξ αὐτῆς ἀλλ' ἐξ ἐτέρας αὐθυπάκτου δυνάμεως ἐδημιουργήθη καὶ εἶναι αὐτὸς ὁ Θεὸς ὅθεν μετὰ τὴν σύλληψιν τῆς γυναικὸς εἰς τεσσαράκοντα ἡμέρας ὅπου τελειώνητε καὶ πλάττεται τὸ σῶμα στέλλει δι' ἀγγέλου ὁ Θεὸς τὴν ψυχὴν τὸ πνεῦμα τῆς ζωῆς εἰς τὴν ἐπάτομον θέλομεν ὁμιλήσει διεξοδικότερον.

Μετὰ θάνατον ἀνθρώπων καὶ διάλυσιν αὐτῶν,
 ἔχουσιν οἰκεῖον τόπον αἱ ψυχαὶ τῶν ὑπαρκτῶν·
 εἶν' διάφορος πρὸς ταύτας ὡσπερ ἐκ τῶν πρακτικῶν,
 ἐν τῷ κόσμῳ ὅταν ᾗτον δείκνυται ἐκ γραφικῶν·
 Περιμένεται ἡ δόξα καὶ ὁ στέφανος αὐτός,
 καὶ ἡ κόλασις ὁμοίως ἐκ Θεοῦ λέγει ῥητῶς·
 ἐν δευτέρα παρουσίᾳ ἀποστολικῆ φωνῆ, (α)
 Παύλου εἶναι πιστωτάτου οὗτος οὕτω ἐκφωνεῖ·
 ἢ τὸ ἓνα ἢ τὸ ἄλλο εἶν' ἀειποτερινόν,
 ἀτελεύτητον αἰῶνων ἀπαυτον παντοτεινόν·
 καὶ αἰρέτω οὖν ἡ δόξα τῶν κακῶν αἰρετικῶν,
 καὶ εἰς κόρακας χορεῖτο τούτων τῶν μανιακῶν·
 καὶ μετὰ τὴν πέμπτην ταύτην βασιλείᾳ ἐποχῆν,
 ἕκτη (β) Σύνοδος συνέστη τῶν πατέρων προσοχίν·
 Κωνσταντίνου πάγονά του ἐν τῇ πόλει ἡ σεπτῆ,
 ἑκατὸν καὶ ἐβδομηῆντα ἱεράρχαι ἐν αὐτῇ·
 ἔπειτα ἀπὸ ἑπτὰ (γ) εἴκοσι καὶ ἑκατὸν,
 χρόνους ὕστερον τῆς πέμπτης κατὰ μονοθελητῶν·
 ἦτις ἔτρεχον ἐν τούτοις αἵρεσις ἡ μυαρά,
 καὶ ἐγκυλινδοῦντο τούτων ἡ ψυχὴ ἡ ἑδελυρά·
 πρῶτος ταύτης κατεστάθη τῆς αἰρέσεως τοκεύς,
 Σέργιος ὁ Πατριάρχης καὶ ὁ κῶστας βασιλεύς·

Ἐπιστολὴ (α) Ἀποκειτέμοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν (τὸν ὁ-
 Παύλου ποῖον) ἀποδώσι μοι ὁ κύριος εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ δίκαιος
 πρὸς Τιμό- κριτὴς καὶ ὄχι μόνον εἰς ἐμέ, ἀλλὰ εἰς ὅλους ὅσοι ἀγαποῦσι
 θεοῦ κριτὴς καὶ ὄχι μόνον εἰς ἐμέ, ἀλλὰ εἰς ὅλους ὅσοι ἀγαποῦσι
 Κεφ. δ'. τὴν ἐπιφάνειάν του.

Στίχ. 8. (β) Παρέλαβε τὸν θρόνον κατὰ τὸ 668 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ
 Σύνοδος ς'. γέγονεν ἡ Σύνοδος ἐν τῷ βασιλικῷ παλατίῳ ἐν τόπῳ καλουμένῳ
 ἐπὶ τῆς Βα- Τρούλλῳ, ἔπειτα ὁ Γίῶς τοῦ ῥηθέντο· αὐτοκράτορος Κωνσταν-
 σιλείας Κω τίνου πάγονάτου Ἰουστινιανὸς δεύτερος συνήθροιστε τὴν Σύνοδον
 σταντίνου τὴν λεγομένην Πενθέκτην, ἣτις συνεκροτήθη τῷ ἐβδόμῳ ἔτει
 Πωγονάτου τῆς βασιλείας του· ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ Τρούλλῳ ἦσαν ἐν αὐτῇ
 ἐν τῷ ιγ' ἔτη ἀπὸ τῆς βασιλείας του· ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ Τρούλλῳ ἦσαν ἐν αὐτῇ
 ἔτη ἀπὸ διακόσιοι εἰκοσιεπτὰ πατέρες, κατὰ τὸν Βαλασαμῶνα καὶ Ζω-
 Χριστοῦ ναράν· λέγεται πενθέκτη διότι εἶναι ἀναπλήρωμα τῆς πέμπτης
 787. καὶ ἕκτης, καὶ γὰρ αὕτη συνέθετο τοὺς κανόνες τοὺς ἐξήρητη-
 μένους τῶν ἀποφάσεων ἐκείνων τῶν Συνόδων, γέγονεν αὕτη
 μετὰ δέκα χρόνους τῆς ἕκτης.

(γ) Παρ' ἄλλοις δὲ εἶναι δέοντος πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν
 ἦσαν χρόνοι περασμένοι.

Κῦρος ὁ Ἀλεξανδρείας καὶ Ὀνόριος μωρὸς,
 Πάπας οὗτος ἦτον Ρώμης Πατριάρχης ἱερός·
 Γενομένης τῆς Συνόδου οὐ τις τούτων ἦν παρῶν,
 Ὅλοι ἦσαν τεθνηκότες ἐν κολάσει πρὸ καιρῶν·
 Οἷτινες ἐφρόνουσιν οὕτως Ἰησοῦς Σωτὴρ Χριστός,
 Μίαν θέλησιν πῶς εἶχε καὶ ἐνέργειαν αὐτός·
 Ἐν ᾧ οἶδασιν ἐγγράφως τῆς τετάρτης πρακτικᾶ
 Κατὰ μονοφύσι τῶν τε ὄλα τὰ συνοδικά·
 Παραστήνοντα μὲ λόγον μὲ ἀποδείξεις γραφικὰς,
 Εἰς Χριστὸν τὰς δύο φύσεις ἐντελεῖς καθολικὰς·
 Κάθε μία λοιπὸν τούτων θέλησιν ἔχει χωριστὴν,
 Ἴδιον κάθε οὐσίας τις ζῆτεῖ ἐξεταστήν·
 Καὶ ἀδύνατον οὐσίαν ὑπαρκτὴν καὶ λογικὴν,
 Θέλησιν (α) μὴ ἔχειν ταύτην κατὰ ῥῆσιν φυσικὴν·
 Καὶ ἐνέργειαι (β) ὁμοίως κατὰ δύναμιν αὐτῆς,
 Ἀναφέροντα τὰ δύο τῆς οὐσίας ὑπαρκτῆς·
 Τοῦ Θεοῦ οὖν ἡ οὐσία τοῦ ἀνθρώπου καὶ αὐτῆ,
 Κάθε μία ἐκ τῶν δύο ἔχει θέλησιν ῥητὴ·
 Ὁ Χριστὸς μᾶς παραστήνει ἕς τὴν ἰδίαν προσευχὴν,
 Δύω ἔχει τὰς θελήσεις (γ) ὅσες ἤδη προσοχὴν·
 Πάτερ λέγει ἅς παρέλθη τὸ ποτήριον αὐτό,
 Τὸ πυκρὸν τὸ τοῦ θανάτου τοῦτο λέγει ἐν κρυπτῷ·
 Ἐπιφέρει οὐχ ὡς θέλω ἀλλὰ πάτερ ὡς ἐσὺ,
 Τὴν ἀνθρώπινον δεικνύει καὶ Θεοῦ καθὼς φησὶν·
 Ὁ Χριστὸς εἶναι βεβαίως ἀνθρωπος ἅμα Θεός,
 Καὶ τὰς δύο εἶχε δῆπου (βεβαία) τὰς θελήσεις ὁ αὐτός·

(α) Θέλησις εἶναι φυσικὸν θέλημα ἐνέργεια εἶναι ἡ φυσικὴ πάσης οὐσίας, ἔμφυτος κίνησις Δαμασκηνός.
 (β) Αἱ θελήσεις δύο εἰς τὸν Χριστὸν τὸ δὲ θελητὸν ἓνα, ὅτι καὶ ἡ ὑπόστασις μία, καὶ ὁ θέλων ἓνας.
 (γ) Δύω τὰς ἐνεργείας φαμέν (φημιζόμεν) ἐπὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· διότι ὡς μὲν Θεός καὶ τῶ πατρὶ ὁμοούσιος εἶχε ὁμοίως τὴν θεϊαν ἐνέργειαν, καὶ ὡς ἀνθρωπος γενόμενος, καὶ ἡμῖν ὁμοούσιος τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὴν ἐνέργειαν Ἰωάννης Δαμασκηνός καὶ ὁ μέγας Ἀθανάσιος ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ Στίχ. 27, νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάρακται τὸ μὲν γὰρ ταράττεσθαι σαρκὸς ἰδιον, τὸ δὲ ἐξουσίαν ἔχειν θῆναι καὶ λαβεῖν, ὅτε βούλεται τὴν ψυχὴν δὲν εἶναι τοῦτο ἰδιον ἀνθρώπου ἀλλὰ τῆς τοῦ λόγου δυνάμεως καὶ ἐνεργείας. Ἐπαγγελίς. Ἰωάννης Κεφ. 16. Στίχ. 27, ὁ υἱὸς Κεφ. 1. Στίχ. 18.

Και ἐνέργειαι ὁμοίως δύο ἦτον εἰς Χριστόν,
 Τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐντελεῖς ἦσαν ἑαυτὸν·
 Τοῦ πηλοῦ ἡ ἐργασία γεννηθεῖσα εἰς τυφλόν,
 Τὴν ἐνέργειαν δεικνύει ὡς ἀνθρώπου τῶν ἀπλῶν·
 Τὸ νὰ βλέψῃ παρὰ χρῆμα ἐνδεικνύει φανερώς,
 Τὴν ἐνέργειαν τὴν θεῖαν παρασταίνει καθαρώς·
 Ὅθεν τούτους καὶ τοὺς ἄλλους κι' ὄλους των τοὺς ὀπαδοὺς,
 Ἀναθέματ' υποβάλλει διαστρέφοντας ὁδοὺς·
 Ἐκτῆ Σύνοδος ἡ θεῖα τῶν πατέρων συλλογῆ,
 Καὶ ἰάτρευσεν ἀμέσως τὴν ὀλέθριον πληγὴν·
 Ἐκ τοῦ σώματος τὸ μέλλος κόψασα τὸ σεσηπὸς,
 Καὶ διέσωσε τὸ μείναν ἔπαυσε πλέον τὸ πῶς·
 Ἐκτοτε κόμμα ὑπῆρξεν οἱ Ἀρμένιοι (α) αὐτοί,
 Εἰς ἰδίαν των θρησκείαν ἀπευκταῖοι μισιτοί·

(α) Καὶ τοὺς Ἀρμένιους ὡς τοὺς Λατίνους φρονεῖν δὴ, καὶ
 κατὰ τὸ βάπτισμα μ' ὅλον ὅτι ἐναντίον τούτων οὗτοι ὀδεύουσι
 τὴν μὲν μυστικὴν κατασκευὴν τοῦ θεοῦ βαπτίσματος κατὰ τὴ
 φυλάττουσι· τῇ δὲ Κυριακῇ ἐπικλήσει τῆς ἀγίας Τριάδος
 προσκρούουσι, διότι ὅτε μὲν προσθέτοντες εἰς τρεῖς ἀνάρχους
 καὶ εἰς τρεῖς Υἱοὺς, καὶ εἰς τρεῖς παρακλήτους, βαπτίζουσιν·
 ὅτε δὲ ἀφαιροῦντες λέγουσιν ἐν τῷ βαπτίσματι τὸ ἐρχόμενος ὁ
 Χριστὸς εἰς τὸν Ἰσραὴλ, ἔλαβε τὸ βάπτισμα ὑπὸ Ἰωάννου
 καὶ ἐγὼ βαπτίζω σε, ποιῶν δούλον τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀλλαγῶ
 ἄλλως εἰς μίαν κατάδυσιν· ὅθεν κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον
 « ὅτι οὐκ ἐπικλήθη τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ
 τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὡς ὁ Κύριος διακελεύει ἐπικίνδυνον τῷ
 βαπτίζοντι, ἀνωφελὲς δὲ τῷ βαπτιζομένῳ καθίσταται τὸ βά-
 πτισμα » ἐκτελοῦσι δὲ τὸ μυστήριον τῆς θεῖας λειτουργίας
 ἄρτων καὶ οἴνου, ἀποβάλλοντες διόλου τὸ ὕδωρ καὶ φυλάττουσι
 τὴν γενεαλογία εἰς τὴν Ἱερουσόλημ ὡς οἱ Ἰουδαῖοι· καὶ ἄλλας
 παραλόγους καινοτομίας πράττουσι· ἀποβάλλουσι τὸ ὕδωρ
 ἐρειδόμενοι εἰς τινὰ ὀμίλιαν τοῦ Χρυσοστόμου, τὴν ὁποίαν ἔκαμε
 κατὰ αἰρετικῶν λεγομένων ὕδροπαραστατῶν.

Πολλάκις ἡ ἐκκλησίαι ἐπροσπάθη διὰ τὴν ἔνωσιν των, καὶ
 αὐτοὶ πολλάκις ἐπροσποιήθησαν· τέλος πάντων μετὰ τὴν ἕκτην
 οἰκουμενικὴν σύνοδον πεποιήκασι σύνοδον εἰς πόλιν Χαρίεσαν
 τὴν Θεοδοσιούπολιν, καὶ ἐπικυροῦσι τὴν Ἐν, τῆν Σύνοδον, καὶ
 ἀναθεματίζουσι τὴν τετάρτην καὶ ἕκτην οἰκουμενικὰς καὶ τὴν
 μονθελισιν κοντὰ εἰς τὴν μονοφύτιν.

Δύο λέγοντες φρονούμεν δύο φύσεις εἰς Χριστόν,
 Δύω τὰς θελήσεις πάλιν κ' ἐνεργείας εἰς αὐτόν
 Ἐξ αἱρέσεως τοιαύτης τῆς τῶν μονοφυσιτῶν,
 Προὐκυψαν ἄπειροι ὄσαι καὶ ἡ μονοθειλητῶν
 Εἵπερ ὁ αἱρεσιάρχης κάκιστος ὁ εὐτυχής,,
 Διαφόρους εἶχ' αἱρέσεις πονηρὸς ὁ δυστυχής·
 Πότε μὲν μίαν προφέρων πότε δὲ ἄλλην φρονῶν,
 Καὶ αἰείποτε αἱρέσεις ἦτον οὗτος ὁ κινῶν·
 Ἐξ αὐτοῦ Θεοπασχίται ἀρχηγὸς εἶν' ὁ κναφεύς,
 Πέτρος κάκιστος ἀνθρώπων καὶ ἡθῶν δήπου φθορεύς·
 Εἶτα οἱ Ἰακωβίται Σύρος εἶν' ὁ ἀρχηγός,
 Ὁ Ἰάκωβος (α) ἀπάντων τούτων ὄλων ὁδηγός·
 Ἐπειτα οἱ Γαῖνῆται ἀπὸ πρώτου Γαῖνου,
 Ἀπαθῆ Χριστόν φρονούντες φεῦ τῆς τοῦ ἑλεεινοῦ·
 Λέγονται καὶ ἀπαθῆται κ' εἶν' οἱ κόπται οὗτ' αὐτοὶ (β)
 Μένοντες μέχρι τῆς ὥρας τῆ αἱρέσει τῆ αὐτῆ·
 Ἰουλιανὸς ὁ πρώτος ἀπὸ Ἀλικαρνασσόν,
 Εἶν' τοκεὺς τῆς δόξης ταύτης καὶ πρὸ πάντων ὁ Λυσσῶν·
 Καὶ ἐπίσκοπος εἶν' οὗτος καὶ διδάσκει γαῖνόν,
 Ἄπασαν τὴν αἱρεσίαν του μαθητὴν ἐλεεινόν·
 Ἐπειτα οἱ Ἄγνοιται ὁ Χριστὸς πῶς ἄγνοεῖ,
 Πότε κρίσις θέλει γίνεαι τοῦ παντὸς ὡς ἐννοεῖ,
 Διηρέθησαν ἀμέσως ἀπὸ τοὺς αἱρετικούς,
 Ἀπὸ τοὺς μονοφυσίτας τοὺς Θεοδοσιακοὺς·
 Καὶ Θεμιστίος ὑπῆρχε δόξης ταύτης ἀρχηγός,
 Τέλεις αἱρεσιάρχης οὗτος πρώτος ὁδηγός·

(α) Ἰάκωβος, καὶ Τζαϊζάλος ἐπιλεγόμενος ἀκόλουθος Σεβήρω καὶ Θεοδοσίῳ μονοφυσίταις.

(β) Οὗτοι εἰσὶν ὁπαδοὶ τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ Γαῖνου, τοὺς ὁποίους ὁ ἱερός Δαμασκηνὸς καλεῖ Αἴγυπτίους κατοικοῦσι τὴν Αἴγυπτον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σήμερον, καὶ λέγονται κόπται, ἢ διαφορὰ δὲ τούτων ἀπὸ τῶν ἄλλων μονοφυσιτῶν ἐστὶ τοῦτο ὅ Ἰουλιανὸς καὶ ὁ Γαῖνὸς ἔλεγον μίαν φύσιν εἰς Χριστόν, ἀφθαρτον, καὶ ἄνευ διαφορᾶς, καὶ μίαν ὑπόστασιν χωρὶς διαφορᾶς ἐπειδὴ τὸ κρείττον ὁ Θεὸς ἅμα τῆ συναφείᾳ (σχέσει) πρὸς τὸ ἑαυτοῦ ἰδίωμα τὸ ἦτον (τὸν ἄνθρωπον) ἐν ἀκαρεῖ (εἰς τὴν στιγμὴν εὐθύς) μεθῆρμοσεν ὁ δὲ Σεβῆρος μίαν φύσιν ἔλεγον ἀφθαρτον καὶ διαφορὰν μὴ μὲν τοὶ δύο φύσεις διαφορῶς.

Κι' ἄλλην δόξαν τριθεΐται εἶχον οὗτοι οἱ ζοφεροί, (α)
 Τρεῖς ἀνθρώπους ἐφρονοῦσαν τὸν Θεὸν οἱ μισαροί·
 Ἐγεγόνει τέλος πάντων αἵρεσις τοῦ εὐτυχοῦς,
 Πολυκέφαλος ἢ Ἰδρα ἢ κακία δυστυχοῦς·
 Ὄθεν ὄλους τοὺς ἐκ τούτου ἀκεφάλους (β) τοὺς καλεῖ,
 Ὁρθοδόξων ἐκκλησία τὸν Θεὸν ἐπικαλεῖ·
 Ἴνα ἐπιστρέψουν πάλιν εἰς τὴν ἴδιαν αὐτὴν,
 Νὰ τὴν ἔχουν ὡς τὸ πρῶτον ἴδιαν αὐτῶν ἀρχήν·
 Ἐλθωμεν εἰς τελευταίαν Σύνοδον τὴν ἱεράν,
 Τὴν ἐβδόμην ἐν Νικαίᾳ τὴν ἀγίαν καὶ λαμπράν·
 Μετα ἑκατὸν δὲ χρόνους καὶ ἑπτὰ τῆς πρὸ αὐτῆς,
 Ἐκ τῆς ἱεράς Συνόδου τῶν πατέρων τῆς Σεπτῆς·
 Συνεστήθη ὑπὸ θείων καὶ πατέρων ἱερῶν,
 Τριακόσιοι ὑπῆρχον εἰς τὸν ἱερὸν χορὸν·
 Καὶ ἐξήκοντα ἑπτὰ τε αἴτιος ἡ Βασιλῆς,
 Τῆς συναξέως τῆς Θείας προστασία ἀσφαλῆς·
 Ἡ Εἰρήνη Κωνσταντίνου μήτηρ ὄντως εὐσεβῆς,
 Καὶ ἐπίτροπος Χίου τῆς ἐνθερμῆς καὶ ἀκριβῆς·
 Πορφυρογεννήτου γόνου ἀνακτος δεκαετοῦς,
 Τὴν σημαίν ἑξατοῦτεν αὐτοῦ ὑψηπετοῦς·
 Ἐναντίον τῶν λεγόντων ὅτι οὐ δεῖ προσκυνεῖν,
 Οὔτε σέβεισθαι διόλου οὔτε γόνου κἄν κινεῖν·
 Εἰς τὰς Θείας τὰς εἰκόνας τῶν εἰκονομάχων δέ,
 Βλασφημούντων παρανόμως πρακτικὰ Συνόδιον δέ·
 Ἀναστάσιον Νικήταν Κωνσταντίνον δυσσεβεῖς,
 Χρηματίσαντες προτέρως Πατριάρχας εὐσεβεῖς·
 Ἀναθέματ' ὑποβάλλει ὡς εἰκόνων ὕβριστὰς,
 Παραδόσεων τῶν Θείων ἐκκλησίας χωριστὰς·
 Δογματίζει ἀποφασίζει ὅρον θέτει δυνατόν,
 Ἐκ συμφώνου τῶν πατέρων τῶν συνοδικῶν αὐτῶν·
 Τὴν προσκύνησιν (γ) τὴν θεῖαν τῶν εἰκόνων ὀλικῶς,
 Κατὰ σχέσιν γενομένην μὴ ποτὲ λατρευτικῶς·

Σύνοδος Ζ'.
 Ἐγένετο ἐπὶ
 τῆς Βασι-
 λείας Κων-
 σταντίνου
 τοῦ πορφυ-
 ρογεννήτου
 καὶ Εἰρήνης
 τῆς μητρός
 καὶ ἐπίτρο-
 που αὐτοῦ
 ἀπὸ Χρι-
 στοῦ ἔτη
 874.

(α) Ἀρχηγὸς τῆς αἵρέσεως Ἰωάννης Ἀλεξανδρεὺς, φιλόπονος, ὅστις ὠμολόγει Τριάδα ὁμοούσιον καὶ Θεὸν· ἐβλασφήμη δὲ λέγων μερικὰς οὐσίας, καὶ ἰδικὰς Θεότητας καὶ ἰδικὰς φύσεις.

(β) Ἀκεφάλοι λέγονται, ὅτι οἱ ἀπανταχοῦ Πατριάρχαι, συνεζώνησαν τῇ Ὁρθοδόξῳ καὶ τὴν δ' Σύνοδον ὠμολόγησαν οὗτοι δὲ ἐπέμεινον ἐπ' αἵρεσει ἄνευ γνώμης Πατριάρχου,

(γ) Αἱ μὲν νοερὰ δυνάμεις ὡς ἀσώματοι νοοῦσι κατὰ τὸ

Ἐκ χρωμάτων καὶ ψηφίδος καὶ ἐτέρας δεκτικῆς,
 Ἰλῆς τῆς ἐπιτηδεΐας· τῶν εἰκόνων γραπτικῆς·
 Ἐπιτάφια καὶ τοὺς λίθους ὡς πολλοὶ τὰ προσκυνοῦν,
 εἰς τὰς εἰκόνας ὅσοι πόρτας εἰσέρχονται καὶ τὰς σφραλοῦν·
 Αὐτὰ εἶν' καινοτομίαι εἶναι εἰδωλολατρικά,
 Νὰ προσκυνοῦν ἀντὶ εἰκόνας πέτρας καὶ ὑαλικά·
 Ποίησιν ἀποφασίζει καὶ ἐν Ἱεραῖς Θεοῦ,
 Ἐκκλησιαίαις τὸ τιθεῖν κατ' ἐνώπιον λαοῦ·
 Σκευέσιν ἅμα αἰσθῆσι τοίχοις τε καὶ ἐν ὁδοῖς,
 Καὶ ἐν οἴκοις ὀρθοδόξων μετὰ ἱερᾶς ὁδοῦ·
 Θυμιάματα προσφέρειν φώτων τὴν προσαγωγὴν,
 εἰς τιμὴν τούτων ἀπάντων μὴ καθόλου ἐκλογῆν·
 Ὅτι μία νὰ ἐγράφη παρ' ἐνὸς τῶν ἀσκητῶν,
 Καὶ ἡ ἄλλη παρομοίως παρ' ἐνὸς τῶν μεθυστῶν·
 Καὶ στὴν μίαν καὶ στὴν ἄλλην στὴν εἰκόνα ἦν ἡμεῖς,
 τοῦ χαρακτηριζομένου δίδομεν ἴσον τιμῆς· (α)
 Ὅτι αὐταὶ ἐξ ἰδίων δὲν ἔχουν τὸ παντελές,
 Μήτε δύναμιν ἢ χάριν εἶν' ἴσους ὀλοτελές·
 Ἄν ποτὲ ἐκ τῆς σανίδος ἢ εἰκῶν ἀποσβυσθῇ,
 Ὡς σανὶς ἀναμφιβόλως (β) θέλει τότε λογισθῇ·
 διὰ τοῦτο εἶναι πόρρον μύρου καὶ ἀγιασμοῦ,
 φρόνημα μόνον λατίνοις ὡς ἐκ νεοτερισμοῦ·
 Καὶ ἐν εὐχολόγοις ἴσως βλέπει ἐν αὐτοῖς εὐχὴν,
 νεοτερισμὸς εἶν' τοῦτο δόσε ἄκραν προσοχὴν·
 τὸν σταυρὸν ὃν περ (γ) ποιούμεν δι' ἰδίας τῆς χειρὸς,
 τί εὐχὴν κατέχει οὗτος καὶ εἰκόνων ὁ χορός·

αὐτοῖς θεμιτὸν ἡμεῖς αἰσθητοῖς εἰκόσιν ἐπὶ τὰς θείας, ὡς δυνατὸν, ἀναγόμεθα θεωρίας Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης.

(α) Ἡ προσκύνσεις τῶν εἰκόνων τριχῶς γίνεται λατρευτικὴ ἢ τις τῷ Θεῷ μόνῃ δουλική, ἀγγέλοις καὶ ἁγίοις ὑπερδουλικὴ μόνῃ τῇ Θεοτόκῳ, ὅτι ἀνωτέρα πάντων.

(β) Ὅχι ὡς Θεοῦς τὰς εἰκόνας προσκυνοῦμεν, οὐδὲ τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας ἐν αὐταῖς ἔχομεν, οὐδὲ τὸ Θεῖον σέβας ἀπονέμομεν, ἀλλὰ μόνον τὴν σχέσιν καὶ ἀγάπην τῆς ἡμῶν ψυχῆς, τὴν ὁποίαν ἔχομεν πρὸς τὰ πρωτότυπα, διὰ τῆς τοιαύτης προσκυνήσεως ἐμφανίζομεν ὅθεν καὶ τοῦ χαρακτηῆρος λιασθέντος ὡς ξύλον ἀργὸν τὴν ποτὲ κατακαίομεν εἰκόνα πνευματικὴ πανοπλία.

(γ) τὸν τοῦ σταυροῦ τύπων ἐκ δύο ξύλων συνάπτοντες

Εἰς τὰ τέλγη εἰς τὰ σκευῆ ἱερῶν ἐκκλησιῶν,
 Μ' ὄλον τοῦτο προσκυνούμεν ἄνευ ἀμφιβολιῶν·
 Εἶδωλον καὶ ἄγαλμά τε διαφέρει καὶ εἰκῶν,
 Εἰς καθ' ἓν τῶν ἀνωτέρω προσφυῖς τι ἐνικόν·
 Ἡ εἰκῶν εἶν' ὁμοίωτης πρωτοτύπου ἀληθοῦς,
 Εἶδωλον εἶν' ἀνυπάρκτου φαντασίας ἐντελοῦς·
 Ἄγαλμα τὸ παρασταῖνον σώμα εἶν' ὀλοτελῶς,
 Τοῦ καὶ εἰκονιζομένου τέχνη ὄντως ἐντελῶς·
 Ἡ εἰκῶν παρομοιάζει τοῦ ἀνθρώπου τῇ σκιᾷ,
 Ὅτι ἂν δοθῇ εἰς ταύτην ἀναφέρετ' ἐν μιᾷ·
 Πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον ἡ σκιά ἀναισθητεῖ,
 Ὡς τῶν αἰσθητῶν μὴ οὔσα ἄλλος ὅταν τὴν πατεῖ·
 Ἡ τιμὴ ἅμα τὸ σέβας εἰς εἰκόνας τὰς σεπτὰς,
 Ἀναφέρονται βεβαίως μέσον ἔχοντα αὐτάς·
 Ὡς τὰ πρωτότυπα ἐκεῖνα ἅπερ δέχονται τιμὰς,
 Εἰσακούουν τὰς δεήσεις ἀποδίδουν ἀποιδίαι·
 Ἡ εἰκῶν ἄλλο (α) δὲν εἶναι εἰμὴ μόνον εἰς τὸν νοῦν,
 Τὸ πρωτότυπον μᾶς φέρει εἰς κατάνυξιν κινουῦν·
 φλυαροῦν οἱ ἀθετοῦντες τὰς εἰκόνας τὰς σεπτὰς,
 Λέγωντές τας ὡς λατρείας (β) τῶν Ἑλλήνων ὑπαρκτάς·
 Ἕλληνες ἐπροσκυνούσαν ἀνυπάρκτους τῶν Θεοῦς,
 Καὶ ὁμοίωμα δὲν ἦτον ἀληθῶς τὸ κατ' αὐτούς·
 Πλούτων ὁ Θεὸς τοῦ ἄδου προσκυνεῖτο εἰς τὴν γῆν,
 Οὔτε ἄδην εἶχεν οὔτος οὔτε καὶ ἐφαρμογὴν·
 Ἀποβάλλον τὰς εἰκόνας διατὶ οἱ δυστυχεῖς,
 Ἐθνικοὶ μὴ λογισθῶσιν ἰδοῦ λόγος ἀληθής·

ἦνίκα ὅταν τις ἡμῖν τῶν ἀπίστων ἐγκαλέσειεν, ὡς ξύλον προσκυνούσι, δυνάμεθα τὰ δύο ξύλα χωρίσαντες καὶ τὸν τόπον τοῦ σταυροῦ διαλύσαντες ταῦτα νομίζεῖν ἀργὰ ξύλα ἢ αὐτὴ πανοπλία.

(α) Ἐν δὲ τοῖς πρακτικοῖς τῶν Συνόδων εὑρηται οὕτως· «ὅσα γὰρ συνεχῶς δι' εἰκονικῆς ἀνατυπώσεως ὄρωνται τοσοῦτον καὶ οἱ ταύταις θεώμενοι διανίστανται πρὸς τὴν τῶν πρωτοτύπων μνήμην τε καὶ ἐπιπόθησιν» καὶ «πᾶσα εἰκὼν ἐφανταρική (ἀποκαλυπτική) τοῦ κρυφίου ἐστὶ καὶ δεικτική» Ἰωάννης Δαμασκηνός, καὶ Γρηγόριος Θεολόγος.

(β) Πρῶτος τῆς προσκυνήσεως τρόπος, ὁ κατὰ λατρίαν τὴν ὀπίαν προσάγωμεν μόνῃ τῷ φύσει προσκυνητῷ Θεῷ Δαμασκηνός Ἰωάννης.

Πῶς ἡμεῖς τὰς προσκυνοῦμεν πῶς κι' αὐτοὶ οἱ ἔθνηκοί,
 Τὴν διαφορὰν τὴν οὖσαν δὲν γνωρίζουν οἱ κακοί·
 Ἀποβάλλουν τὰς εἰκόνας μὴ φανοῦν ὡς ἔθνηκοί,
 Καὶ ναοὺς ἅς ἀποβάλλουν καὶ Ἰσραεῖς ποῦ ἦτον 'κεῖ·
 Εἰς τὰ ῥύθρα Βαβυλωνος Ἰουδαῖοι καὶ ἔθνηκοί,
 Δι' ὀργάνων δοξολόγουν ἐν τυμπάνων μουσικῇ·
 Ἐθνηκοὶ τὰ εἰδωλά των Ἰουδαῖοι τὸν Θεόν,
 Ποιητὴν παντὸς τοῦ κόσμου καὶ φωτίζοντα λαόν·
 Ἐπρεπεν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ μὴν ἔχουν μουσικὴν,
 Ἐπειδὴ τὰ ἔθνη εἶχον δόξαν τὴν θρησκευτικὴν·
 Ὑποπτεύοντες μὴ τύχη σφάλλωσιν εἰς τὸν Θεόν,
 Προσκυνοῦντες ἐν εἰκόνι καὶ ὡς ἄνθρωπον Χριστόν·
 Ἄς ἰδοῦν αἰμοῤῥοοῦσαν ἀνεγειροῦσα χαλκοῦν,
 Ἀνδριάντα τοῦ κυρίου τί δὲ εἶν' τὸ ἐννοῦν·
 Εὐχαρίστησις ὑπῆρχε μνήμη ἦτον τοῦ Χριστοῦ,
 Θεοῦ θαύματος πρὸς ταύτην κλέος καθενὸς πιστοῦ·
 Διὰ τοῦτο καὶ ὁσάνοι εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀνθεῖ,
 Θεραπεύουσα τὰ πάθη ἴασις ἦν ἐμπαθεῖ·
 Καὶ οἱ τότε εὐρεθέντες εὐσεβεῖς Χριστιανοί,
 Ἐβάλλον εἰς ἐκκλησίαν ἐπροσκύνουν παγκοινῇ·
 Τὸν ὁποῖον Μαξιμῖνος ἦ ὁ Ἰουλιανός,
 Καταθλάττει καὶ ἐκθέτει εἰδωλὸν Θεοῦ Διός·
 Διδασκαλεία διαβόλου συμβουλὴ τοῦ πονηροῦ,
 Ἀγωνιζόμενος νὰ πάυσῃ τὴν προσκύνησιν Χριστοῦ·
 Ὑποπτεύονται προσέτι εἰς λαὸν εἶναι κακόν,
 Εἶν' σωματικὸν ἢ ὄχι ἢ ὅλως πνευματικόν·
 Ἄν σωματικὸν εἰπῶσι βλῆπομεν ὄντως καλόν,
 Στολισμὸν ἐκκλησιῶν μας ἐξ ὀνύχων ἀπαλῶν·
 Ἄν πνευματικὸν εἰπῶσιν ἅς ἰδῶμεν ἑαυτὸν,
 Ποῖον αἰσθημὰ τις ἔχει ἐξ εἰκόνων τῶν γραπτῶν·
 Ἀναπέμπει παρὰ γρῆμα ὡς ταύτας προσκυνῶν,
 Νοῦν ψυχὴν τε καὶ καρδίαν εἰς πρωτότυπον κινῶν·
 Καὶ κατάνυξιν λαμβάνει καὶ συγχρόνως συντριβὴν·
 Θλίψιν εἰς τὰ πεπραγμένα ὡς δικαίαν ἀμοιβήν·
 Καὶ διόρθωσιν ψυχῆς του τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῆς,
 Καὶ παρηγορίαν εἶτα ἐξ εἰκότος τῆς γραπτῆς·
 Τίς ἢ λύσσα τῶν ἀπίστων εἰς καιρὸν οὔτε Θεόν,
 Οὐδαμῶς εὐχαριστοῦσιν οὔτε ἅπαντα λαόν·
 Βέβαια ὄντως κακία πείσμα εἶν' αἰρετικόν,
 Ἄλογος φιλοτιμία φρόνημα σατανικόν·

Ἐρειδόμενοι ἀκρίτως εἰς τὸ παλαιᾶς ῥητόν,
 Μὴ ὁμοιωμα (α) τῷ Θεῷ μὴ ὁρατόν· (β)
 Ἀποροῦντες οὗτοι τάχα Χερουβὶμ πῶς τὰ γλυπτὰ,
 Ἐπὶ κιβωτὸν ὅτ' ἦτον ἀνδριάντας καθ' αὐτά·
 Φύσις ἡ ὁποία εἶναι φυσικῶς περιγραφτῆ,
 Ἡ εἰκὼν τῆς συγχωρεῖται τὸ νὰ ἦναι ἐγγραφτῆ·
 Ἀπερίγραφτος ἂν ἦναι ἀκατάληπτον τί ὄν,
 Δὲν ἐμβαίνει τὸ παράπαν εἰς εἰκόνισμα γραπτόν·
 Τοῦ Θεοῦ πρῶτον τὴν φύσιν δὲν γνωρίζομεν αὐτήν,
 Ὅθεν ἤκιστα ποιῶμεν καθ' ὑπόστασιν γραπτὴν·
 Τῶν ἀγγέλων ἀρχαγγέλων ἄλλα ὄντ' ὑπαρκτά,
 Ἐν εἰκόνι εἰσχωροῦσι καθ' ὑπόστασιν αὐτά·
 Ὡς ἐφάνηκε προφήταις ἐπ' ἀνθρώπου τῆ μορφῆ, (γ)
 Κατὰ τοῦτο συγχωρεῖται φύσις αὐτῆ ἢ ἐν γραφῆ·
 Καὶ τὸν ἀναρχον πατέρα τὸν αὐθύπαρκτον Θεόν,
 Ζωγραφίζομεν κι' ἄς εἶναι ἀκατάληπτον τί ὄν·
 Ὡς ἐφάνη τῷ προφήτῃ παλαιῶς τῶν ἡμερῶν,
 Δανιὴλ (δ) Θεῷ προηρώστη μυστηρίων ἱερῶν·

(α) Ὁ Θεὸς δίδωσι τὸν νόμον τοῦ Μωϋσῆ· ὁ αὐτὸς Θεὸς πα-
 ρίστησιν αὐτῷ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, καὶ
 προστάζει ἵνα κάμει τὴν εἰκόνα αὐτῆς, ὡς ἐμφάνησεν αὐτῷ
 «ἀναστήσεις τὴν σκηνὴν κατὰ τὸ εἶδος τὸ δεδεγμένον σοι ἐν τῷ
 ὄρει» καὶ συγχωρεῖ ἐν αὐτῇ τὰς εἰκόνας τῶν Χερουβὶμ, τὰς
 ὁποίας αὐτὸς ἔδειξε τῷ Μωϋσῆ ὡς ἀνωτέρω διότι τὸ μὲν ὁμοίω-
 μα ἀναφέρεται πρὸς αὐτόν, δηλ, ἄλλῳ Θεῷ μὴ λατρεύσωσιν,
 οὔτε ἐν εἰκόνι οὔτε ἐν ὁμοιώματι τινί, τὸ ὁποῖον καὶ ἡμεῖς φρο-
 νοῦντες φυλάττομεν καὶ λέγομεν ἀεκτός σου ἄλλον οὐκ ἔδαμεν»
 ἡ δὲ προσκύνησις συγχωρεῖται παρ' αὐτοῦ ὅτι τιμητικῶς διδο-
 μένη πρὸς τοὺς προσκυνουμένους, σχετικῶς ἀναφέρεται πρὸς
 αὐτόν.

(β) Ἀπείργει (ἐμποδίζει) ὁ Μωϋσῆς τὴν λατρείαν οὐχὶ δὲ
 τὴν προσκύνησιν πρὸς χάριν τοῦ λατρευομένου ἀγγελοῦ οἶδεν
 ὁ προφήτης Δανιὴλ καὶ ἐπροσκύνησεν αὐτόν.

(γ) Καὶ ὁ Θεὸς τῷ Μωϋσῆ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ ἐν ἀνθρωπίνῳ
 μορφῇ ἔδειξε τὰ Χερουβὶμ, μὲ πόδας, μὲ χεῖρας καὶ μὲ πτέ-
 ρυγας.

(δ) Οἶδεν ὁ προφήτης Δανιὴλ ἐν τῇ αὐτῇ ὀπτασίᾳ πλησίον τοῦ
 παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν καὶ ἕτερον καθήμενον ὡς Υἱὸν ἀνθρώπου·
 ὡς ἐκ τούτου ζωγραφίζεται ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας Τριάδος.

Καὶ τὸ ἅγιον τὸ πνεῦμα ὡς μία περιστέρα,
 Ζωγραφίζεται καὶ τοῦτο ὡς ἐφάνη καθαρά·
 Εἰς τὴν βάπτισιν Κυρίου ὡς οἱ Εὐαγγελισταί,
 Ἀποφαίνουσι τοῦτο οὕτως καὶ οἱ ἐκκλησιασταί·
 Ἀναθεματίζει πάντας Σύνοδος ἡ Ἱερά,
 Καὶ ὡς αἵρεσιν δοξάζει μιστήν καὶ ἑδελυρά·
 Εἰκονογραφίας πάσας τῶν ὁράσεων αὐτῶν,
 Πρὸ σαρκώσεως τοῦ λόγου καὶ ἐπὶ τῶν προφητῶν·
 Ὅσοι δέχονται καὶ ταύτας προφανῶς αἰρετικοί,
 Ἐναντίον ὀρθοδόξων ἀνοήτως κριτικοί·
 Ἐμποδίζει τὰς εἰκόνας τῶν Συμβόλων παλαιῶν,
 Νόμου ἕνεκα Κυρίου καὶ Υἱοῦ μονοῦ Θεοῦ·
 Ὡς ἀμὸν οὐ δεῖ γραπτέον τὸν θεάνθρωπον Χριστόν,
 Οὔτε τὴν παρθένον στάμον ἢ λιχνίαν κιβωτόν·
 Εὐαγγελιστὰς ὁμοίως εἰς τῶν ζῶων τὴν μορφήν,
 Τῶν προτυποσάντων τούτους εἰς τὴν παλαιὰν γραφήν·
 Ὅτι τύπος εἶν' τὰ πάντα καὶ σκιά συμβολικῆ,
 Τώρα πράγματα ὑπάρχουν ἀληθεῖα φυσικῆ·
 Τοῦτο μόνον ἐν εἰκόνι τῆ τελεία τοῦ Χριστοῦ,
 Καὶ τὰ σύμβολα ἄς εἶναι ὡς ἐν δειγμα θαυμασμοῦ·
 Καὶ μητρὸς Θεοῦ ὁμοίως ἄς παράκεινται ἐκεῖ,
 Προτυπόσαντα σημεῖα δὲν εἶναι τοῦτο εἰκεῖ·
 Εὐαγγελιστῶν ὡσαύτως ἐν εἰκόνι ὑπαρκτή·
 Τίθενται ἅμα τὰ ζῶα ὡς φανέντα ἐν γραφῇ·
 Ἐχουν φρόνημα πρὸς τούτοις οὗτοι οἱ αἰρετικοί,
 Ὅσοι εἶν' εἰκονομάχοι αἵρεσιν τὴν μυστικῆ·
 Ἐνταρκον οἰκονομίαν ἀναιροῦσι προφανῶς,
 Μὴ τιμῶντας τὰς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ ὅλας κοινῶς·
 Μέχρι τοῦδε τελειῶνουν θεῖαι Σύνοδοι ἐπτὰ,
 Οἰκουμενικαὶ τῶντι καὶ τὰ ἔργα τῶν αὐτά·
 Θέσφατα ἀναντιρρήτως ἐκκλησία τὰ φρονεῖ,
 Ἐκ συμφώνου συμφρονοῦμεν ὡς Συνόδων ἡ φωνή·
 Ἄν ποτέ τις ἀντιφάσκη εἰς τὰ τούτων πρακτικά,
 Εἶν' αἰρετικὸς τῷ ὄντι κατὰ τὰ συνοδικά·
 Καὶ μακρὰν τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίας τῶν πιστῶν,
 Ἐγκονος τοῦ διαβόλου καὶ ἐχθρὸς εἰς τὸν Χριστόν·
 Πάσχουν οἱ οἰκονομάχοι μὲ ἀνόητον στοχασμὸν,
 Ὅπως δυνηθοῦν γὰ παύσουσι τύπον καὶ ὑπογραμμὸν·
 Εἰς αὐτὰς τὰς ἐπτὰ συνόδους τὰς Οἰκουμενικὰς,
 Ἦσαν ἅπαντα τὰ μέλη συναμμένα ἐν αὐτάς·

Εὐαγγελισ.
 Ματθαῖος
 Κεφ. γ'.
 στίχ. 16
 Εὐαγγελ.
 Μάρκος
 Κεφ. α.
 στίχ. 4.

Πῶς νὰ ἔχομεν Συνόδους πλήθος ἀπειρον σχεδόν,
Γινομένης πανταχόσε ὡς ὀρώμεν σερηδόν·
Ἐπτὰ εἶν' ἄλλοι κυρίαί ὡς τὰς λέγει ἐν γραφῇ,
Κάθε ἄλλη θεωρεῖται τοπικὴ καὶ μερικὴ·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν αἱρέσεων Πάπα Λουθήρου καὶ Καλβίνου

Ψαλμοὺς ια.
Ψαλμοὺς ιη.
ἀποκάλυψ.
Κεφ. ι.
στίχ. 4.

Ὁ Θεὸς ἐπτὰ τὰς λέγει τὰς Συνόδους εἰς γραφῇ,
Εἰς ψαλμοὺς τοῦ ψαλτηρίου εἰς ἀποκάλυψιν γραπτῇ·
Βλέπε ἐκεῖ διὰ νὰ μάθῃς ἐρευνήσον ἵνα ἴδῃς,
Καὶ ἂν θέλῃς θὰ γνωρίσης καὶ νὰ γίνῃς εὐσεβής·
Καὶ ὀγδόην ἐκινήσαν Σύνοδον οἱ Δυτικοί,
Ἐκ τῆς αὐτῆς Χριστοῦ εὐγῆκαν ἔγνων αἰρετικοί·
Τὸν Ζοιρινκάβιον λατίνοι ἐὰν θέλουν ἄς ἴδουν,
Αὐτὸν ἄς διανοήσουν καὶ ἄς μεταμεληθοῦν·
Ἐκεῖ ἄς μάθῃ ὁ Λατίνος ἄς γνωρίσει ἐναργῶς,
Ποῖος ἦτον ἡ αἰτία τῶν σκανδάλων χορηγός·
Αὐτὸς γράφει ἐξηγεῖται καὶ θεβαίως ὁμολογεῖ,
Ὅτι δύοσις ἡ αἰτία καὶ αἱρέσεως πηγῇ·
Διαίρέσεως ὁμοίως ἱερῶν ἐκκλησιῶν,
Καὶ αἱρέσεως ὡσαύτως τῶν πολλῶν δυστυχιῶν·
Δὲν εἶν' ἕτερον εἰς τοῦτο παρὰ δόξα κοσμικῆ,
Ἐπερίσχυσεν εἰς δύοσιν ὅλως ἡ πολιτικὴ·
Σάρκες μόνον ἀπὸ τότε δύοσεως οἱ κληρικοί,
Ἡρεσκήθησαν νὰ τρέχουν δόξαν μᾶλλον κοσμικῆ·
Ἀφοῦ ἀκριβῶς ἔξετάσεις λόγους ἀπολογητικῶς,
Τῶν Συνόδων τῶν πατέρων ἰσχυροὺς ἀληθινοὺς·
Τότε θέλεις ἐνοήσεις καὶ νὰ κρίνῃς ἀληθῶς,
Ὅτι μόνη τῆς ἡ δύοσις ἔφιγεν ἀπὸ τὸ φῶς·
Μόνη ἔτρεξε σὸ σκοτὸς τὸ ὅποῖον καὶ κρατεῖ,
Ἐπιμείνει μέχρι ὥρας δὲν θέλει νὰ συλλογισθῇ·
Νὰ γνωρίση ἐξουσίαν δὲν εἶχε νὰ καινοτομῇ,
Ἐν τῷ ἱερῷ συμβόλῳ πρόσθεσιν νὰ κάμῃ αὐτῇ·
Διότι ὅλαι αἱ Συνόδοι σύμβολον τὸ ἱερὸν,
Ὁμολογίαν εἰς Τριάδα τὸ ἔδωσαν εἰς τὸν λαόν·
Καὶ ἐκάμασι καὶ ὄρον ὅστις προσθέσει εἰς αὐτό,
Τὸ ἀνάθεμα νὰ ἔχῃ πάντοτε μεθ' ἐαυτό·

Πέντε ἔδωσαν αἰτίας οἱ Λατίνοι χωρισμοῦ,
 Κ' ἔσχιαν λαὸν Κυρίου ἀπ' ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ·
 Πρώτη εἶν' ἐν τῷ συμβόλῳ πρόσθεσις βλασφημική,
 Δὲν τὴν δέχεται ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἡ ἀνατολική·
 Ὡς οἱ θεῖοι οἱ πατέρες δὲν ἐτόλμησαν ποτὲ,
 Μετὰ τρίτην νὰ προσθέσουν πίστεως ὄντες χριταί·
 Καὶ ἐφύλαττον τὸ σέβας ἐναλλάξ ἕως ἐδῶ,
 Μία Σύνοδος πρὸς ἄλλην κ' εἶχε φόβον καὶ αἰδῶ·
 Οὕτω πρέπει ὥστε σύμβολον καὶ ἐν ἡμῖν,
 Ὡς τὸ φρόνημα ἐκείνων καὶ προσθήκη ἡ τομῆν·
 Οὔτε μὴ κεραίαν ὅλως νὰ δεχθῶσι κὰν ποτὲ,
 Ὡς κατάρατοι Θεόθεν εἶν' οἱ καινοτομηταί·
 Καὶ ὑπεύθυνοι ἐκ τούτου ἀναθέματος ἀρῶν,
 Παραστήνοντες τὴν πίστιν τῶν πατέρων ἱερῶν·
 Τῶν προγεγονότων θεῶν ὅτι ἦτον ἐλειπής,
 Τὸ ὀρθὸν μὴ γινωσκόντων ἀνευ ὅλως ἐντροπῆς·
 Καὶ οἱ σάρκες οἱ καθ' ὅλα μάταιοι καὶ πονηροί,
 Εὖρον βάθος τῆς σοφίας πίστεως οἱ τοληπροί·
 Καὶ Χρισόστομος ἐκεῖνος καὶ Γρηγόριος αὐτὸς,
 Καὶ Βασίλειος ὁ μέγας Κύριλλος ὁ ἐκλεκτός·
 Δὲν ἐγνώρισαν δὲν εἶδον ἀλλὰ μόνον οἱ σοφοί,
 Δύσσεως οἱ λυμῶνες τῶν καλῶν πάντων κωφοί·
 Σέρογιος ὁ Πατριάρχης αἴρεσιν ἐπιτιμῆ,
 Δύσσεως τῆς ἐκκλησίας ἐξ αὐτοῦ εἶν' ἡ τομῆ·
 Ἐπὶ Λέοντος ἐνάτου Πάσα Ῥώμης ἐντελής, (α)
 Ἡ διαίρεσις ἐγίνει ὡς ἡ μόνη εἰληκρινής·
 Ἐμῖσιν φυλαττομένη ἀπὸ λοιμῆς τῆς κοινῆς,
 Μέχρι τοῦδε καὶ εἰς αἰῶνας ὡς ἡ μόνη εἰληκρινής·
 Ἀκόμη ἅπαντες φρονοῦσι οἱ Λατίνοι Δυτικοί,
 Οἱ ὀρθόδοξοι πῶς εἶναι ἐξ αὐτῶν σχηματικοί·
 Ἀγκαλὰ τι νὰ εἰπῶσι τι νὰ ἀπολογηθοῦν,
 Εἰς λαὸν πεπωρομένον πῶς νὰ ἀθωοθοῦν·

(α) Μιχαὴλ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ αἰῶνι ζῶν ἔθιμε τὴν ἐκκλησίαν Κυρουλάριος τὸ πικλὴν ἐπὶ Κωνσταντίνου Βασιλέως μονομάχου οὗτος ἰδὼν τὸ ἀμετάθετον τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὰς καθημερινὰς αὐτῆς προσθήκας καὶ ἀφαιρέσεις καὶ ἀθετήσεις ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν κανόνων συνήθροισε Σύνοδον Οἰκουμενικὴν καὶ ψήφῳ κοινῇ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐξέτεμεν αὐτήν.

Βλέπου Πάπαν εἰς τοὺς πόδας ἔχει τὸν σταυρὸν,
 Καὶ αὐτοὶ τὸν προσκυνοῦσιν ὡς ἄνθρωποι Θεόν·
 Δὲν γνωρίζουν πῶς ὁ πάπας μὲ σπαθὶ καὶ μὲ σφαγὴν,
 Ἐφερε τὴν δύσιν ὅλην εἰς τὴν αὐτοῦ ὑποταγὴν·
 Τὰς αἰτίας δὲν γνωρίζει ὁ κοινὸς ποτὲ λαὸς,
 Καὶ τὸ βάθος τῆς θρησκείας ὅσα εἶναι τοῦ νοῦς·
 Ὁ λαὸς τῆς ἐκκλησίας δόγματος τοῦ δυτικοῦ,
 Ἀπεσπάσθημεν φρονοῦσι ἀπὸ τοῦ Κατολικοῦ·
 "Ἄν νοῦσεν νὰ ἐξετάσῃ ὁ λαὸς ὁ δυτικὸς,
 Βέβαια θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι εἶν' σχηματικὸς·
 Κληρικῶν νὰ μὴ ἀκούσῃ μᾶλλον τῶν Ἰσοουητῶν
 Τῶν κηφῆων λαοπλάνων τῶν λιορθοροποῶν·
 Ἀλλὰ νὰ ἀνοίξῃ ὀφθαλμούς του τῆς ψυχῆς του νοερώς,
 Καὶ νὰ εἶδῃ ἐκκλησία ποία εἶν' π' ὑπάγῃ ὀρθῶς·
 Ἐκκλησία ὀρθοδόξων ἤτοι ἡ ἀνατολική,
 Αὕτη ἔχει ὀρθὴν πίστιν καὶ εἶναι ἡ Καθολικὴ·
 Ἀπὸ Σύνοδον τὴν πρώτην μέχρι τῶν λοιπῶν ἑπτὰ,
 Ἀπαρασαλεύτως ἔχει αὐτὰ ἐκείνων πρακτικὰ·
 Ἐν τοῖς χρόνοις τῶν Συνόδων ἅγιοί τε σωρηδόν,
 Διὰ τῶν δογμάτων τούτων φαίνονται ἀναφανδόν·
 Τοὺς ὁποίους ἡ καθόλου ἐκκλησία γενικῇ,
 Τοὺς τιμᾷ τοὺς ἐκθαίρει ὅσα χριστιανικῇ·
 Δείκνυται λοιπὸν ἐκ τούτων τῶν Συνόδων τὸ σεπτὸν,
 Φρόνημα τὸ τῶν δογμάτων τῆ καθ' ὅλου εἶν' δεκτόν·
 Λέγεται τῆς ἐκκλησίας σῶμα τέλειον σωστὸν,
 Πρακτικὰ τὰ τῶν Συνόδων τῶν ἑπτὰ ξεχωρεσῶν·
 Τοῦτο οὖν ὅλον τὸ σῶμα τὸ κρατοῦμεν ἀβλαβῶς,
 Μέχρι τοῦδε καὶ φρονοῦμεν ἐπ' αὐτῷ δογματικῶς·
 Πόθεν εἴμεθα σχισμένοι ποῖον μέλος ἐλλειπὲς,
 Σώματος (α) ὕπερ δεῦτε λέγεται ἀληθές·

(α) Πᾶν σῶμα ἀνθρώπου ὑποπίπτει εἰς ἀσθενεῖαν καὶ ἀκο-
 λούθως εἰς θάνατον εἴτε ἀπὸ προθέσεως, εἴτε ἀπὸ ἀφαιρέσεως
 τῶν κατὰ ἀνάγκην ἐν αὐτῷ πρὸς τὸ ζῆν.

Διὰ προόδους ἔχει τὸ πανάγιον πνεῦμα καθὼς ὁ Υἱὸς δύο
 γεννήσεις, οἱ Λατίνοι συγγέουσι τὰς δύο εἰς μίαν· τὴν τε ἄ-
 χρονον καὶ τὴν ἐν χρόνῳ ὅθεν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς πνεῦμα
 ἅγιον ἀκουόμενον εἰς τὸ « λάβετε πνεῦμα ἅγιον καὶ ἐγὼ ὑμῖν
 (εἰς ἐσᾶς) τὸν παράκλητον » καὶ ἀλλαγῆς μυριάκις τοῦτο ἐκ-
 φωνούμενον, τὴν δωρεάν καὶ χάριν καὶ ἐνέργειαν αὐτοῦ δηλοῖ,

Εἶν' σχηματικὸς τῷ ὄντι ὁ Λατίνος ὡς εἰκὸς,
 Καὶ ἀναθεματισμένος φαίνεται συνοδικῶς·
 Ἐπειδὴ αὐτὸς προσθέτει χεῖρα τε ἐπὶ χειρὸς,
 Εἰς τὸ σῶμα τὸ καθόλου ἀσεβῶς καὶ τρομερός·
 Τὴν προσθήκην μὴ δεχθῆσα ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ,
 Ἀνατολικὴ ἢ θεία καὶ ἀπόδειξις τοῦ κάθε πιστοῦ·
 Ἀποβάλλει (α) ἀπορρίπτει τουτοῖν ὡς σεσηπὸς,
 Μέλος οὖν τῆς ἐκκλησίας πίστεως ἐκλελειπὸς·
 Ὡς ἡ Σύνοδος ἢ πρώτη ἄρειον τὸν μισητόν,
 Ἡ δευτέρα παρομοίως Μακεδώνιον αὐτόν·
 Καὶ Νεστόριον ἢ τρίτη καὶ τετάρτη εὐτυχῆ,
 Ἀρχηγὸν τῶν Ἀρμενίων κατὰ πάντα δυστυχῆ·
 Ἐλθωμεν τώρα εἰς τοῦτο εἰς τὸ ὄν πραγματικῶς,
 Εἰς προσθήκην τοῦ Συμβόλου ἰδωμεν προσεκτικῶς·
 Τὴν ἀνήκουστον τὴν τόλμην τῶν πατέρων δυτικῶν,
 Πόθεν ἔλαβον αἰτίαν τάχα ἐκ τῶν γραφικῶν·
 Ἡ ἐκ τῶν ἰδίων νόων ἔκρινον τὸ ὑπὲρ νοῦν,
 Τοῦτο εἶν' ἀναντιρρήτως ὄθεν καὶ κακῶς φρονοῦν·
 Δεῖ οὖν τοὺς Θεολογοῦντας βαθυτάτην σιωπὴν,
 Περὶ θείων τε προόδων ἄγειν φέρειν προσοχὴν·
 Ἄς ὑπάγωμεν ἐρευνῶντες τὸν Θεάνθρωπον Χριστόν,
 Ἀρχηγὸν τῆς πίστεώς μας βάσιν ἀληθῆ πιστῶν (β)

καὶ πρόοδος χρονικὴ τοῦτο λέγεται· ἢ δὲ ἄχρονος πρόοδος αὐτοῦ εἶναι ἢ ἐκ πατρὸς μόνου ἀκατάληπτος ἐκπόρευσις καθὼς καὶ δύο ὀνόματα ἔχει τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ δύο ὁ Υἱὸς· τῷ μὲν χαρακτηρίζει ἐκάστον τὴν ὑποστατικὴν αὐτοῦ ὑπαρξίν· τῷ δὲ χαρακτηρίζει τὸ ἐνωτικὸν τῆς τρισηλίου Θεότητος, οἷον τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ πρόβλημα λέγεται ὁ Υἱὸς καὶ λογὸς λέγεται ὡς Υἱὸς ἀναφέρεται τῷ πατρὶ, ὡς λόγος πατρὶ καὶ πνεύματι· τὸ δὲ πνεῦμα ὡς πνεῦμα πατρὶ καὶ Υἱῷ ἀναφέρεται· διὸ καὶ πνεῦμα Υἱοῦ πολλάκις λέγεται· ὡς πρόβλημα δὲ μόνον εἰς πατέρα ἀναφέρεται· ὄθεν καὶ διττῶς καλεῖται τὸ αἴτιον, πατὴρ καὶ προβολεὺς πατὴρ ὡς πρὸς τὸν Υἱόν, προβολεὺς ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα.

(α) Λέγει ὁ Θεὸς πρὸς Μωϋσῆν ἀποσχίσθητε ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν· τούτων ἵνα μὴ συναπόλυσθε.

(β) Οὐδεὶς γινώσκει τὸν Υἱὸν εἰμὴ ὁ πατὴρ οὐδὲ τὸν πα- Εὐαγγελίος.
 τέρα τις ἐπιγινώσκει εἰμὴ ὁ Υἱὸς, καὶ εἰς ὅποιον θέλει ὁ Υἱὸς Ματθαῖος
 νὰ τὸ φανερώσῃ. Κεφ. ΙΒ΄.
στίχ. 27.

Πείθεσθαι καὶ τοῖς πατράσιν ἐκκλησίας τοῖς λαμπροῖς,
 Λόγοις καὶ διδάγμασί των τοῖς σοφοῖς καὶ ἱεροῖς·
 Μὴ αὐθαδιαζομένους λέγειν παρὰ τὸ εἶκος,
 Ὅσα μὴ τῶν διδασκόντων μὴ ὄρος συνοδικός·
 Λέγε σὺ ἀγεννησίαν Γρηγορίου ἢ φωνή,
 Τοῦ πατρὸς Θεοῦ ἀνάρχου οὕτως οὗτος ἐκφωνεῖ·
 Καγὼ φυσιολογήσω γέννησιν τὴν τοῦ Υἱοῦ,
 Πνεύματος ἐκπώρευσίν τε καὶ οἱ δύο μας ὁμοῦ·
 Μένονεν ἐπαποροῦτες ἀληθῶς ἐκστατικοί,
 Εἰς μυστήρια Θεοῦ τε βέβαια ἐκπληκτικοί·
 Καὶ Χρυσόστομος μᾶς λέγει ἐκκλησίας ὁ φωστῆρ,
 Πῶς ἐγέννησε γνωρίζω τὸν Υἱὸν του ὁ πατήρ·
 Καὶ τὸ πνεῦμα ἐξ αὐτοῦ τε πῶς εἶν' τοῦτο διατί,
 Οὐκ ἐπίσταμε μηδὲν ἄγνοῶ εἶπεν δὲ τί· (α)
 Ἐάν ἐκεῖνοι οἱ φωστῆρες ἄγγελοι τῆς γῆς σχεδόν,
 Ἀποροῦσι δὲν τολμοῦσι πῶς οἱ κάτω τῶν ποδῶν·
 Τὸ ἀγέροχον τὸ γένος Θεολόγων δυτικῶν,
 Ὡς ὑπερεχόντων πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν·
 Ποῦ ὑπάγεις πῶθεν τρέχεις δύσεως ὁ νομικός, (β)
 Τῆς αἰρέσεως προστάτης τοῦ λαοῦ πνευματικός·
 Ἐνωεῖς τὸ τί μᾶς λέγεις πείθομαι κ' ἐγὼ αὐτός,
 Ἐξ ἰδίων ἐάν λέγῃς δὲν σ' ἀκούομεν ποσῶς·
 ἔχομεν λόγους ἀποδείξεις καὶ φρονοῦμεν εὐσεβῶς,
 Καὶ ὁμολογοῦμεν πάντα ὃ κρατοῦμεν ἀκριβῶς·
 Ἐπειδὴ καὶ ἡ ἰδία γνώσεως ἀνθρωπίνης,
 Ὡς πρὸς τὴν ἐκπώρευσίν τε εἶναι πάντα ἀσθενής·

Ἀποκαλύπτει δ' οὐχ ὅσον αὐτὸς οἶδεν ἀλλ' ὅσον ἡμεῖς χω-
 ροῦμεν « Ἰωάννης Χρυσόστομος. »

(α) Ὅπου γὰρ οὐ χρόνος οὐκ αἰὼν ἐμεσίτευεν οὐ τρόπος
 ἐπινενόηται πῶς φαντασθῆ ὁ νοῦς; πῶς δὲ ὑπηρετηθεῖται ταῖς δια-
 νοιαῖς ἢ γλώσσα. « μέγας Βασιλεῖος »

(β) Ὁ Πάπας κοινὸν ὄνομα εἰς ὅλους τοὺς ἱερεῖς ἐπειδὴ εἰς
 τὴν καθ' ἡμᾶς λέγεται πατήρ· μὴτε ἰδιάζει τῷ Πάπα οὔτε
 ὑπεροχὴν δηλοῖ καθὼς εἰσέτι εἰς ἡμᾶς παπᾶς λέγεται ὁ ἱε-
 ρεὺς· καὶ πολλοὶ τῶν πατριαρχῶν ὠνομάσθησαν παρὰ θασι-
 λέων καὶ Συνόδων « πατέρες πατέρων » καὶ μέχρι τοῦδε ἐν
 τῇ φήμῃ ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Πάπας κηρύττεται εὐρη-
 ναι δὲ παρ' Ὀμήρῳ ἐν τῷ Σ. τῆς Ὀδυσσεΐας « πάπα φίλε »
 ὅπερ ἐστὶ πατήρ, καθὼς καὶ Πάπος ὁ πατήρ πατρός.

Ὡς τοὺς ἄνω θεωροῦμεν δύο θεοὺς Εὐκλεεῖς,
 Καὶ σοφοὺς πνευματεμόρους τοὺς ὁμολογεῖ καθεὶς·
 Δὲν τολμῶσι σιωπῶσιν ἀποροῦν τι νὰ εἰποῦν,
 Καὶ εἰς ἔκστασιν ἐμμένουν χωρὶς νὰ τὸ ἐντραποῦν·
 Ἀλλὰ μένουν καὶ διδάσκουν τοῦ κυρίου τὴν φωνήν,
 Ἐν Εὐαγγελίῳ βλέπε εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν κοινήν·
 Λέγουσι ῥητῶς τὸ πνεῦμα ὅτι εἶν' ἐκπορευτὸν,
 Παρὰ τοῦ πατρὸς ἀνάρχου (α) τοῦτο φαίνεται γραπτόν·
 Τοῦτο μόνον ἐπαρκοῦσε τοῦτο μόνον δυνατὸν,
 Ἀμυδρῶς πῶς ἐνοῆσαι εἰς πᾶν ἄτομον κτιστόν·
 Διὰ τοῦτο σιωποῦσι μέχρι τούτου ἐκφωνοῦν,
 Ἀπαρχῆς χορὸς Συνόδων πίστεως οὕτω φρονοῦν·
 Τόσοι Σύνοδοι πατέρων πλέον τούτου μηδαμῶς,
 Οὔτε λέγουν οὔτε γράφουν οὔτε λόγος παντελῶς·
 Αὕτη ὑστερον δοξάζει μετὰ πάντων εὐτεβῶν,
 Δύσεως ἢ ἐκκλησία τρισυπόστατον Θεόν·
 Καὶ τὸ πνεῦμα ὅτι εἶναι τέλειος ὅλος Θεός,
 Ἀκατάληπτος διόλου ὑπερέχων τοῦ νοός·
 Εἶτα ἀκατάληπτόν τε τρόπον (β) πολυπραγμονεῖ,
 Τῆς ὑπάρξεως Θεοῦ τε πόσον φεῦ! κακῶς φρονεῖ·

(α) Εἰπούσης τῆς δευτέρας Συνόδου καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον συνυπακούεται τὸ ἐκ μόνου καθὼς τῆς α. εἰς ἓνα κύριον τὸν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα.

(β) Εἶδὲ τὸν τρόπον ἐπιζητεῖς τι καταλήψεις τοῖς μόνοις γινώσκουσιν ἄλλῃλα καὶ γινώσκεσθαι ὑπ' ἀλλήλων μαρτυρουμένους (Γρηγόριος Θεολόγ.).

(β) Τὸ πέμπω διαφέρει τοῦ ἐκπορευέται· ὅτι τὸ πέμπω ἐν χρόνῳ, καὶ πρὸς τι καὶ δι' αἰτίαν τὸ δὲ ἐκπορευέται « τὴν πρὸ αἰώνων ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ αἰδίον ὑπαρξίν τοῦ ἁγίου πνεύματος » ἅμα τῷ Υἱῷ δηλοῖ· καὶ οὐδὲ πρὸς τι ἐκπορευέται ἢ δι' αἰτίαν, ἀλλ' ἀναιτίως καθὼς καὶ ἡ γέννησις τοῦ Υἱοῦ ἐκ τοῦ πατρὸς ἢ προαιώνιος καὶ αἰδιος καὶ τῷ πέμπῳ ἔτη κοινὸν τῇ τρισυποστάτῳ Θεότητι τὸ πνεῦμα κυρίου ἀπεσταλκῆ με Προφ. Ἡ-Εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, καὶ ὃν γὰρ φησὶν ἀπέστειλας Ἰησοῦν σαῖς Κεφ. Χριστόν (Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης Κεφ. ΙΖ' στίχ. 13) πρὸς τοῦτοις πνεῦμα πέμπεται οὐκ εἶν' τὸ ἐν πρόσωπον τῆς ἁγίας Τριάδος, ἀλλὰ δωρεὰ καὶ χάρις ὃν ὀνόματος (Χρυσόστομος).
 Ἐὰν ἀκούσης τοῦ Χριστοῦ λέγοντες ἐγὼ ἀποστελῶ ὑμῖν

ἘΑ' σ'χ. 4.

Οἶεται ἀνυποστόλως ὅτι μᾶλλον τοῦ Υἱοῦ,
 Τὰ μυστήρια γνωρίζει πνεύματος ὄντως Θεοῦ.
 Διὰ τοῦτο δογματίζει τὰ ἐναντία τοῦ Χριστοῦ,
 Τὰ κηρύττει εἰς τὸν κόσμον εἰς τὸν νοῦν κάθε πιστοῦ.
 Ἐκπορεύεται οὖν λέγον ὁ Χριστὸς ἐκ τοῦ πατρὸς,
 Ἀτελῶς πῶς ἐξηγήθη διὰ τοῦτο καὶ αὐτός.
 Ὁ Λατίνος τὸ προσθέτει ὅτι καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ,
 Ὡς εἰδὼς μᾶλλον κυρίου ὑπαρξιν τὴν τοῦ Θεοῦ.
 Βάλλων βάσιν μόν' εἰς τοῦτο ἐγὼ πέμψω ἐφ' ὑμῖν,
 Τὸν παράκλητον τὸ πνεῦμα τοῦτ' ἔστι κ' ἐν ἡμῖν.
 Ἀπὸ τὸν Υἱὸν τὸ πνεῦμα πέμπεται μὲν ἀληθῶς,
 Ἐκπορεύεται δὲ μόνον τουτοῖ ἐκ τοῦ πατρὸς.
 Ὅτι λέξις ἐκπορεύω ὑπαρξιν αὐτοῦ (α) δηλοῖ,
 Ὡς ἡ γέννησις τοῦ λόγου τὸ προσὸν ἀποτελεῖ.
 Ὡς πατὴρ ἀγεννησία τῶν προσώπων τῶν τριῶν,
 Ἄνευ τῶν κοινῶν (β) προσόντων ὡς αἰτία αἰτιῶν.
 Ὡς τὸ πνεῦμα εἶνα πόρρω τῆς γεννήσεως Υἱοῦ,
 Ὡς ἰδιαζούσης ταύτης εἰς τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ.

(εἰς ἐσᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον μὴ τὸν Θεὸν νομίσεις, διότι ὁ Θεὸς οὐκ (δὲν) ἀποστέλλεται ὀνόματα εἶναι δηλοῦντα τὴν ἐνέργειαν.

Καὶ ἰδοὺ ὁ Χριστὸς πρὸς τοὺς μαθητάς του πρωτοῦ νὰ σταυρωθῆ καὶ ἐγὼ θέλω παρακαλέσει τὸν πατέρα (ἤγουν θέλω μεσιτεύσει) καὶ θέλει σᾶς δώσει ἄλλον παράκλητον . . . τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ πάλιν λέγει » ὅταν ἔλθῃ ὁ παράκλητος τὸν ὅποιον ἐγὼ σᾶς θέλω πέμψει ἀπὸ τὸν πατέρα (τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας τὸ ὅποιον ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν πατέρα) ἐκεῖνος θέλει μαρτυρήσει δι' ἐμέ.

(α) Περὶ πνεύματος μόνον λέγοντες οὐ γὰρ αἰεὶ (διότι ὄχι πάντοτε) τὸ ἐκπορεύεται παρὰ Θεοῦ ὑπαρξέως ἐστὶν αὐθυπόψαλμὸς ΕΖ στατον δηλωτικὸν κατὰ τὸ ὅ Θεὸς ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι ἐν μέσῳ Εὐαγγελίᾳ τοῦ λαοῦ σου « ἦτοι φανεροῦσθαι σε καὶ » οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνον ζήσεται ἄνθρωπος ἀλλ' ἐν παντὶ ῥήματι, ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ.

Κεφ. Δ'.
 στίχ. 4.

(β) Διότι κοινὸν μὲν πατρὶ, καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ πνεύματι τὸ μὴ γεγονέναι, καὶ ἡ Θεότης Γρηγόρ. Θεολόγος καὶ πᾶν ὄνομα ὑψηλὸν καὶ Θεοπρεπὲς τὰ ἀδιακρίτος ἐπὶ πάσης τῆς Θεότητος καὶ τῆς οὐσίας ὄντα δηλωτικά.

Καὶ Υἱὸς εἶν' παρομοίως ἐκπορεύσεως αὐτῆς,
 Πνεύματος τοῦ ἰσοτίμου τῆς Θεότητος αὐτῆς·
 Καὶ Υἱὸς ἅμα καὶ πνεῦμα εἶν' ἀμέτοχα αὐτά,
 Τοῦ πατρὸς ἀγεννησίας πρόσωπα αἰτιατά·
 Αἷτια (α) κυρίως εἶναι καὶ τῶν δῶα ὁ πατήρ,
 Καὶ ἀρχὴ καὶ προβολεύετε ἀγαθῶν εἶν' ὁ δοτῆρ.
 Ἐκπορεύεται ἂν λέγῃς καὶ τὸ πνεῦμα ἐξ Υἱοῦ,
 Δῶα αἷτια μᾶς κάμνεις καὶ ἀρχάς δῶα Θεοῦ.
 Αἷτια τῶν αἰτιῶν τε ὄντα μόν' αἰτιατὸν,
 Τὸν Υἱὸν χαρακτηρίζεις ποῦ πλέον τὸ γεννητόν·
 Καὶ ἀρχάς προσέτι δῶα τὸν ποτὲ Σαβελλισμὸν, (β)
 ἔχει τοῦτο ὑποκρύπτει καὶ τὸν ἀρειανισμὸν·
 Ἄτοπα μύρια ὅσα ἔχει τοῦτο ἐν αὐτῷ.
 Καὶ πολυθεσίαν ἔτη πείσμα ὄντως καθ' αὐτῷ·
 "Ἄν ὑποθεθῆ πῶς λέγεις ἄνθρωπε ὦ δυτικέ,
 Ὡς ἀλήθειαν τὴν δόξαν ἄκουσον ὦ γνωμικέ·
 Ἐπειδὴ καὶ οἱ πατέρες τῶν Συνόδων ἱερῶν,
 Δογματίζουσι ἐντόνως γράφουσι μετὰ ἀρῶν·
 ἵνα μένει εἰς αἰῶνας σύμβολον τὸ ἱερὸν,
 Ἄσυνες ἄνευ προσθήκης εἰς τὸν ἅπαντα καιρὸν·
 Διὰ τοῦτο μόνον εἶσαι ὑπὸ ἀνάθεμα αὐτῶν,
 Νέον δόγμα δογματίζων καὶ ἀναίρεσιν ζητῶν·
 Κύριλλος Ἀλεξανδρείας τὸν ἀντιοχείας δέ,
 Γράφει οὗτος πρὸς ἐκεῖνον παρατήρησε ἰδέ·
 Σύμβολον τῆς πίστεώς μας ἐν Νικαίᾳ συστηθὲν,
 Παρὰ τῶν ἐκεῖ πατέρων ὀρθοδόξως τερνευθὲν·
 Ἄνεχόμεθα μηδὲν λόγον τινὰ παραβεῖν,
 "Ἡ ἀμείψαι ὅπως λέξιν ἢ προσθῆναι συλλαβεῖν·
 Οὐ γὰρ ἦσαν οἱ πατέρες οἱ λαλοῦντες μόν' αὐτοί,
 Ἄλλὰ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ μας καὶ πατὴρ εἶν' ἐν αὐτῇ·

(α) Τὴν διαφορὰν τῶν Θεῶν ὑποστάσεων ἐν μόναις τρισὶν
 ιδιότησιν ἐπιγνωσκόμεν· τῇ ἀνακτῆρι καὶ πατρικῇ, καὶ τῇ αἰ-
 τιατῇ καὶ Υἱικῇ, καὶ τῇ αἰτιατῇ καὶ ἐκπορευτῇ Δαμασκηνὸς
 περὶ δογμάτων.

(β) Αἵρεσις τῶν Σαβελλιανῶν ἦτον φρονοῦσα τὴν Θεοτόκον
 γεννήσασαν ὄχι τὸν Υἱὸν ἀλλὰ τὸν πατέρα, καὶ αὐτὸν νοητὸν
 προφορικῶν ἡμῖν ἀναχόμενον (διαδιδόμενον) τὸν λόγον ἐπέξη-
 γηματικώτερον φρονεῖ ἐν πρόσωπον τὸν Θεόν, ὅτε μὲν πατέρα
 τὸν αὐτὸν, ὅτε δὲ Υἱόν, ὅτε δὲ πνεῦμα ἄγιον.

Ὁ μὲν ἐκπορεύεται τε ἐξ αὐτοῦ παρὰ πατρὸς,
 Οὐκ ἀλλότριον γιου τε Κύριλλος φησὶ αὐτός·
 Κατὰ λόγον τῆς οὐσίας βλέπε πῶς Θεολογεῖ,
 Ὁ πατὴρ τῆς ἐκκλησίας τίνι τρόπῳ ἐξηγεῖ·
 Ἡ τετάρτη ἐπομένως Σύνοδος πολυπληθής,
 Σέβεται τρίτης πατέρας ὡς ἁγίους ἀληθεῖς·
 ἔχουσα χρεῖαν μεγάλην νὰ προσθήσῃ εἰς αὐτῶ,
 Σύμβολον τῆς πίστεώς μας δύο φύσεις τῷ Χριστῷ·
 Μετὰ ἔνωσιν ὡς οὐσας ἐναντίον εὐτυχοῦς,
 Δὲν προσθέτει ἐσεβάσθη τοὺς κανόνας τ' ἀληθοῦς·
 Ὅρον τίθησι καὶ γράφει δογματίζει τ' ἀληθές,
 Ἄναθεματίζει μόνου φρόνημα κακὸν ψευδές·
 Ἐπομένως καὶ αἱ ἄλλαι Σύνοδοι αἱ καθ' ἐξῆς,
 Τὸ αὐτὸ ἀκολουθοῦσι καθὼς θέλεις τὸ ἰδεῖς·
 Εἰς τὰ πρακτικὰ Συνόδιον εἰς τὸ τεῦχος ἱερὸν,
 Τῶν πατέρων ἐκκλησίας θείων δῆπου καὶ λαμπρῶν·
 ἔχεις γραφικὰ γνωρίζω δύσεως ὁ νομικός,
 Ἐπ' αὐτοῖς τὴν βάσιν βάλλεις μήποτε συνοδικῶς·
 Καὶ γνωρίζεις ὡς γνωρίζω τὴν παραφθορὰν αὐτῶν,
 Ὡς ἀλήθειαν τὴν λέγεις πείσμα ἴδιον κρατῶν·
 Ζοιρνακίβιος ἐλέγχει γραφικῶν παραφθορὰν,
 Καὶ ἀποδεικνύει ταύτην μὲ ἀπόδειξιν λαμπρὰν·
 Ἄνατολικῶν πατέρων οὗτος ἐν παριγραφῇ,
 Πέντε καὶ εἴκοσι τὰς λέγει τὰς φθορὰς ἐν τῇ γραφῇ·
 Ὡς Λατινιζόντων τούτων εἰς τὴν θέλησιν αὐτῶν,
 Ἐφερον ἀθεοφόβως ἔνοιαν τὴν τῶν ῥητῶν·
 Τεσσαράκοντα καὶ τρεῖς τε λέγει τὰς τῶν δυτικῶν,
 Αἱ φθοραὶ πῶς εἶναι βίβλος τῶν ἐκκλησιαστικῶν·
 Ὅθεν ἔλλειψεν ἐκ τούτου τῶν ῥητῶν μας τὸ πιστὸν,
 Τῶν πατέρων ὅστις εἶναι ἐκκλησίας τῶν πιστῶν·
 Ἄς ὑπάγωμεν εἰς τοῦτον τὸν Θεάνθρωπον Χριστὸν,
 Ἀρχηγὸν τῆς πίστεώς μας βάσιν ἀληθῆ πιστῶν· (α)

(α) Πᾶσα Θεολογικὴ φωνὴ ἀπὸ τῶν αὐτολέκτων τῷ Γίῳ τοῦ Θεοῦ ῥηθέντων τὴν ἀρχὴν ἔχειν καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον οὐ τις ἄλλος, ὅθεν εἶναι παρέδωκεν ἡμῖν ὁ Υἱὸς μέγας Ἀθανάσιος.

Ἐρέτω τὸ πεπλασμένον καὶ νενοθευμένον Σύμβολον τοῦ ἁγίου, τὸ προβαλλόμενον παρὰ τῶν Λατίνων, τὸ ὅποιον οὔτε αὐτὸς οὔτε ἡ καθόλου ἐκκλησία γνωρίζει ἔχθεσιν πίστεως, γαί

Ἡ ἀπόφασις ἡ θεία τοῦ Χριστοῦ μας ἡ φωνή,
 εἶν' ἀττίρρητος εἰς πάντα οὕτω οὕτος ἐκφωνεῖ·
 Ὁ γὰρ εἶπε τοῦτο εἶναι πνεῦμα ἐκ πατρὸς,
 Ἐκπορεύεται οὐκ ἄλλος τοῦτο εἶπεν ὁ αὐτός·
 μετὰ τοῦτο λέγεις ἄλλο ὡς παράδειγμα κρατεῖς,
 Τὸ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας τῶν Συνόδων καὶ ζητεῖς·
 Μ' ἀποδείξεις ἐπιπλάστους ὅτι τάχα ἐξηγεῖς,
 Μήποτε ὅτι προσθέτεις οὕτω σὺ ὁμολογεῖς·
 Ἄς ἰδῶμεν τὸ τῆς πρώτης τῆς Συνόδου πρακτικόν,
 Τὶ ἐξήγησιν μᾶς κάμνει κατὰ τῶν αἵρετικῶν·
 Σύμβολον τῶν ἀποστόλων εἰς πατέρα εἰς Υἱόν,
 εἰς τὸ πνεῦμα ἀληθείας τρισυπόστατον Θεόν·
 Οὕτω λέγει ὁ Χριστός μας εἰς ἰδίου μαθητάς,
 Ὅταν διορίζει τούτους εἰς τὰ ἔθνη βαπτιστάς·
 Ἄρειος ἐν τούτοις λέγει τὸν μονογενῆ Υἱόν,
 Ἐτεροούσιον καὶ κτίσμα ὄχι τέλειον Θεόν·
 Σύνοδος λοιπὸν ἡ πρώτη ὡς ἐκ πρώτης τῆς φωνῆς,
 τοῦ Κυρίου κ' ἀποστόλων δὲν τὸ ἀναιρεῖ κανεῖς·
 εἰς πατέρα εἰς Υἱόν τε καὶ εἰς πνεῦμα ἱερόν,
 τὸ βαπτίζεσθαι τοὺς πάντας ἐκ χειρῶν τῶν ἱερῶν·
 τὸ ἰσότιμον δεικνῦται τῶν προσώπων τῶν τριῶν·
 Ὁμοούσιον προσέτι καὶ ταυτότης οὐσιῶν·
 Ἐξηγεῖ τὸ πρὸς ἐκεῖνον Ἄρειον τὸν δυσεβῆ,
 τὸ συνεπτυγμένον τοῦτο εἰς ψυχὴν τε εὐσεβῆ,
 Ἡ δευτέρα παρομοίως Μακεδόνιον μωρὸν,
 διὰ λόγους τοὺς ἰδίους διὰ πνεῦμα ἱερόν·
 Ἐξηγεῖς ἐσὺ Λατίνε δός μοι πρώτος τὴν λαβὴν,
 Ἐκ τοῦ στόματος κυρίου λάβε καὶ μίαν συλλαβὴν·
 Ὅχι μόνον πῶς δὲν ἔχεις ἀλλὰ μᾶλλον ἀναιρεῖς,
 τὴν φωνὴν τὴν τοῦ Κυρίου διαθήκην ἀναιρεῖς·
 οἱ πατέρες ἐξηγοῦσιν ἔννοιαν τὴν ἐν αὐτοῖς,
 τοῖς προσώποις ἦσαν ὄντως ἐγνωσμένην τοῖς πιστοῖς·
 καὶ τοι γε συνεπτυγμένος ὡς ἐκ στόματος Χριστοῦ,
 Παρετέρω τις ἡ χρεια γνώσεως ἐνός πιστοῦ,
 τοῖς λεξίθηρσιν ἐκείνοις βεβλαμμένοις ταῖς φρεσὶ,
 τὴν ἐξήγησιν τὴν κάμνουν ὄχι ὅμως ὡς ἐσὺ·

ζήτηθησαν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰοβιανοῦ διαδόχου τοῦ
 Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Ἄλλως ὁ πατήρ φρονεῖται ἄλλως τε καὶ ὁ Υἱός,
 Ἄλλως καὶ τὸ Θεῖον πνεῦμα τρισυπόστατος Θεός·
 Τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ τε μίαν ἔννοιαν ποιεῖς.
 Πρὸς παράκλητον τὸ πνεῦμα τὸν Θεὸν τὸν διαιρεῖς,
 Τὴν ὁποίαν ὡς μὴ οὔσαν οὐχ' ὑπάρξασαν ποτὲ,
 Τὴν προσθέτεις ἐν Συμβόλῳ ἅς τὸ κρίνουν οἱ κριταί,
 Ἡ προσθήκη διαφέρει ἔχει τὴν διαφορὰν,
 Ἐξηγήσεως πραγμάτων λαμπροτάτην καθαρὰν·
 Ἐξηγεῖ τις τί τῶν ὄντων τῆς ἐννοίας ἐν αὐτῷ,
 Οὔσης δὲ συνεπτυγμένης ἢ σχεδὸν καὶ ἐν κρυπτῷ·
 Ἐὰν μὴ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τίθεται ὅμως αὐτῷ,
 Εἶν' προσθήκη ἀδιστακτικῶς αὔξησις τῶν ἐν αὐτῷ·
 Ἀλλὰ πρώτη καὶ δευτέρα Σύνοδος ἡ ἱερά,
 Ἀπαντᾷ τοὺς ἐναντίους ἐξηγεῖται καθαρά·
 Ἐξηγεῖται ἐν Συνόδῳ γνώμη πάντων γενικῆ,
 Ἐκκλησίας καθαιροῦνται ὅλοι οἱ αἰρετικοί·
 Δεῖξε με τὸν ἐναντίον ταύτης τὸν αἰρετικόν,
 Τὸν φανέντα τὸν κριθέντα διὰ τῶν συνοδικῶν·
 Δεῖξε με εἰς ποῖον μέρος καὶ εἰς χρόνον καὶ καιρὸν,
 Σύνοδος ποτὲ ὑπῆρξεν τῶν πατέρων ἱερῶν·
 Οἰκουμενικῆ ὡς εἶναι αἱ λοιπαὶ αἱ ἱεραὶ,
 Δογματίζουσα καὶ τοῦτο δυτικῆ μου τολμηρέ·
 Ὅχι Σύνοδον τοῦ πάπα αὕτη εἶναι τοπικῆ.
 Ὡς ἐδείξαμεν ἐν πρώτοις ποῖα οἰκουμενικῆ·
 Διονύσιος Λατίνος ἄκρος ὑπερασπιστής,
 Τῆς προσθήκης τοῦ συμβόλου καὶ ἡμῶν ὡς ὑβριστής·
 Ἦν πατάβιος τὸ γένος Τζεζουίτης εἶν' αὐτός,
 Φιλαλήθως οὕτως λέγει φανερά ὅχι κρυπτῶς·
 Ἐρευνήτας μετὰ κόπου οὔτε εὔρον παντελῶς,
 Τίς εἶν' ὁ ποιήσας ταύτην τὴν προσθήκην μηδαμῶς·
 Ποῦ καὶ πότε ἐγενήθη πῶς δὲ τοῦτο διατί,
 Εἶμαι εἰς τὴν ἀπορίαν σιωπῶ δὲν λέγω τί·
 Ἀναρρεῖ οὗτος καλέκων (α) Μανουὴλ τὸν δυτικόν,
 Ἰωσήφ τὸν τῆς Μεθώνης δόγματος τῶν παπικῶν·
 Ὅσα λέγουσιν οἱ δύο εἶναι ἅλα ἀφανῆ,
 Καὶ γελοῖα κατὰ πάντα πλάσματα πασιφανῆ·

(α) Ἀνεψιὸς τοῦ Ἰωάννου Κωνσταντινουπόλεως ἐπονομαζόμενος Καλέκας ἦν Λατινόφρων.

Δι' αἰτίαν τῆς προσθήκης λέγει ὅτι φλυαροῦν,
 Δὲν ἤξεύρουσιν τὸ τί γράφουσιν εἰς τὸ ψεῦδ' ἔχουσιν τὸν ῥοῦν·
 Ὅταν λέγῃς πῶς μιμεῖσαι τὰς Συνοδοὺς τὰς Σεπτὰς,
 Καὶ φιλοτιμεῖσαι ὅλως νὰ πιῆς καθὼς αὐτὰς· (α)
 Διατὶ νὰ παρατρέχῃς τὰς συνόδους τὰς λοιπὰς,
 Καὶ δὲν κάμνεις ὡς ἐκεῖναι κατὰ τὰς διαταγὰς.
 Ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρῃ τὸ κωλύον οὐ παρὴν,
 Τοῦ προσθῆναι τῷ Συμβόλῳ ἐξέσται πιστῶ ἔρεῖν·
 Μετὰ ταῦτα ὄχι ὅμως ἐμποδίζει μὲ ἀράς,
 Τρίτῃ Σύνοδος ἢ Θεῖα μ' ἀποφάσεις τρομεράς·
 Αἱ λοιπαὶ μέχρι ἐβδόμης δὲν ἐτόλμησαν ποτὲ,
 Ὡς ἐδείχθησαν ἐν πρώτοις ἀποδείξεις αἱ ῥηταί·
 Ἐξηγήσεις ἢ προσθήκας τοῦ Συμβόλου μηδαμῶς,
 Ἴνα κάμουν καὶ τοὶ χρεῖας ἤκιστα ὀλοτελῶς·
 Δὲν εὗρισκω τί νὰ εἶπω δι' ἐσὲ τὸν δυτικόν,
 Εἰμὴ πείσμα ὅτι ἔχεις βέβαια σατανικόν·
 Ὅσπερ ἐν τῇ Φλωρεντίᾳ Μάρκος ὁ εὐγενικὸς,
 Τῆς Ἐφέσου ἀρχηγύτης ὁ θαθὺς ὁ κρητικὸς·
 Ἀπαιτεῖ τὴν τῶν πατέρων παρ' ἐσᾶς τῶν δυτικῶν,
 Παρακαταθήκην Θεῖαν τὴν δοθείσαν παρ' αὐτῶν·
 Τῶν συναθροισθέντων τότε ἐν τῇ πόλει τῇ ἡμῶν,
 Ὡς ἐλάβητέ μοι δότε ὄντες τότε μεθ' ἡμῶν·
 Μείωσις ἢ τοῦ Συμβόλου ἀπαράδεκτος εἰς ἐσᾶς,
 Ἡ προσθήκη τοῦ ἰδίου ἀπαράδεκτος εἰς ἡμᾶς·
 Αἰδεσθῶμεν τοὺς πατέρας καὶ τιμήσωμεν αὐτούς·
 Φοβηθῶμεν τὰς ἀράς τῶν ὅρους Θεοῦ καὶ σεπτούς·
 Ἄς κρατῶμεν παραδόσεις κ' ἅπερ εἶπον σωρηδόν,
 Τὸν Θεὸν δοξολογοῦντες πάντες ὁμοθημαδόν·
 Ὅλα ταῦτα ἦτον κ' εἶναι μάταια στοὺς δυτικούς, (β)
 Ἱς τοὺς βλέπομεν εἰς ὅλα μένοντες πεισματικούς·

(α) Καὶ εἰς τὴν ἕκτῃν Σύνοδον γράφων ἀγάθων ὁ πάπας
 λέγει τοιοῦτοτρόπως « ἐν καὶ ἐξαίρετον διὰ παντὸς ἔχειν εὐχό-
 μενοί τε καὶ πιστεύοντες ἵνα μηδὲν παρὰ τὰ κανονικῶς ὀρι-
 σθέντα μειωθῇ, μηδὲ ἐναλλαγῇ ἢ προσεθεθῇ, ἀλλὰ ταῦτα καὶ
 ῥήμασι καὶ νοήμασι ἀπαράτρεπτα φυλαχθῇ. »

(β) Διότι ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει « ἐματαιώθησαν ἐν
 τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία,
 καὶ περιπατοῦσιν ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν ἐσκοτισμένοι »

Ἐπιστολὴ
 ἀποστόλου
 Παύλου
 πρὸς
 Ἐφεσίους
 Κεφ. Δ'.
 στίχ. 4.

Δι' αὐτοὺς εἶναι ὁ λόγος πρὸς ἰδέαν τὴν καλὴν.
 ἵνα μὴ ἀπατηθῶσι εἰς αἵρεσιν ἀπατηλῆν.
 Καὶ γνωρίσωσι βεβαίως τῶν γραφῶν τὸ ἀληθές,
 Ἀποφάσεις τῶν Συνόδων στόμα ὄντος ἀψευδές·
 ἵνα ὧσι διὰ πάντα ἂν ἐρωτηθοῦν τυχόν,
 Ἔτοιμοι ἀπολογίας κατ' αὐτῶν τῶν δυστυχῶν.
 Μάλιστα οἱ ἐνδημοῦντες εἰς τὰ μέρη τῶν αὐτῶν,
 Δόγμα ἀσινές κρατοῦντες σύμβολον τὸ ἑαυτῶν.
 Μὴ δεχόμενοι ἐν γνώσει τὰς ψευδεῖς ἀπατηλάς,
 Ἱπποκρίτας ἀποδείξεις ἁμαρτίας ἀπειλάς·
 Ἐφευρέματα ἰδίων ἅπαντα ἐπισφαλῆ,
 Βάσιν ἔχοντα βεβαίως ψευδεστάτην ἐντελεῆ·
 Δι' αὐτοὺς ἀπελπησῶσα δὲν εἶναι ποτὲ ἐλπίς,
 Νὰ γνωρίσωσι πῶς εἶναι πίστεως μόν' ἡ κριτίς·
 Δόγματα τῆς ἐκκλησίας Θεῆς ἀνατολικῆς,
 Καὶ ἐπισφαλῆ πῶς εἶναι τῆς ἰδίᾳς δυτικῆς·
 Ἦθελον ποτὲ ἐλπίσει ἂν ἐγνωρίζον αὐτοὺς,
 Κινομένους μὴ εἰδότας μήποτε πεισματικούς·
 Αὐτοὶ ὅμως τὸ γνωρίζουν μᾶλλον δήπου καθενός,
 Καὶ σοφοὶ πῶς εἶν' φρονοῦσι μὴ ἐξαιρουμέν' ἐνός·
 Τὶ ἐλπίζεις τι προσμένεις ὅταν εἶν' αἵρετικός,
 Μὲ τοιαύτας εἶν' ἰδέας μάλιστα καὶ δυτικῶς·
 Αὐτὸς χάνεται βεβαίως καίεται ἀναφανδόν,
 Εἰς τὸ πῦρ τὸ τῆς γενένης κόπτεται καὶ μεληδόν·
 Ἄλλ' αὐχένα δὲν τὸν κλίνει οὔτε τὸ ὁμολογεῖ,
 Ὅτι ἠπατήθη οὗτος μᾶλλον ἀχρειολογεῖ·
 Εἰς τοιοῦτον τί συμβαίνει πείσμονα καὶ δυστυχῆ,
 Ἡ συνείδησις φωνάζει ἐσωτερικῶς ἤχει·
 Πόλεμος τῶν ἰδεῶν του ποῦ νὰ κλίνη ἀπορεῖ,
 Ἄλογος φιλοτιμία κριτικῶν τὸν ἀφαιρεῖ·
 Θέλει μέσον ἵνα παύσῃ ἐσωτερικὴν ὄρμην,
 Καταφεύγει εἰς τὸ τρίτον ἀπιστίας ἀφορμῆν·
 Καὶ δὲν θέλει νὰ ἤξεύρῃ πλέον τί ἐσὺ φρονεῖς,
 Προσποιεῖται πῶς πιστεύει μήποτε μάθει κανεῖς·
 Καὶ δεικνύει ὅτι εἶναι ἄκρως ὑπερασπιστής,
 Δόξης τῆς ἠπατημένης ἐναντίων ὑβριστής·

τῇ διανοίᾳ ὄντες ἀπηλωτριωμένοι (ἀποξενωμένοι) τῆς ζωῆς
 τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν πόρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν.

Φθάνει πλέον ἔς ἀθείαν καὶ τὴν αἵρεσιν κρατεῖ,
 Πάπας καὶ Ράβις φρονεῖται σώματος μόνον ζητεῖ·
 Ἄνεσιν καὶ δόξαν κόσμου μέλλουσαν ποτὲ ζῶν,
 Δὲν φρονεῖ οὔτε ἐλπίζει οὔτε κἂν ἀναπνοή·
 Ὄθεν καὶ ἀδιαφόρως τὸ καθὲν καταπατεῖ,
 Ἄρθρον ἤθος τε καὶ δόγμα καὶ ὀρθῶς οὐδὲν κρατεῖ·
 Ἐκάμε καὶ τὴν θρησκείαν ἐκκλησίας εὐσεβοῦς,
 Εἰς τὸν ἄθλιον λαόν του χειρόνα τῆς ἀσεβοῦς·
 Ὡσπερ κατιόντες τοῦτο ἐλέπωμεν δὴ ἐναργῶς,
 Καινοτομιῶν (α) ἀπείρων εἶν' αὐτὸς ὁ ὀδηγός·
 Ἀπάσων τῶν ἐναντιῶν εἰς Θεάνθρωπον Χριστὸν,
 Ἀποστόλους καὶ πατέρας εἰς ἀπάτην τῶν πιστῶν·
 Καὶ ἄς παύσῃ ἡ ἰδέα ἡ κοινὴ ἴσως τυχόν,
 Τῆς ἐνώσεως ἐκείνης τῶν ἀθλίων δυστυχῶν·
 Δύναται ἴσως νὰ γίνῃ ὡς ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ,
 Τὰ ἀδύνατα ἀνθρώποις δυνατὰ ἐκ τοῦ Θεοῦ·
 Κατ' ἀρχὰς ὑπῆρξε τοῦτο αἷτιον μόνον αὐτῶ,
 Σχίσματος ἢ τοῦ Συμβόλου ἢ προσθήκη ἐν αὐτῶ·
 Καὶ αὐτοῦ δοθέντος μόνου τοῦ ἀτόμου τοῦ ἐνός,
 Ἐγενήθησαν καὶ ἄλλα κεφαλαιεῖς τούτων κοινῶς·
 Ἐγεγόνασι αἱ πέντε κύριαι διαφοραὶ,
 Ἐκκλησίας ὀρθοδόξου ὡς αἱρέσεις μυαραί·
 Ἐπειτα παραφυσάδες ἀριθμὸν αὐταὶ κινοῦν,
 Μ' ὄλον τοῦτο ἀσυστόλως πάντοτε φιλονικιοῦν·
 Ἡ ἐπάρατος εἶν' πρώτη δόξα ἢ αἵρετικὴ,
 Τοῦ Συμβόλου ἢ προσθήκη κ' οὔσα προκαταρκτηκή·
 Ἡ δευτέρα μοναρχία σατραπία μὴν εἰπέεις,
 Ὡς διάδοχος τοῦ Πέτρου ἐκκλησίας ἢ κρηπίς·
 Τρίτη εἶναι ὅτι τρίτον τόπον αὐτῆ προσφωνεῖ,
 Ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι καθαρτήριον φρονεῖ·
 Καὶ ἡ πέμπτη τῶν ἀζύμων μεθ' ὧν οὗτοι λειτουροῦν,
 Μυστικὸν δεῖπνον κυρίου καὶ ὀρθὸν ὁμολογοῦν·
 Περὶ τούτων ἄς ἰδοῦσι τὰ βιβλία μου αὐτά,
 Ἐκδεδομένα ἀπὸ σαράντα κι' ἀπὸ σαρανταεπτὰ·
 Ἄς ἰδοῦν κι' ἄς ἐνοήσουν τὰ βῆτά τῶν προφητῶν,
 Εἰς Χριστοῦ τὴν ἐκκλησίαν ἄς ἐλθοῦν τ' ἀνατολικῶν·

(α) Πausάτω ἢ καινοτομία ὅτι μιαινει τὴν ἀρχαιότητα ἁ-
 μωμος γὰρ ὁ νυμφίος ἁμωμος καὶ ἡ αὐτοῦ νύμφη « Αὐγουστ. »

Πρωτοῦ νὰ φθάσῃ ἡ ἑσπέρα τοῦ μεγάλου θερτισμοῦ,
 Τοῦς τοιοῦτους νὰ θερίσῃ δι' ὀργῆς θυμοῦ Θεοῦ.
 Ἄς ἀφίσουσι τὴν πλάνην πείσμα τὸ πολιτικόν,
 Καὶ ἄς ἔλθουν εἰς τὸ δόγμα τὸ τῶν ἀνατολικῶν.
 Ἄς ἀφίσουν τὴν ιδεάν τῆς Συνόδου γενικῆς,
 Ἐκ τῶν κληρικῶν νὰ γίνῃ ἐνώσεως θρησκευτικῆς.
 Εἶπα καὶ ἰδοὺ πάλιν λέγω καὶ αὐτὸ σὰς ἐκφωνῶ,
 Σύνοδος διὰ νὰ γίνῃ στὴν γραφὴν δὲν θεωρῶ.
 Ἀλλὰ δρέπανον προφήτης Ζαχαρίας ὀμιλεῖ,
 Ἀποκάλυψις ὡσαύτως τὸ αὐτὸ ἐξιστορεῖ.
 Αὐτὸ μέλλει νὰ θερίσῃ τοὺς κακοὺς καὶ πονηροὺς,
 Παρανόμους καὶ ἀντιχριστοὺς καὶ ὄλους τοὺς αἵρετικούς.
 Ὅποιοι σήμερον τοῦ κλήρου ἀνατολικῶν ἢ δυτικῶν,
 ἔχουν ἀρμόδια προσόντα ὡς πατέρων τῶν παλαιῶν.
 Ἀπέξω εἶναι ἐνδεδυμένοι μὲ ἐνδυμασίαν ἱερὰν,
 Ἀπὸ μέσα ὅμως ἔχουν τὴν καρδίαν δολεράν.
 Μαρμαρὰ Θεὸν λατρεύουν ἀργυρὸν καὶ τὸν χρυσόν,
 Αὐτὸν τιμῶσι καὶ ἀγαπῶσι καὶ ὄχι τὸν Χριστὸν Θεόν.
 Ποῦ Νικόλαος Σπυρίδων Κύριλλος ὁ ἐκλεκτός,
 Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Ὅσιος καὶ σεβαστός.
 Τρώγωνσιν ὡς βρώσιν ἄρτου τὸν λαὸν τὸν τοῦ Θεοῦ,
 Χωρὶς νὰ τὸν ἐδιδάξουν κατ' ἀπόφασιν Χριστοῦ.
 Τὴν γραφὴν δὲν ἐννοοῦσι τὰ ῥητὰ τῶν προφητῶν,
 Μήτε δύσεως ὁ κλῆρος μήτε ἀνατολικῶν.
 Αἵρετικοὶ οὗτοι λέγουν θέλουν διὰ νὰ ἐνωθοῦν,
 Ἀλλὰ νὰ μὴ βαπτισθῶσι μόν' ἵνα μυρωθοῦν.
 Ἄς ἰδοῦν τὸν Ἡσαΐαν τὸν προφήτην ἄν νοοῦν,
 Αἵρετικὸς μετανοοῦντας τοὺς λέγει ἵνα βαπτισθοῦν.
 Μήπως μόνον πέντε εἶναι τῶν δυτικῶν αἱ διαφοραὶ,
 Πλήθος (α) ἔχουν καινοτομίας ἄπυραι καὶ τρομεραὶ.
 Περὶ μυστηρίου πρῶτον πρὸς ιδεάς δεῖ εἰπεῖν.
 Τὰς καινοτομίας τούτου τοῦ ὀρθοῦ παρεκτροπὴν.
 Τοῦ βαπτίσματος τοῦ Θεοῦ πρώτου χαρακτηρισμοῦ,
 Πίστewας τῆς ὀρθοδόξου καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ.
 Καὶ ἀκόμη οἱ Λατῖνοι ἔφθασαν ἤδη κακῶς (β)
 Πάσας ἱεροπραξίας ἐκτελεῖν ἰδανικῶς.

Προφήτης
 Ζαχαρίας
 Κεφάλ. Ε'.
 Στίχ. 4 5

Ψαλμ. 118.
 στίχ. 5.

Προφήτης
 Ἡσαΐας
 Κεφ. ΚΖ'.
 Στίχος
 6, 8, 9.

(α) Εἰς πενήτην αἵρετικὰ φρονήματα ὑπέπεσαν οἱ ἄθλιοι ὡς λέγει Γεώργιος ὁ Κορέσιος.

(β) Ταύτην τὴν Θεῖαν κατασκευὴν τοῦ Θεοῦ βαπτίσματος.

Ἰστε βάπτισμα τὸ Θεῖον πρῶτον χαρακτηρισμὸν,
 Ἐφερην ἀσυνειδήτους σ' ἀληθῆ μιδενισμὸν·
 Δὲν ἤξευρη τί νὰ εἶπη ἂν τις θέλει νὰ εἰπῆ,
 Πῶς νὰ ὀνομάσῃ τοῦτο βέβαια θὰ ἐντραπῆ·
 Πότε βάπτισμα τὸ λέγουν πότε χρῆσιν τὸ καλοῦν,
 Πότε ῥάντισμα κυρίως τίποτε δὲν ἐκτελοῦν·
 Ἀναδύσις καταδύσις ὅπως ἀδιαφοροῦν, (α)
 Καὶ ἀνάστασιν ταφήντε παντελῶς δὲν θεωροῦν·
 Τοῦτο θέλουν νὰ φρονοῦσι τὴν ἐπίκλησιν ῥήτην,
 Τῆς τριάδος μὲν τῆς Θείας εἶναι ταύτην ἀρετήν·
 Ὄθεν δέσμην ἐκτελοῦσι ἐκ χοιρίων τῶν τριχῶν,
 Εἰς τὸ μέτοπον ῥαντίζουν τῶν νηπίων δυστυχῶν·
 Μέτοπον νηπίων χροῦν καὶ βαπτίζουν οὕτω πῶς,
 Καὶ ἀβάπτιστα ἀφίνουσι νήπια ὀλοτελῶς·
 Ἄλλοι δὲ τιμιωτέρως μὲ βαμβάκι πολλοστὸν,
 Καὶ εἰς ὕδωρ βουτημένον τοῦτο μᾶλλον θαυμαστόν·
 Προσκαλῶ εἰς τοῦτο ὄχι ὄχι ἄνδρα τὸν σοφόν,
 Ἀλλὰ μῆτε καὶ λατίνον ὄντα πάντοτε κωφόν·
 Ἄλλὰ ἄνθρωπον τυχόντα μὲ ἰδέαν φυσικὴν,
 Κρίσιν ἵνα κρίνῃ τοῦτο μ' γνῶσιν διακριτικὴν·

τῆς μυστικῆς παραδόσεως τῶν Ἀποστόλων ἔχομεν, ἰσοδυναμοῦσαν τῷ Ἱερῷ Εὐαγγελίῳ πρὸς τὴν εὐσέβειαν· καὶ εἴτις ἐπιχειρήσκειτο ἀφελοῖν τι τῆς Θείας ταύτης καὶ μυστικῆς παραδόσεως τοῦ Θεοῦ βαπτίσματος ἀσεβῆς ἀποκαθίσταται ζημιούμενος τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.» Μέγας Βασίλειος.

(α) Ἀδιαφοροῦσι καὶ περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ Ἱεροῦ ἐμφυσήματος ὁ παρὰ τοῦ δεσπότη Χριστοῦ παρελάβομεν ἐπὶ τῆ τοῦ ἁγίου πνεύματος μυστικῆ ἐμπνεύσει κατὰ στόμα τοῖς βαπτιζομένοις, καὶ κατὰ τὸν ἕκτον κανόνα τῆς δευτέρας οἰκουμενικῆς Συνόδου· ἀντὶ δὲ τούτου Σίελον (σάλιον) μετὰ ἄλατος πεφυρμένα (ἀνακατομένα) ἐν τοῖς τῶν ἀρτίως (ἀκριβῶς ἐντελῶς) βαπτιζομένων ἐμβάλλουσι στόμασιν, οὔτε μεταδιδόναι τῶν ἀχράντων μυστηρίων ἀξίους αὐτοὺς κρίνουσιν εἰμὴ μετὰ καιρὸν, ἀθετοῦντες τὸν Ἀπόστολον Πέτρον, πρὸς τὸν κλημέντα βαπτισθέντα καὶ τῶν μυστηρίων ἀμέσως ἀξιωθέντα καὶ πολλοὶ ἐκ τοῦ κληρου τῶν ἀνατολικῶν ὄχι μόνον δὲν ἐκτελοῦν τοῦτο ἀλλὰ καὶ τὰς βαπτίσεις τὰς κάμνουσι οἱ ἀπύνητοι εἰς τὰ ὁσπήτια, εἰς ἀνέρους τόπους.

Ὁ ἀπόστολος φωνάζει τὸν ἀκούει ὁ καθ' εἷς,
 Ἄπ' ἀρχῆς τῆς πίστεώς του τὸ μανθάνει παρ' εὐθύς·
 Ὅστις εἶν' ποτὲ ἐκεῖνος ἢ καὶ ἄγγελος Θεοῦ,
 Ἦθελεν εὐαγγελίσει ξένα δόγματα αὐτοῦ·
 Καὶ ἡμῶν τῶν ἀποστόλων ἃ ἡμεῖς πρὶν εἰς ἡμᾶς,
 Ἀνηγγείλαμεν τὸ πρῶτον ὅσον ἦν τὸ καθ' ἑσᾶς·
 Εἰς ἀνάθεμα πεμπέσθω ὅτι εἶν' ἐχθρὸς Χριστοῦ,
 Καὶ ἀντίχριστος τὸ ὄντι καὶ ἐχθρὸς παντὸς πιστοῦ·
 Πόθεν ἔλαβεν ὁ πάπας ποῦ τὸ εἶδεν οὕτως,
 Δύσεως ἡ ἐκκλησία καὶ ὀρθὸν τοῦτο φησί·
 Ἀπὸ βάπτισμα κυρίου Ἰορδάνης μαρτυρεῖ, (α)
 Δύσεις τε καὶ ἀναδύσεις οὗτος πρωτίστως ἔρε·
 Ἄπὸ λόγου τοῦ κυρίου ἀκουσον τοῦς ἀληθεῖς,
 Μαθητεύσατε τὰ ἔθνη καὶ βαπτίζεσθαι εὐθύς·
 Ὅχι χριστεὶ δὲν λέγει ἡ ῥαντίζεται αὐτοῖς,
 Ἀλλὰ τὸ βαπτίζειν μόνον ἀποστόλοις ἐκλεκτοῖς·
 Τὸ βαπτίζω ἐξηγεῖται θούτυμα παναληθῶς,
 Καὶ τὸ θούτυμα εἶν' πάλιν τελειότατον ὀρθῶς·
 Βαπτίζομενον πᾶν ὅτι κρύπτεται ὀλοτελῶς,
 Τότε λέξις τὸ βαπτίζω ἐξηγεῖται ἐντελῶς·
 Ἡ παρὰ τῶν ἀποστόλων ἀπὸ λέξιν καὶ φωνήν,
 Ἡ ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἀρχαίαν καὶ κλεινήν·

(α) Τρία εἰσὶ τὰ βαπτίσματα τὰ πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, τοῦ Μωϋσεῶς τοῦ Προδρόμου, καὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ παπικὸν δὲ οὐδεμίαν ὁμοιότητα ἔχει οὐδενὶ τούτων κατὰ τὸν δοκίθειον τῶν Ἱεροσολύμων· τίσι τῶν ἄνωθεν τριῶν εἰρημένων βαπτισμάτων εἶναι ὅμοιον τὸ παπικὸν ἀλμυρὸν ῥάντισμα; ὅχι εἰς κανένα διότι ὁ μὲν Μωϋσῆς ἐβάπτιζεν ἐν ὕδατι καὶ δι' ὕδατος ἐράντιζεν ἔχοντος κεκαυμένην στάκτιν πυρᾶς δαμάλεως ὁ δὲ λατινικὸς ῥαντισμὸς δὲν ἔχει νομικὴν στάκτιν ἀλλὰ παπικὸν ἄλλας διὸ ὁ παπικὸς ῥαντισμὸς δὲν εἶναι ὅμοιος μὲ τὸ ἀποκάλυψ. βάπτισμα τοῦ Μωϋσεῶς· (καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν Ἰωάννου λέγει » οἱ λέγοντες ὅτι εἶναι Ἰουδαῖοι καὶ δὲν εἶναι·) οὔτε μὲν τῷ τοῦ Ἰωάννου βαπτίσματι εἶναι ὅμοιον διότι ὁ μὲν Ἰωάννης ἐν Ἰορδάνῃ ποταμῷ καὶ εἰς ἄλλους ποταμοὺς ἐβάπτιζεν· ἄρα τῷ τοῦ κυρίου βάπτισματι εἶναι ὅμοιος ὁ παπικὸς ῥαντισμὸς, ὅπερ εἰς οὐρανοὺς ἀνακαφθεῖς ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς ἀποστολικῆς γλώσσης τῆς τοῦ Θεοῦ Διονυσίου ἔγραψε χειρὶ; ἀπαγε τῆς θλασφρημίας μᾶλλον δὲ τῆς ἀσεβείας.

ἀποκάλυψ.
 Κεφ. Γ'.
 στή. 9.

Οὐδαμοῦ τοιαύτη χρῆσις ἢ τοιούτον γραφικόν,
 Ὅποσοῦν ἵνα καλύπτῃ δόγμα τὸ τῶν δυτικῶν
 Μάλιστα κανὼν προστάζει διατάττει γενικῶς,
 Τὰ βαπτίσματα νὰ εἶναι τρία ἀποστολικός·
 Εἴτουν ἀναδύσεις εἶναι καταδύσεις πάλιν τρεῖς,
 Εἰς τὸ ὄνομα τριάδος κατὰ μέρος καὶ χωρὶς·
 Καὶ ἀπόστολος ὁ Παῦλος σκεύος ὃν τὸ ἐκλεκτόν,
 Ἐβαπτίσθημεν κηρύττη ἅπαντες εἰς τὸν Χριστόν·
 Εἰς τὸν θάνατον (α) κυρίου ἑβαπτίσθημεν καθὼς,
 Συνετάφημεν αὐτῷ τε ἀποφαίνεται ἀληθῶς·
 Διὰ τοῦ βαπτίσματός του τοῦ Χριστοῦ σαφῶς δηλοῖ,
 Τὴν ταφὴν καὶ ἐγερσίν του ἅπερ τυπικῶς τελεῖ·
 Ἡ πατέρων καὶ συνόδων ἴδε οἰκουμενική,
 Ἡ ἀγία ἡ δευτέρα ῥῆσει ἀποφαντική·
 Εὐνομιανούς διώκει ἐκκλησίας παντελῶς,
 Καὶ τοὺς ἔχει ἀβαπτίστους ἐθνικούς ὀλοτελῶς·
 Μολοντί καὶ χρωμένους καταδύσει μόν' μιᾷ,
 Ἀπορρίπτει ἀποβάλλει ἔλεος οὐκ ἐγγυᾷ·
 Εἶν' λοιπὸν καινοτομία ἀναντίρροπος σαφῆς,
 Ἐναντίσμα λατίνων τοῦτο ἐναντίον τῆς γραφῆς·
 Εἶδομεν ὅτι ἡ δύσις ἐπλανέθη παντελῶς,
 Τὰ μυστήρια τὰ Θεῖα δὲν φυλάττει ὀλοτελῶς·
 Κατ' ἐπίνοιαν ἢ χάρις μυστηρίων Ἱερῶν,
 Εἰς ψυχὰς τῶν μουμένων εἰς τὸν πρέποντα καιρὸν·
 Ἐνεργοῦνται δι' ἀνθρώπων ὄντων τούτων ὑλικῶν,
 Διὰ ὕλης ἀρμουζοῦσις κατὰ λόγον φυσικόν.
 Τυπικῶς δεικνύται αὕτη εἰκονίζη τ' ἀληθές,
 Ὡς ἀδύνατον ἀνθρώπῳ προσιδεῖν τὸ ἀφανές·
 Χάρις τοῦ βαπτίσματός τε εἶναι ὑπερφυσική,
 Ἄπαντες φρονοῦμεν τοῦτο δύναμις εἶν' Θεϊκή·
 Αὕτη μόνον θεωρεῖται μόνον διὰ τοῦ νοός,
 Ἐναργῶς πῶς ταύτην βλέπει ὅστις εἶν' ὁ χοριγός·
 Πῶς δὲ τοῦτο τί δὲ τοῦτο τὰς αἰτίας νοερῶς,
 Ὁ Θεάνθρωπος δεσπότης οἶδε ταύτας καθαρῶς·

Ἐπιστολὴ
 Παύλου Ἀ-
 πρὸς Ῥωμ.
 στίχ. 3. 4.

(α) Τὸν Ἱερὸν λοιπὸν βαπτιζόμενον ἢ Συμβολικὴ διδασκα-
 λία μυσταγωγεῖται εἰς τὸ ὕδατι τρισὶ καταδύσει τὸν Θεαρ-
 χικὸν τῆς τριημερονύκτου ταφῆς Ἰησοῦ τοῦ ζωοδότου μιμεῖσθαι
 θάνατον ἢ Διονύσιος ἀρεοπαγῆτης.

Και ἡμεῖς ὡς ὕλικοι τε ἄνθρωποι ὡς γηγενεῖς
 Μὴ δυνάμενοι εἰδέναι ἄς δῆπου ποτέ κἀνεῖς·
 Ἐνεργοῦμεν ὡς εἰδότες μόνον διὰ τοῦ νοῦς,
 Τυπικῶς καὶ διὰ ὕλης βλέποντες ἄς ὁ Θεός·
 Ἄνευ ὕλης βλέπει ταύτας ὦν Θεός ὑπερφυῆς,
 Ὁ Θεάνθρωπος δεσπότης ὁ χριστὸς ὁ δυφυῆς.
 Ἐνσαρκος οἰκονομία λόγου τοῦ μονογενοῦς,
 Ἀναπλάσεως ἀνθρώπου σωτηρίας παγγενοῦς·
 Εἶχε τὸν σκοπὸν πρὸ πάντων ἄνθρωπον τὸν μισιτὸν,
 Ἀναπλάττει ὑπὲρ λόγον σύμφυτον αὐτῇ αὐτόν·
 Θελοντες ἵνα ἰδῶμεν φύσει ὄντες ὕλικοι,
 Τυπικῶς δηλοῦμεν τοῦτο ἄνθρωπ' ὄντες χοϊκοί.
 Ἀναγέννησις ποιεῖται ὡς ἡμῖν γε δυνατόν,
 Ἐκ τῆς φύσεως λαβοῦσι ἐκ τῶν ὄντων ὑπαρκτῶν·
 Ἀναγέννησις ἀνθρώπου ἵνα γένη ὑπαρκτῆ,
 Ἐν τῇ μητρὶ τῆς μητρὸς του δεῖ τιθῆναι ἐν αὐτῇ·
 Μετὰ θάνατον ἰδίου διὰ γὰ ἀλλοιωθῆ,
 Καὶ ἡμῖν φανῆ ὡς ἄλλος ὅταν θά ἀναστηθῆ·
 Βάπτισμα λοιπὸν τὸ Θεῖον ἐκτελεῖ καθολικῶς,
 Καὶ τὰς ἀνω ἐνεργείας παριστάνει τυπικῶς·
 Αὕτη ὡς μήτρα κολυμβήθρα (α) ἐκλαμβάνεται ῥητικῶς,
 Ἡ καταδύσις τοῦ βρέφους καὶ ὑστέρησις φωτός·
 Θάνατον μᾶς παραστένει εἰς στοιχεῖον συστοιχοῦν,
 Τῷ κινῶ τῶν τεθνεώτων μὲ αὐτὸν δῆπου τὸν χροῦν·
 Ἡ ἀνάδυσις συγχρόνως τὴν ἀνάστασιν δηλοῖ,
 Τὴν ἀνάπλασιν ἀνθρώπου ὑπὲρ λόγον ἐκτελεῖ·
 Τίς ὁ αἷτιος ἀπάντων τίς ὁ μεταφυσικός,
 Ἐνεργεῖ καὶ μεταπλάττει τρισυπόστατος Θεός·
 Ἀναδύσεις καταδύσεις ἐνεργοῦνται ἀνά τρεῖς,
 Εἰς τὸ ὄνομα τριάδος τὸ καθ' ἐν ὁμοῦ χωρῆς·
 Οὕτω τέλειον φρονεῖται βάπτισμα τὸ Ἱερὸν,
 Τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀποστόλων καὶ πατέρων τῶν λαμπρῶν·

(α) Δηλοῖ τροπικῶς κατὰ τοὺς Θεολόγους τὴν κοιλίαν τῆς Θεοτόκου εἰς τὴν ὁποῖαν κατώκησεν ὁ ἀναγεννήσας ἡμᾶς τῷ Θείῳ αὐτοῦ αἵματι καὶ τῷ ἐκ τῆς θείας πλευρᾶς αὐτοῦ ἐκχυθέντι ὕδατι, ὡς φαίνεται καὶ ἐν τῷ εἰκοστῷ πρώτῳ οἴκῳ τῆς Θεοτόκου » χαίρε τῆς κολυμβήθρας ζωγραφοῦσα τὸν τύπον χαίρε τῆς ἀμαρτίας ἀναιροῦσα τὸν ῥύπον.

Και κοινῶς τῶν ὀρθοδόξων ἀληθῶς χριστιανῶν,
 Και ποτὲ κατὰ λατίνους χαίρω εὐνωμιανῶν (α)
 Τί ἐκ τούτου σὺ ὦ πάπα ἐκ χοιρίων και τριχῶν,
 Και ἐκ ῥαντισμοῦσου μόνον ἐκ ψιλῶν μόνον εὐχῶν
 Κρίνεις σὺ και ὁ λαός σου ὅτι τὰ ὑπερφυῆ,
 Παρυστένεις ἐν τῷ κόσμῳ και αὐτὸν τὸν δυφυῆ·
 Διὰ τοῦτο και θρησκείας μέρος της τὸ πρακτικόν·
 Παραρρίπτεις παραφθείρεις τάχα μὲ πνευματικόν·
 Ἐνθυμήσου τὸν εὐνοῦχον πράξιν ἀποστολικήν, (β)
 Ἴδε ὕδωρ τί κωλύει (γ) ὄντως τὴν δογματικὴν.
 Τοῦ βαπτίσαιμε ἀμέσως ἐκ τοῦ ἄρματος εὐθύς,
 Ἐκατέβησαν ὁμοῦτε ἐβαπτίσθη ὡς καθ' εἰς·
 Ὅτι ἦτον ὕδωρ τοῦτο ὄχι δῆπου τε τυχόν,
 Οὔτε ὅσον ἔχει ἡ δέσμη τῶν χοιρίων σου τριχῶν·

(α) Οὗτοι εἰς μίαν κατάδυσιν και εἰς μίαν ἀνάδυσιν ἐβαπτίζοντο, και ἐφρονοῦσαν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κτίσμα και ποίημα ὡς τοὺς ἀγγέλους

(β) Δι' ἀγγέλου κυρίου ἀπεκαλύφθη τῷ ἀποστόλῳ Φιλίππῳ και ὑπήντησε τὸν εὐνοῦχον κανδάκης καθ' ὁδὸν και ἐκολλήθη τῷ ἁμαρτι (καροῦτζα) και καταήσασ ἐβάπτισε πράξις ἀποστόλων Κεφ. ἡ. στιχ. 8.

(γ) Ἀπὸ Χριστοῦ μέχρι τῆς τοῦ Παύλου Μυσήσεως και ἔτι ἱκανῶν χρόνων ἐγένετο τὸ Ἱερὸν βάπτισμα ἐν παντὶ ὕδατι (εἰς κάθε νερόν) δι' ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τελειούμενον ἄνευ τῆς τοῦ μύρου χρίσεως· και ὁ βαπτίσας τὸν ῥηθέντα εὐνοῦχον Φίλιππος, ἕνας τῶν ἐβδομηκοντα διακόνος ἦν διὰ τοῦτο δὲν ἐπέθηκε τὴν χεῖρα. ἀλλ' ἕτερος ἔπειτα τῶν δώδεκα, και ἐπῆλθε τῷ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτῷ, ὡς φησὶν ἰσιδωρος· ὡς ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων βλέπομεν Φίλιππον βαπτίσαντα τοὺς ἐν τῇ Σαμαρείᾳ Πέτρον δὲ και Ἰωάννην καταβάντας προσευχομένους περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσι πνεῦμα ἅγιον ὑπερον μεθ' ἱκανὸν χρόνον ἐδιδάχθησαν οἱ ἀπόστολοι δι' ἐπιπνοίας τοῦ ἁγίου πνεύματος τὸν δὲ τρόπον τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, και τοῦ ἁγίου μύρου, και τῆς Ἱεροσύνης, και τῶν λοιπῶν, και ἡμῖν παρέδωκαν, ἐκτός γραφῆς ὡς λέγει » Διονύσιος ὁ ἀρεοπαγητής. Ἰδέτω ὁ λατίνος ἐν παντὶ ὕδατι και μόνῳ ὕδατι θεῶν ἐπικυρῶται τὸ ῥαντισμα φέρει ἐξ ὑποθέσεως, πῶς ὁ Πέτρος ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐβάπτισε τοεῖς χιλιάδας· δοθέντος ὡς διδεται εὐρυχώρου ποταμοῦ, ὄχι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ἀλλ' ἐν μιᾷ ὥρα χιλιάδας ἑκατόν.

Τυπικῶς ἡ μήτρα ἦτον ἦτον πολλά ἀρκετὸν,
 Ἐποβρύχιον νὰ κάμη τὸν εὐνοῦχον βουτικτὸν·
 Δόσε προσοχὴν εἰς μέρη εἰς διάφορα σχεδὸν,
 Ἴνα ἴδῃς κολυμβήθρας τῶν ἀρχαίων σωρηδόν·
 Ἀποστόλων τῶν ἀγίων καὶ ἐγὼ τὸ μαρτυρῶ,
 Ὡς ἐξέτασα πολλάκις ἔμαθον ἤδη ἐρῶ·
 Μία εἶναι ἐν ἐφέσω ἀπὸ μάρμαρα γλυπτῆ,
 Σώματι ὑπὲρ μεγέθει ἔκτοτε αὐτῆ ὑπαρκτῆ·
 Τέσσαρας βαθμίδας ἔχει ἐν τῇ ἔξω τῇ πλευρᾷ,
 Τέσσαρα· πάλιν τῇ ἔσω κολυμβήθρα Ἱερᾷ·
 Ἄλλη αὖθις ἐν τῇ πάτωμῃ πρὸς λιμένα τῆς αὐτῆς,
 Εἰν' λιθοκτιστος παρούσα τί πλέον τοῦτο ζητεῖς·
 Κ' ἐν Σερίφῳ εἶναι μία εἰς τριάδος τῷ ναῶ,
 Καὶ αὐτὴν μόνος μου ἴδα μαρτυρῶ καὶ ὁμολογῶ·
 Καὶ οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ἐξεσκέπασαν ἐκεῖ,
 Ὅταν τὸν ναὸν ἐκτίζαν μὲ μεγάλην προσοχή·
 Μετὰ τοῦτο καὶ ἐν τούτοις ἕτερον καινοτομεῖς,
 Μετατρέπεις καὶ τὴν λέξιν ἔννοιαν διχοτομεῖς·
 Εἰς ἰδίαν σου τὴν γλῶσσαν ἀπορῶ τί νὰ εἰπῶ,
 Εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν φρατόρων εἰς αὐτὴν νὰ ἐκρᾶπῶ·
 Οἱ ὅποιοι κατοικοῦσιν ὅπου ἡ ἑλληνικὴ,
 Βασιλεύουσα καὶ πρώτη γλῶσσα εὐαγγελικὴ
 Καὶ βαπτίζου ἐκφονοῦντες λόγους τῶν ἑλληνιστῶν,
 Μὴ εἰδότες ὡς νησῶται ὁμιλεῖν ῥωμαϊστί·
 Ἐγὼ τὸν βαπτίζω τοῦτον φευ! βαβαὶ τῆς μιαρᾶς,
 Οἴησιν καὶ τοῦτο δεῖχνι φαντασίας εὐδελυρᾶς,
 Πότε πνεῦμα μόν' σέ θλέπω, πότε σῶμα καθ' αὐτό,
 Ἄλλοπρόσσαλος ὑπάρχεις ἐναντίον σεαυτῶ·
 Ἄπανα ἡ ἐργασία μυστηρίων Ἱερῶν,
 Καὶ ἐν λόγῳ καὶ ἐν λέξει εἰς τὸν ἅπαντα καιρὸν·
 ἔχει ὄντως κατ' ἀνάγκην ἔννοιαν πνευματικὴν,
 Ἦτις πρὸς ἡμᾶς δεικνῦται εἰς αὐτὴν τὴν πρακτικὴν·
 Τὸ βαπτίζεται βαπτίζω ῥῆμα ἐνεργητικόν,
 Διαφέρη κατὰ πάντα μὴ κατὰ γραμματικόν·
 Ὅταν εἶπω ὅτι τύπτω κεφαλὴν τοῦ κατ' ἐμοῦ,
 Καὶ ἐξ' ἐναντίας εἶπω τύπτεται παλ' ὑπεμοῦ·
 Ἐνεργῶν ἐγὼ θὰ εἶμαι καὶ ὁ πάσχων πάλ' αὐτός,
 Κ' εἰς τὰς δύο ταύτας κλίσεις λόγος εἶναι ὁ αὐτός·
 Ἡ διαφορὰ εἰς τοῦτο ῥήματος σχηματισμός,
 Εἰς τὸ ἄλλο ὅμως εἶναι καὶ ὁ χριστιανισμός·

Ὁ ὁποῖος κατὰ λέξιν θανατῶνι ἀνηλεῶς,
 Κατὰ πνεῦμα ὁμῶς σώζει οὕτως ἐστὶν ὁ Θεός·
 Τὸ βαπτίζω δὲ σημαίνει τοῦ βαπτίζοντος αὐτοῦ,
 Τὴν ἐνέργειαν ἀμέσως κατὰ θέλησιν αὐτοῦ·
 Ἐλθόμεν ἢ ἐκκλησία βαπτιζόμενον αὐτόν,
 Δέχεται τοιοῦτοτρόπως εἰς τὸ ἴδιον ῥητόν·
 Κατὰ θίαν ὅταν ἔλθῃ ὄχι προαιρετικῶς,
 Ὁχι κατ' ἴδιαν γνώμην ὄχι θεληματικῶς·
 Ὅχι βέβαια δι' ἑαυτοῦ λέγει ὁ Χριστός,
 Ὅστις θέλει ἵνα ἔλθῃ γενῆ εἰς ἐμέ πιστός·
 Καὶ ἀπαρνησάτω πάντα ἐμὸς οὗτος μιμητῆς,
 Γενηθήτω κατὰ οὕτως ἐστὶ μαθητῆς·
 Τοῦτο θέλουσα ἡ θεία ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ,
 ἵνα δείξῃ ἀρηθῆλως εἰς τὸν νοῦν κάθε πιστοῦ·
 Ὅστις βάπτισμα λαμβάνει τὸ βαπτίζεται φωνεῖ,
 Αὐθαιρέτω προαιρέσει ἔρχεται καὶ κοινωνεῖ·
 Καὶ συντάττεται Χριστῷ τε ἀποτάσσει σατανᾶν,
 Ὅχι ἀπὸ βίαν ἄλλου ἐξορκεῖ τὸν μαμωνᾶν·
 Ὅταν ἔν δοθῇ καὶ μόνον ἄτοπον ἐνὶ σχεδόν,
 Τρέχουσι μύρια ὅσα καθήμεραν σωφρονῶν·
 Ἐνα πάντοτε προσάξει ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ,
 Τὸν ἀναδόχον νὰ ἦναι καθενὸς τυχόν πιστοῦ·
 Καὶ τὸν θέλει ἐξαιρέτως εὐσεβῆ καὶ ἐγκρατῆν,
 Τῶν δογμάτων τῆς θρησκείας ἐντελῶς κατηχητῆν·
 Διονύσιος ὁ μέγας ὁ σφώτατος ἀνὴρ,
 Ἐξηγήσεων δαγμάτων ἐκκλησίας ὁ φωστῆρ·
 Χρέος εἶν' τοῦ ἀναδόχου ἀποφαίνεται ὀρθῶς,
 Πρῶτον τὸν ἀναδόχόν του νὰ διδάξῃ καθαρῶς·
 Πίστιν νὰ τὸν κατηχήσῃ τε νὰ συλλογισθῇ,
 Λόγον δὲν θέλει νὰ δώσει εἰς Θεὸν τὸν ἀληθῆ·
 Οἱ λατινοὶ ὡς καὶ τοῦτο ἐν παρέργῳ ἀπερνοῦν,
 Ὡς ἀσήμαντον τὸ ἔχουν οὕτω πάντες τὸ φρονοῦν·
 Ὅθεν δύο ἀναδόχους καὶ πολλάκις ἴσως τρεῖς,
 Τῶν νηπίων προσκαλοῦσι οἱ ἀνόητοι γονεῖς·
 Καὶ τὸ χεῖριστον ἀπάντων ὅπερ δείχνει ἐντελῶς,
 Τὴν ἀνυπαρξίαν τούτου βάπτισμα μὴ μηδαμῶς·
 Ὑστεροῦσιν ἀπ' τὴν χάριν μύρου (α) θείου ἱεροῦ,
 Τοὺς βαπτιζομένους πάντας ὕστερον ἀπὸ καιροῦ·

(α) Τρεῖς αὐτὸν βαπτίζει ταῖς τριπλῆ τοῦ τελουμένου κατα-

Μετὰ χρόνων τὰ μυρόνου μετὰ ἔτη τὰ ἑπτὰ,
 Ἰσως τότε δὲν προφθάνουν καὶ ἡ ζωήτων τελευτά.
 Χρῆει τότε τούτους οὕτως ὄχι πάλιν Ἱερεὺς,
 Ὅταν χρίσεως ὁ χρόνος μόνον ὁ ἀρχιερεὺς·
 Ἐπειδὴ δὲν συγχωρεῖται Ἱερεύσι δυτικοῖς,
 Μύρω χρῆει χρισμένους φεῦ ! τῆς δόξης τῆς κακῆς·
 Ποιήσις τοῦ μύρου (α) τούτου ἐμποδίζεται καλῶς,
 Παρ' αὐτῶν μὴ ἐκτελεῖσθαι τὸ δὲ χρίειν παντελῶς·
 Αὐθεντία τῶν κανόνων οὕτω φθέγγεται ὀρθῶς,
 Τῶν πατέρων τῶν Συνόδων ἐλέπε τούτους καθαρῶς.
 Καὶ ἡ χρίσις ἢ τοῦ μύρου ὅλως εἶν' Συμβολικῶς,
 Χάριτος πνεύματος θείου δείκνυται πραγματικῶς·
 Ὡς εἰς βάπτισμα κυρίου καὶ ὁ ἴδιος (β) Χριστὸς,
 Ἀναβαίνων παρὰ χρῆμα ἐξ' ὑδάτων ὁ αὐτός·
 Ἐβλεψεν ἀνεωγῶτα ἄνωθεν τὸν οὐρανόν,
 Κατερχόμενον τὸ πνεῦμα κατ' εὐθείαν ἐπ' αὐτόν·
 Ἀναγαῖον λοιπὸν τοῦτο ἀφευκτὸν ὀλοτελῶς,
 Μετὰ βάπτισιν τὸ χρίειν τότε ἔχει ἐντελῶς·
 Βάπτισμα τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου βαπτίζομενος αὐτός,
 Καὶ δικαίως νὰ καλῆται ὡς Χριστοῦ Θεοῦ στρατός·

δύσει καὶ ἀναδύσει τὴν τρισην τῆς θείας μακαριότητος
 ἐπιβοήσας ὑπόστασιν· καὶ περιβαλλὸν ἐσθῆτα (ἔνδυμα) τῷ τε-
 λουμένῳ κατάλληλον τῷ Θεουργηκωτάτῳ μύρῳ τὸν ἄνδρα
 σφραγισάμενος, μέτοχον ἀποφαίνει λοιπὸν τῆς Ἱεροτελεστικω-
 τάτης εὐχαριστίας ἢ Διονύσιος ἀρεοπαγίτης· τοῦτο παραβαί-
 νοντες ἀντὶ μύρου σάλω (σάλιον) μὲ ἀλάτι πεφυρμένῳ (ἀνα-
 κατομένῳ) χρίουσι οἱ Λατίνοι.

(α) Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη ἢ χρίσματος ποί-
 ησις, κορῶν (κοριζίων· ἦτοι παρθένων διακονισῶν) καθιέρωσις
 ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γένηται μῆτε δὲ καταλλάξη (καθ' ὀλοκλη-
 ρίαν) τινὰ εἰς δημοσίαν λειτουργίαν πρεσβυτέρῳ ἐξεῖναι (ἐξέρ-
 χεται μετέρχεται) ἔκτος κανὼν τῆς ἐν καθαργένῃ Συνόδου.

(β) Αὕτη ἐστὶν ἡ χρίσις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν ἐχρίσθη
 ἄλλοθεν ποθὲν, ὡς οἱ τῆς παλαιᾶς καὶ νέας κατὰ τὸν λόγον
 Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ. Χριστὸς εἶναι ὄνομα τῆς τοῦ Θεοῦ
 λόγου ὑποστάσεως, δύο φύσεων ὑπάρχον σημαντικόν, καθ' ὃ
 αὐτὸς ἑαυτὸν ἔχρισε, χρίων μὲν ὡς Θεὸς τὸ σῶμα τῆ Θεότητι
 αὐτοῦ, χρισόμενος δὲ ὡς ἄνθρωπος, χρίσις δὲ ἡ Θεότης τῆς ἀν-
 θρωπότητος.

Κεχρισμένοι ὄντες μῶρω μᾶλλον οἱ χριστιανοί,
 ἔχουσι τὴν κλῆσιν ταύτην ἅπαξ ἅπαντες κοινῇ·
 Διὰ τοῦτο ἐκκλησία ἀληθῆς καθολικῆ,
 Καθ' ἡμᾶς τῶν ὀρθοδόξων αὐτ' ἡ ἀνατολική.
 Ὡς γυμνοὺς ἐλλήνων παιδας δέχεται τοὺς δυτικούς,
 Μὲ κοινὸν ἕτερον λόγον ὄλους τοὺς αἰρετικούς· (α)
 Εἶδομεν ἀρχὴν καὶ βάσιν χάριτος τῆς τοῦ Θεοῦ,
 Ἐκ βάπτισμα ἀρχίζει σωτηρία τοῦ λαοῦ·
 Δίδονται καὶ ἐπομένως χάριτες παντοτεινά,
 Πρὸς αὐτὸν τὸν βαπτισθέντα ὄλως καθημεριναί·
 Ὡς λαμβάνει μεταδίδει μεσιτεύει πρὸς Θεόν,
 Μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του ἀγιάζει τὸν λαόν·
 Ὄταν βάπτισμα δὲν εἶναι οὐτὰ χάριτος ἀρχή,
 Μῆτε ἔχει μῆτε δίδη μῆτε λόγον μῆτ' εὐχῆ·
 Ἄν δεχθῶμεν ὡσερ θεῖον βάπτισμα αἰρετικών,
 Διατί ὄχι καὶ τὰ ἄλλα φρόνημα πεισματικόν·
 Ἐπειδὴ δὲν μᾶς λανθάνει ὅτι δύναμις Θεοῦ,
 Χάρις πνεύματος ἁγίου ἐνεργεῖα τοῦ Υἱοῦ·
 Ἐκτελεῖ τὸ κάθε θεῖον μυστηρίων Ἱερῶν,
 Ἐπεὶ φυσικῶ τῷ λόγῳ εἰς τὸν ἅπαντα καιρόν·
 Λοιπὸν βάπτισμα λατίνων ἀπ' ἀρχῆς εἶναι μηδέν, (β)
 Οὐτε χάριν τοῦτο ἔχει εἰν ἀσημαντος ὑφέν·
 Καὶ ὁ βαπτισθεὶς ἐκεῖνος εἶναι ὡσερ ἔθνικός,
 Χάριτος (γ) ἔστειρημένος ὢν οὗτος αἰρετικός·
 Χάριν οὕτως δὲν λαμβάνει πῶς εἰν' τοῦτο δυνατὸν,
 Ἀπὸ τὸ μὴ ἔχειν δοῦναι εἰς τινα τῶν ἐξ αὐτῶν·
 Ἱεροπραξία (δ) πᾶσα εἰν' αὐτοῖς μόνον φωνή,
 Οὕτω πῶς ἡ ἐκκλησία καθ' ἡμᾶς αὐτοῖς φρονεῖ·

(α) Τοὺς διαφθείροντας τὴν τῶν Ἱερῶν ἀποστόλων καὶ πατέρων ὀρθὴν παράδοσιν τοῦ Ἱεροῦ βαπτίσματος καὶ μὴ ἐντελῶς κατὰ πάντα καθ' ἡμᾶς βαπτιζομένους, ὡς ἑλληνας (ἐννοεῖ τοὺς εἰδολολάτρας) δεῖ (πρέπει) δέχεσθαι (νὰ δέχεσθαι) « μέγας Βασίλειος.

(β) Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲν, ἐὰν καὶ μὴ ἡ δεδομένον ἄνωθεν αὐτῷ Εὐαγγελ. Ιω. Κεφ. Γ'. στιχ. 27.

(γ) Οὐ γὰρ ἐνοικήσει τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐν σώματι καταχρέω ἁμαρτίας» Σοφία Σολομώντος καὶ Σεεράχ.

(δ) Διότι τοῦ ἀληθοῦς, ὅτι ποτὲ εἶναι κατὰ νόμον ἀληθείας, ὀρθῶς ἀποδεικνυμένου, καὶ ἀκραιφνοῦς ἐστηκότος, πᾶν τὸ ἐ-

Διὰ τοῦτο καὶ ὡς Ἕλληνα καὶ ὡς ἓνα ἔθνικόν,
 Ὡς ἀρτίτοκον παιδίον δέχεται τὸν δυτικόν·
 Ὁ κανὼν τῶν ἀποστόλων βάπτισμα αἰρετικῶν,
 Ὅστις δέχεται ἀκρίτως καθαιρεῖσθαι τὸν κακόν·
 Εἶτα ἢ ἐν Καρχηδόνι Σύνοδος ἢ Ἱερὰ,
 Τῷ κανόνι ἐπομένη λέγει αὕτη καθαρὰ·
 Ὅσοι καὶ ἂν βαπτισθῶσι παρὰ τῶν αἰρετικῶν,
 Εἴτε χειροτονηθῶσι εἰς τὴν τάξιν κληρικῶν·
 Οὐκ' εἰσὶ χριστιανοὶ τε οὔτε ὄλως κληρικοί·
 Ἐναντίοι ὡς φανέντες δόγμασιν αἰρετικῶν·
 Βάσιν ἔχουσα εἰς τοῦτο πλῆθος γραφικῶν ῥητῶν,
 Μάλιστα τοῦ ἀποστόλου ἀπὸ λόγων τῶν γραπτῶν·
 Εἷς ὁ κύριος ἀπάντων μία πίστις ἀληθῆς,
 Ἐν τῷ βάπτισμα κυρίου τοῦτο ἔχει ὁ καθ' εἷς·
 Πῶς τὸ βάπτισμα ἐκεῖνο εἰμπορεῖ αἰρετικῶν,
 Τοῦ νὰ ἦναι στὴν καθ' ὅλου τούτων τῶν σχισματικῶν·
 Τοῦ Χριστοῦ τῆς ἐκκλησίας πίστεως καθολικῆς,
 Ἦς κειρωμένον ὄντων δόξης ἀνατολικῆς·
 Παύω πλέον τί νὰ εἶπω εἶναι δύσκολον σχεδόν,
 Λατίνων τὰς κεινοτομίας ἵνα εἶπω ῥιζηδόν·
 Τὰ Συγγραμμάτων ὅλα δεξιά σου ἀπ' ἀρχῆς,
 ἵνα μάθουν καὶ ἰδοῦσι ἀπὸ ποίας ἐποχῆς·
 Ἀπὸ τὰ σαράντα γράφω ἐξηγῶν ἐκ τῶν γραφῶν,
 Κήρυξά εἰν' ἐσφαλμένος ὁ λαὸς τῶν δυτικῶν·
 Ἐπαναλαμβάνω αὖθις ἄτοπον ἔαν δοθῆ,
 Ἐπονται μύρια ὅσα (α) ὅσα ἂν τις λογισθῆ·

τέρως ἔχων καὶ τὴν ἀλήθειαν προσπιούμενον ἐξελεγχθήσεται,
 καὶ ἕτερον αὐτοῦ ὄντως ὄντος, καὶ ἀνόμοια, καὶ δοκοῦν (στο-
 χάζοντες) ἐκεῖνο μᾶλλον, ἢ ὃν » Διονύσιος ἀρσεοπαγίτης.

(α) Παρίημι λέγειν τὰς κεινοτομίας τούτων καὶ παραβάσης
 τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων· ἀθετοῦσι τὸν ἰδ'. τῆς ἐν Λαο-
 δικεῖα Συνόδου, καὶ ἐπιμερίζουσι τὰ ἅγια δῶρα, τὰ παρ' αὐ-
 τοῖς ἄζυμα, μετὰ τὸ ἀγικισθῆναι, ὡς κοινῶ τῷ δήμῳ παντί·
 ἀθετοῦσι τὸν ΕΘ', τῆς ἑκτῆς Συνόδου ἧς λέγειν μὴ ἔξεστω τινὶ
 (δὲν εἶναι συχωρισμένον εἰς κανένα) τῶν ἀπάντων ἐν λαϊκοῦ
 τελοῦντι ἐνθα τοῦ Ἱεροῦ εἰσιέναι τοῦ Θυσιαστηρίου (ἐκ τῶν
 λαϊκῶν νὰ ἐμβαίνουν μέσα εἰς τὸ Ἱερὸν) ἐκτὸς τοῦ βασιλέως·
 ἐν τῷ Δευτερονόμιῳ οὐ ποιήσεται σεισάχη ἐκ τῆς κεφαλῆς σας
 οὐδὲ φθαρεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑμῶν (τὰ γένια σας μὴ τὰ

Διὰ τοῦτο καὶ ἀμέσως πάπαν τοῦτον ἐρωτῶ,
 Πόθεν ἔλαβε θεβαίως ἀπὸ τίνος τὸ ῥητό·
 Ἐκ παλαιᾶν ἢ νέαν Θεῖαν Ἱερὰν γραφὴν,
 ἢ ἐξ ἀποστόλων ἔχει τοιοῦτην τὴν περιγραφὴν·
 Παλαιὰν τὴν σιωπῶμεν Ἱερὰν γραφὴν καινὴν,
 Ἄς ἰδῶμεν τὸν Χριστὸν μας τὴν αὐτοῦ θεῖαν φωνήν·

κουρεύεται) ὁ Χριστὸς μετὰ πάγωνος ἐσταυρώθη καὶ ἐτάφη ὁ δὲ πάπας γυμνὸς τῇ κεφαλῇ χαρακτηρίζουσι τὴν γυμνότητα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, οὐκ ἀπὸ μαδαρώζεται (να μὴν μαδίσητε κουρεύσητε λέγει ἐτι ὁ νόμοσιν τοὺς πάγωνας ὑμῶν (ἦγον τὰ γενιάσας) διότι τοῦτο γυναιξίν εὐπρεπὲς ὁ κτίσας ἐποίησε Θεὸς » εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἀποστόλων λέγεται » μὴ φθείριν τρίχα γενείων, μῆτε ἐταιρικῶς κεκοσμηθῆσαι (μῆτε ὡς τὰς δημοσίας να στολιζέσθαι) » ἀθετοῦσι τὸν ΕΓ'. τῶν ἀποστόλων καὶ τὸν Ες'. τῆς ἕκτης Συνόδου » ἀπηνές (σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον) εἶναι τὸ κελεύοντας (προστάζοντας) καὶ ἀτεγνές ἀλόγον, τὸ μὴ πρῶτον ἐκκενοῦν τῇ σφαγῇ τῶν ἀλόγων ζῶων τὸ αἷμα τοὺς τῶν κρεῶν αὐτοῦ ἄπτεσθαι μέλλοντας ἀπειρηται (ἀπαγορεύεται ἐμποδίζεται) δὲ καὶ θηριάτοτα (τὰ πιανώμενα ὑπὸ τὰ θηρία) ἐσθίειν (να μὴν τὰ τρώγουν) ἢ τεθνηκός (ἢ τὸ ἀποθαμμένον) καὶ ὁ παραβαίων εἰ μὲν κληρικὸς, καθαιρίσθω, εἰ δὲ λαϊκὸς ἀφορίζεσθω τὴν θεῖαν λειτουργίαν τελούντες οὐ πάντες ἐπίσης τῶν Θεῖων δώρων μεταλαμβάνουσιν ἀλλ' εἰς ἐξ αὐτῶν ἀσπασμῶ δὲ μόνῳ τοῖς ἄλλοις ἀφορισῶνται τὴν μέθεξιν » ἀθετοῦσι τὸν ἰθ. κανόνα τῆς πρώτης συνόδου λέγονταν μετὰ τούτους ἦτοι τοὺς ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέρους, τοῖς Θεοῖς δώροισι δεῖ προσιέναι τοὺς διακόνους, ἐκείνων αὐτοῖς μεταδιδόντων.

Περὶ δὲ ἄζύμων ἀθετοῦσι τὸν Ο'. (70) κανόνα τῶν ἀποστόλων λέγοντα ὅποιος μετὰ Ἰουδαίων νηστεύει ἢ συνορτάζει, ἢ παρ' αὐτῶν δέχεται ζένια, ἢ ἄζυμα ἢ τί τῶν τοιούτων, κληρικὸς μὲν καθαιρίσθω, κοσμικὸς δὲ ἀφορίζεσθω » ἐπι προτάζει ὁ Ζ'. κανὼν » ὅποιος τῶν τοῦ κλήρου τὴν ἀγίαν τοῦ πάσχα ἡμέραν μετὰ Ἰουδαίων πρὸ τῆς ἐσραηνῆς (ἀνοίξεως) τελέσειεν ἡσημερίας ἀφορίζεσθω » πολλῶ μᾶλλον τὸ κεφάλαιον τῆς οικονομίας τὴν μυστικὴν Θυσίαν τελέσειεν διὰ ἄζύμων κατὰ Ἰουδαίους· Ἐπιστολὴ αὐτοῦ βασίζομενοι εἰς τὸν ἀπόστολον Παῦλον λέγοντα νεορτάζομεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας ἀλλ' ἐν ἄζύμοις εὐκρινείας καὶ ἀληθείας· ἀλλ' ἵνα λατρίαι δὲν λέγει περὶ τοῦ κατὰ Χριστὸν μυστηρίου, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀνυπο-
 Ἐπιστολὴ
 ἁ. Ἀποστόλου
 Παύλου
 πρὸς κορινθίους κεφ.
 ε. Στίχ. 7 8

Ὁ Υἱὸς ὁ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ κραταιοῦ,
Ὅταν ἔλθῃ μετ' ἀγγέλων παντοκράτορος Θεοῦ.
Καὶ καθήσῃ ἐπὶ θρόνου πάραυτα θέλει κρινῆ.
Πάντα ἀνθρώπων ἐν γένει ἅπαντας ὄλους κοινῇ.
Οἱ ἐργάται ἀληθείας ἔσονται δήπου εὐθύς,
Οὐρανῶν τῆς βασιλείας κληρονόμοι ἀληθεῖς.

κρίτου καὶ καθαῶς καὶ ἀνεπιλήπτου διδασκαλίας εἶπεν ὁ ἀπόστολος » ὡς ἀλλαχοῦ μικρὰ ζύμη ὄλον τὸ φύραμα ζυμοῖ » ἐβλέπε Χρυσόστομον.

Δι' ἐνζυμομένου τελείου ἄρτου ἐκτελοῦντες τὸ Ἱερὸν μυστήριον, τὴν τελείαν ἀνθρωπότητα τοῦ κυρίου δηλοῦμεν καὶ ποιοῦμεν τοῦτο κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον, τέλειον Θεὸν καὶ τέλειον ἀνθρώπον, ἄλευρον ἢ σάρξ, προζύμιον ἢ ψυχὴ, τὸ πῦρ ἢ Θεότης τὸ ὕδωρ, τὰ χαρήσματα τοῦ ἁγίου πνεύματος τὰ ὅποια τὰ εἶχεν ὁ Χριστὸς ὡς φύσι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἄλλας ὁ νοῦς διὰ τοῦτο ἔννου καὶ ἐμφυχον τὸ τοῦ κυρίου σῶμα ὀνομαζόμενον· εἰσέτι ἐπαρχαίαι τινὲς ὑπὸ τὴν δυτικὴν ἐκκλησίαν καὶ αὕτη ἡ Σηκελία ἐνζυμον καθ' ἡμᾶς ἄρτον θύουσι.

Εἰς τοιαύτην ἀσέβειαν ἐφθασεν ὁ πάπας ὥστε ἔπλασε καὶ καθαρτήριον πῦρ (πυργατόριον) καὶ ἴσως αὕτη ἡ αἴρεσις ἔχει τὴν ἀρχήντης ἀπὸ τὴν πλατωνικὴν φιλοσοφίαν ἢ ὅποια λέγει » τὰ δεκτικὰ θεραπείας ἀμαρτημάτων δι' ἀλγηδόνων (βασάνων) θεραπεύονται καὶ ἐδῶ καὶ εἰς ἄδην, τὸ ἴδιον αὐτὸ φρόνημα ἔχουν καὶ οἱ ἀστρολόγοι τῶν χαλδαίων· διὰ τοῦτο λέγουσιν οἱ λατῖνοι ὡς ἐκ πρώτης παντὸς τοῦ κόσμου καταβολῆς συνέστην ἐν τόπῳ ἰδίῳ καὶ πῦρ καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ Ἀδάμ αἱ ἀξίαι τῶν ἀποβιοσάντων ψυχῶν τυχεῖν σωτηρίας μέχρι καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως, διὰ τοῦ καθαρτικοῦ πυρὸς εἰς τὸν τῆς ἀναπαύσεως τόπον, τὸν παρ' αὐτοῖς Λίμπον ὀνομαζόμενον, ἀπὸ τὸν ἐνταῦθα διήρχοντο· αἱ δὲ μὴ ἀξίαι εἰς τὴν ὑποχθόνιον κατακεκριμνήζοντο κόλασιν· ὁ δὲ Χριστὸς ἀναστὰς κανένα λέγη ἐκ τῶν εἰς τὸν ἄδην ἠλευθέρωσε ἀλλὰ τοὺς προκαθαρισμένους ὄλους διὰ τοῦ καθαρτηρίου ἀπὸ τοῦ Λίμπου εἰς τὴν οὐράνιον ζῶην μετέφερεν, ἔκτοτε δὲ ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ἔμεινεν τὸ Λίμπος εὐκερον ὅθεν τῶν κεκοιμημένων αἱ ψυχῶν ὅσαι εἶναι ἀξίαι διὰ τὴν σωθῶν διέρχονται διὰ τοῦ καθαρτηρίου καὶ ἀφοῦ καθαρισθῶν ἀναβαίνουν εἰς τὸν οὐρανὸν· οὕτω λέγοντες οἱ τῆς δύσεως, ἐπιβεβαιουσι τὸ ἤδη παρ' αὐτῶν φρονοῦμενον καθαρτήριο.

Οἱ ἐργάται πάλιν ψεύδους ἀληθῶς Θεοστυγεῖς,
 Κληρονόμοι αἰωνίως τῆς κολάσεως εὐθύς·
 Ὅπου εἶδομεν νὰ λέγει τὸν Θεάνθρωπον Χριστόν,
 Λέγοντα περὶ μελλόντων οὐκ ἐγνώκαμεν αὐτόν·
 Νὰ εἴπῃ περὶ τοῦ τρίτου τόπου ἅμα καὶ πυρός,
 Οὔτε γραφικῶς διόλου οὔτε ἀναγωγικῶς·
 Δύο τόπους μᾶς δικνύει τῆς μελλούσης τῆς ζωῆς,
 Κόλασιν καὶ σωτηρίαν ὄχι μόνον τῆς ψυχῆς·
 Καὶ τοῦ σώματος ὁμοίως τοῦτο ἄνθρωπος δηλοῖ,
 Ἡ ψυχὴ ἅμα καὶ τὸ σῶμα τὸ κριθὲν ἀποτελεῖ·
 Πόθεν ἔλαβες σὺ τοῦτο ὡς ἐκ Παύλου τοῦ ῥητοῦ, (α)
 Ἡ ἐξήγησις πατέρων τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κριτοῦ·
 Ναὶ ἀμφίβολον συγχρόνως ὅτι οὕτω τὸ φρονεῖ,
 Ἐξ ἀπίρων τῶν ῥητῶν του ὁ αὐτὸς τὰ ἐκφωνεῖ·
 Πῶς λοιπὸν ἀναλαμβάνεις καὶ ὡς δόγμα τὸ κρατεῖς,
 Ἐν ἀμφίβολον δογματῶν (β) ἐπιμόνως καὶ ζητεῖς·
 Ἴνα πείσης αὐτοὺς πάντας κατὰ σέ μοναδικήν,
 Στὴν ἀκύρωτον διόλου καὶ ἀπο συνοδικήν·
 Σύναξιν πατέρων θείων οὔτε καὶ ἕνας πατήρ,
 Ἐκκλησίας τῆς τοιαύτης γνώμης ἔγινε δοτήρ,
 Ἐξ ἧς ἐκγενῶνται πάντως ἀτοπήματα πολλά,
 Τῆς θρησκείας τοῦ κυρίου ὅσα δὲν εἶναι καλὰ·

(α) Ἐκάστου τὸ ἔργον πυρὶ δοκιμασθήσεται· τὸ πῦρ τῆς κολάσεως καίει δὲν δοκιμάζει κατὰ τοὺς Θεολόγους διότι πῦρ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ πάλιν ὁ ἀπόστολος εἴπινος μὲν τὸ ἔργον μένει ὁ (τὸ ἕποσον ἐπωκοδόμησεν μὲν θέλει λάβει πληρωμὴν· καὶ ἂν τις τὸ ἔργον κατακαῖ, θέλει ζημιωθῆ· αὐτὸς δὲ θέλει σωθῆ, ἀλλ' οὕτως ὡς διὰ μέσου τοῦ πυρός.

Ἐρμηνεύων δὲ τοῦτο ὁ μέγας ἀθανάσιος λέγει » εἴπινος τὸ ἔργον κατακαήσεται ζημιωθήσεται τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· σωθήσεται δὲ αὐτὸς ὡς διὰ πυρός· πῶς δὲ σωθήσεται, τουτέστι σῶος καὶ ἀκέραιος μενεῖ ἐν τῷ πυρὶ καὶ οὐκ ὄψεται (καὶ δὲν θέλη εἶδῆ) θάνατον· ἀλλὰ τὸ ἔργον αὐτοῦ μόνον κατακαήσεται, καὶ χαωθήσεται· αὐτὸς δὲ ἀκέραιος μένει εἰς αἰῶνας αἰῶνος κολαζόμενος καὶ δὲν θέλει διαλυθῆ· τὸ σωθήσεται δηλ. ἀντὶ τοῦ διαμενεῖ, ὡς ἐν τῷ ἴωβ ἐγὼ μόνος ἐσώθην καὶ ἤλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαισε. »

(β) Δέον ἡμᾶς ἐν τοῖς ἀμφιβάλοις ἐτέροις ἀμφιβάλοις νικᾶν τὸ ἀμφίβολον» μέγας Ἀθανάσιος.

Ἐπιστολὴ
 ἀποστόλου
 Παύλου ἄ.
 πρὸς κορινθίους
 Κεφ.
 Γ'. Στίχ.
 13.14.15.

Διὰ τοῦ καθαρτηρίου τοῦ πυρὸς ὅπερ φρονεῖς,
 Ἄναιρεῖται ἡ δευτέρα παρουσία ἢ κανεῖς·
 Πίστειος τῆς τοῦ κυρίου ὥστε τοῦ νὰ μὴ φρονῇ,
 Ἀνταπόδοσιν καὶ κρίσιν καὶ νὰ μὴ τὴν ἐκφωνῇ·
 Ἐπειδὴ καὶ τίς ἡ χρεία παρουσίας τοῦ Χριστοῦ,
 Ἴδου νὰ ἡ κρίσις πάντα γίνεται κάθε πιστοῦ·
 Ἄν δοθῇ πῦρ ἐκεῖνο ὅπερ πάπας τὸ φρονεῖ,
 Ἐτικὸν πῶς εἶναι τοῦτο πάντως ματαιοπονεῖ·
 Ἐπειδὴ τῶν ἀδυνάτων φύσις οὔσα ὕλική,
 Ἐν αὔλοις ἵνα γένη αὕτη ἐνεργητικὴ·
 Ἄν δοθῇ πῶς εἶναι τοῦτο ὕλης ὅλως ἀμιγῆς,
 Εἰς τὸ τοῦ ἀσβέστου πίπτει κ' εἶναι προφανῶς ψευδές·
 Εἶν' ὀρθότερον νὰ λέγω δύναμιν (α) τὴν τοῦ Θεοῦ,
 Ἐρειδόμενος εἰς ταύτην οὐκ εἰς φαντασίαν νοῦ·
 Τρίτον τόπον δὲν φρονοῦμεν καταστάσεις ὅμως τρεῖς,
 Τῶν ψυχῶν ὡς διαφόρους ἐννοεῖ τοῦτο ὁ καθ' εἷς·
 Πρώτη τῶν ἐν εὐσεβείᾳ τοῦ Θεοῦ τῶν ἐκλεκτῶν,
 Καὶ δευτέρα ἀσεβείᾳ (β) παρ' αὐτοῦ τῶν μισητῶν·
 Καὶ αἰρετικῶν ἀπάντων ὅλως τῶν ἀμαρτωλῶν,
 Θανασιμῶς πεπτοχότων κολασμένων ἐντελῶν·
 Τρίτη τῶν ψυχῶν ἐκείνων ὅσαι ἡμαρτον ποτέ,
 Ἐν τῷ κόσμῳ οὔσαι αὐταὶ ἀμαρτίας ποιηταί·
 Πράξεων τῶν ἀθιμίτων παραβάται ἐντολῶν,
 Ἐνοχοὶ ἀμαρτιμάτων ἀδεκτοὶ καὶ συμβουλῶν·
 Εἰς μετάνοιαν ἔλθοῦσαι εἰς κλαυθμὸν ὀδυνηρὸν,
 Δὲν ἐπέφθασαν τελείως διὰ ἄωρον καιρὸν·
 Ἴνα κάμωσι πρεπόντως τὸν κανόνα ἀληθῆ,
 Ἡ ψυχὴ τῶν τεθνηκότων ὡς αὕτη ἐπιποθῇ·
 Εἶν' ἐπάναγκες νὰ κάμουν τὸν κανόνα τῶν ἐκεῖ,
 Ὅποῦ ἡ ψυχὴ ἐκάστου οἶφ' τόπω κατοικεῖ·
 Τιμωροῦνται τυρανοῦνται οἶφ' τρόπῳ ἢν οὐδεὶς,
 Τῶν ἀνθρώπων καὶ σὺ πάπα δύνασαι νὰ προειδῆς·

(α) Ψυχαὶ δικαίων ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν βάσανος Σολομῶν Κεφ. Γ'.

(β) Ἡ ἀσεβεία δὲ δὲν διασώζει ὁ Θεὸς, οὐκ αὐτὸς αὐτοῖς τῆς ἀπωλείας γενόμενος αἷτιος, ἀλλ' αὐτοὶ ἑαυτοῖς, μήτε τῷ ἐμπύ-
 τῳ καὶ φυσικῷ λόγῳ τὸν Θεὸν ἐπιγινῶναι θελήσαντες, μήτε τῇ
 ἐπιτροπετικῇ παιδίᾳ, καὶ νοουθεσίᾳ κατήκοι Θεοῦ γενέσθαι βου-
 ληθέντες » ὁ Θεὸς Λυμπιόδωρος εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Ἰωβ.

Αἴσθησις ψυχῆς ὑπάρχει δύναμις ἀληθινά,
 Ὡς τὴν βλέπομεν ἐν κόσμῳ πρὸς ἡμᾶς παντοτεινά·
 Δι' αὐτῆς διενεργεῖται πάθος λύπης καὶ χαρᾶς,
 Μεταβάλλεται συχνάκις ἀπὸ καιρικᾶς φορᾶς·
 Εἶναι ἀληθὲς τῷ ὄντι μὲ δυνάμεις τὰς αὐτάς,
 Ἡ ψυχὴ ὅπου ἂν ἦναι ἐνεργεῖ ὡς ὑπαρκτάς·
 Οἶδε ποῦ εὐαρεστεῖται ἐν τῷ κόσμῳ ὅταν ἦ,
 Ὁ κριτῆς τῶν πράξεων τῆς ποῦ δυσάρεστος ἂν ἦ·
 Ἐκ τῆς γνώσεως (α) οὖν ταύτης χαίρει ἢ ἀγανακτεῖ,
 Τιμωρεῖται τυραννεῖται ἔλεος πάντα ζῆτει·
 Καὶ διαφορὰ τετάρτη ἦν ὁ πάπας τὴν φρονεῖ,
 Καὶ ὡς δόγμα ταύτην ἔχει παρρησία ἐκφωνεῖ·
 Ὅτι τὰς ἀντιμισθίας ὅλως οἱ χριστιανοί,
 Ἐλάβον Θεοῦθεν ταύτας ἅπαξ ἅπαντες κοινή·
 Μετὰ θάνατον ἀμέσως δίκαιοι ἁμαρτωλοί,
 Καὶ τὴν κρίσιν πεπραγμένων τὴν φρονεῖ ὡς ἐτελεῖ·
 Ἐπειδὴ ἡ δόξα αὐτῆ εἶν' συναδόουσα σχεδόν,
 Μὲ τὸ καθαρτηρίον του διὰ τοῦτο περιτόν·
 Ἴνα εἶπων καὶ αὐθις ἀποδείξῃ τὰς αὐτάς,
 Ἐναντιοῦντες τοῦτο ὅλως μάλιστα ἀπὸ γραφάς·
 Φθάνει Παῦλος διὰ πάπαν τοῦτο μόν' τὸ γραφικόν,
 Ψεῦδος ἀντικρὺς δεικνύει δόγμα τὸ αἰρετικόν·
 Ἐγὼ τετέλεξα τὸν δρόμον καὶ τετήρηκα ὀρθῶς,
 Πίστιν μόνην Ἰησοῦ μου διεφύλαξα ἀληθῶς·
 Στέφανος δικαιοσύνης μοι ἀπόκειται λοιπὸν,
 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὄνπερ μετὰ τῶν λοιπῶν·
 Ἀποδώσει μὲ ἑσβαίως ὅ,τε δίκαιος κριτῆς,
 Οὐρανοῦ καὶ γῆς ἀπάντων πάνσοφος ὁ ποιητής·
 Ὅχι μόνον εἰς ἐμένα ἀλλὰ τᾶσθε γενικῶς,
 Τοῖς ἡγαπικίσις ὅλοις παρουσίαν Θεϊκῶς·
 Τί ἐκ τούτου κρίνει πᾶς τις ὅτι κρίσις τοῦ Θεοῦ,
 Οὐπω ἐγεγόνει ἔτι οὐτ' ἀπόδοσις (β) αὐτοῦ·

Ἀπόστολ.
 Παῦλο
 Ἐπιστολῇ
 Β'. Πρὸς
 Τιμόθεον
 Κεφ. δ'.
 Στίχ. 6. 7.
 8.

(α) » Ἐχουσιν αἱ ψυχαὶ τὴν αἴσθησιν παραδείσου καὶ κο-
 λάσεως κατὰ τὴν ἐνοσηματικὴν λεγομένην αἴσθησιν καθ' ἣν ὁ-
 ρῶσι ἑαυτάς τε καὶ τὰ ὑπ' αὐτάς » Ἰουστίνος μάρτυς.

(β) Καὶ εἰσὶν αἱ ψυχαὶ μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπὸ τοῦ σώματος
 ἔξοδον (ἀναχώρισιν) ἐν τοῖς ἀξίοις αὐτῶν τόποις φυλαττόμε-
 ναι ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀνταποδόσεως » Ἰου-
 στίνος.

Κρίσεως μὴ γενομένης πῶς ἀπόδοσις ποτέ,
 Ἄς τὸ κρίνουν τοῦτο δήπου οἱ παγκόσμιοι κριταί·
 Παραφρόνησις καὶ τοῦτο ἐκκλησίας δυτικῆς,
 Ἄντικρυς κενοτομία οὔσης ἑωσφορικῆς·
 Ἡμεῖς ἅπαντες φρονοῦμεν καὶ δοξάζομεν ὀρθῶς,
 Κόλασιν ψυχῶν καὶ δόξαν καὶ φρονοῦμεν ἀληθῶς·
 Μετὰ τὴν δευτέραν εἶναι παρουσία τοῦ Χριστοῦ,
 Ἡ ἀπόδοσις τῶν ἔργων εἰς ψυχὴν κάθε πιστοῦ·
 Καὶ ἐντούτοις τυρανοῦνται αἱ ψυχαὶ ἀμαρτωλῶν,
 Καὶ εὐφρένωνται δικαίων τίς ὁ τοῦτο ἐκτελῶν·
 Αἰσθησις τῶν πεπραγμένων ἢ ἀπόφασις γνωστῆ,
 Τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς ἀνθρώπους οὐδενὶ τούτων κρυπτῆ·
 Ὡς ὁ Παῦλος βάλλει θάσιν εἰς τὰς πράξεις τὰς πιστὰς,
 Καὶ ἐν κόσμῳ ὧν εἰσέτι οἰκειοῦτε κατ' αὐτάς·
 Βασιλεῖα οὐρανῶν τε εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ,
 Μετὰ σώματος ὧν χαίρει πρὶν τῆς κρίσεως αὐτοῦ·
 Τὸ αὐτὸ ὁμοίως πάσχει ἡ ψυχὴ ἀμαρτωλῶς,
 Τυρανεῖται τῇ αἰσθήσει ὄχι ὁμως ἐντελῶς·
 Ἐἴτε δόξα τῶν δικαίων ἢ παιδία ἀληθῆς,
 Μετὰ κρίσιν τοῦ κυρίου εἶναι τότε ἐντελής·
 Μετὰ τὴν αἵρεσιν τοῦ πάπα ἐφάνισαν καὶ ἄλλαι δυῶ,
 Τοῦ Λούθηρου καὶ τοῦ Καλβίνου ἐν τῷ δυτικῷ λαῷ·
 Λούθηρος (α) καλὸς μαρτίνος μάστιξ τῶν χριστιανῶν,
 Ἐγεννήθη καὶ ἐφάνη γέννημα τί ἐχιδνῶν·
 Πλημυρεῖ Εὐρώπην ὅλην αἵματος ὁ τολμηρὸς,
 Ἐξ' αἰτίας Θεοῦ πάπα (β) φόνου ἔγινε καιρὸς·

(α) » Ἦν τότε εἰς Βιτεμβέργιον διδάσκαλος Θεολόγος, καὶ ἦν ὑπερασπίζων αὐτὸν ἐν τῇ αἰρέσει ὁ δοῦξ τῆς Σαξωνίας Φρεδερίκος.

(β) Φερόμενος κατὰ τοῦ πάπα Λούθηρος καὶ Καλβίνος εἰς ἀναίρεσιν τῆς δόξης αὐτοῦ, λέγοντες κεφαλὴν εἶναι τῆς ἐκκλησίας ἄκρον ἀρχιερέα, τὸ ὅποσον καὶ ὁ διάλογος πολλάκις ἀντιχριστιανικὸν ὄνομα ἐκάλεσεν· δὲν ἄρχονται ἀπὸ τῶν ῥητῶν τῆς Θείας γραφῆς καὶ πατέρων τῶν ὄντων κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ πάπα, ἀλλ' ἐκπίπτουσιν εἰς διαφόρους παραλογισμοὺς, ἐνδεικνύμενοι τὸν πάπαν ἀμαρτωλὸν, καὶ ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ, ὡς φανερώς ἀμαρτάνοντα, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀνίερον· διὸ καὶ δογματίζουσιν, ὅτι ὁ Ἱερεὺς ἐὰν ἢ ἀμαρτωλὸς, καὶ οἱ περισσῶτερος ἀγνοοῦσι τῆς ἀμαρτίας του, ἐνεργεῖ τὰ μυστήρια· εἰδὲ καὶ οἱ·

Γράφει πρὸς ἀρχιερέα (α) τῆς μαγένσης δι' Ἱερῶν,
 Συγχωρεῖ τὰς ἀμαρτίας μᾶλλον διὰ τολμηρῶν.
 Συγχωρήσεως γραμμάτων ὅποιος ποτὲ ἂν ᾦ.
 Ὁ διδοὺς πλῆθος χρημάτων εὐπειθῆς τῷ πάπα ᾦ.
 Ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας καὶ ἀπὸ παντὸς κακοῦ,
 Συγχωρεῖται ἐπὶ πλέον καὶ τοῦ προπατορικοῦ.
 Ὁ ἀρχιερεὺς ἐκεῖνος γράμματα τὰ παπικὰ,
 Εἰς δομινιάνους (β) δίδει ὄντα ἑωσφικὰ.
 Ἴνα τὰ κηρύξουν ταῦτα εἰς ἀκοὰς πάντων πασῶν,
 Καὶ συναΐξουν ἐκ τούτων τῶν ἐνότ' αὐτοῖς χυρόν.
 Ὄχι μόνον διὰ λόγου ἀλλ' ἐγγράφως ἐν πολλοῖς,
 Ἐγραψε σκληρὰ λουθῆρος κατὰ πάπα κεφαλῆς.
 Πρῶτον διὰ τὰ ἐλκυσθῆ νόας ἡγεμονικὰς,
 Μάλιστα ὅλας τὰς πόλεις τὰς αὐτοκρατορικὰς.
 Παρεχώρησεν ἀμέσως τὰ ἐκκλησιαστικὰ,
 Τῶν μοναστηρίων ὄλων καὶ τὰ ὑποστατικὰ.
 Ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ δόξα ἀπ' ἀνθρώπου τολμηροῦ,
 Πάπα Θείου τοῦ ἐκγόνου κατὰ πάντα πονηροῦ.
 ἤρχησεν ἵνα ἀπλώσῃ τοὺς πλοκάμους ἐντελεῖς,
 Εἰς τοὺς ἡγεμόνας ὅλους ἐπιγείους βασιλεῖς.
 Ἐφθασεν λοιπὸν ἡ δόξα ἴσως μᾶλλον παπισμοῦ,
 Ν' ἀπατήσῃ πλῆθος κόσμου λόγῳ χριστιανισμοῦ.
 Ἡ Δανία ἢ Σβεκία Σάξωνες δὲ ἐν ταυτῷ,
 Ἡ Ἀγγλία ἢ Προυσία εἰς τὸ δόγμα τὸ αὐτό,
 Ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἄλλα μέρη πλεῖστα τοῦ παντὸς,
 Ἐξακριβωσις τελεία δύσκολος τοῦ καθενός.
 Ἡ διδασκαλεία (γ) τούτου εἶναι ὅλως γενική,
 Ἀρνησις τῆς ἀκριβείας τῶν πατέρων ὀλική.

δασιτὴν ἀμαρτίαν αὐτοῦ, μηδὲν ἐνεργεῖν μὴ ἔχων ὁ τοιοῦτος Ἱεροσύνην· καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὁ ἀνίερὸς καθ' ἑλα, εἶον μόνον καλὸν ἔχων, ἐνεργεῖ· τοῦτο μόνον τὸ κατὰ τοῦ πάπα σκοπὸν ἔχοντες διεύθειραν τὰ Ἱερὰ μυστήρια καὶ ὅλην τὴν καθόλου θρησκείαν.

(α) Ἀλμπέρτον καλούμενον.

(β) Δομινιάνοι τάγμα καλογήρων ἐκ κυριακοῦ τινὸς ἀρχηγοῦ αὐτῶν· καθὼς οἱ Ἰσοῦται ἐκ τοῦ Ἰησοῦ.

(γ) Τερατολογεῖ λουθῆρος καὶ καλθίνος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ἀπέθανεν ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ τῶν ἐκλεκτῶν διτι ὁ Θεὸς δὲν δίδει εἰς ὅλους τὴν χάριν ἀλλὰ μόνον τοῖς προορισμένοις· ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἀνθρώπος πέπτωκεν ἀπώλεσε τὴν προτέραν φύσιν, ἐπομένως καὶ τὸ αὐτεξούσιον, ὥστε ἀναγκάζεσθαι ἀμαρτάνειν· ὅτι ὁ Θεὸς προσέταξε τοῖς ἀνθρώποις ἀδύνατα, διὰ τοῦτο δὲν δύνανται πάντα ὅσα προσέταξεν αὐτοῖς φυλάττειν· ὅτι ὁ ἐπίσκοπος δὲν διαφέρει τοῦ πρεσβυτέρου.

Εἶναι ἀρκετὴ διδάσκει μόνον Θεῖα ἡ γραφή,
 Πρὸς τὴν σωτηρίαν πάντων ἀληθείας οἱ κωφοί·
 Ἐναντιρεῖ τὰς ἀποφάσεις τῶν συνόδων Ἱερῶν,
 Τὰ μυστήρια (α) ἐμπαιίζει τὰ φρονεῖ ὡς πρὸς καιρὸν·
 Παραδόσεις ἐκκλησίας συλογεῖται μηδαμῶς,
 Τὰς νηστείας ἀποβάλλει δὲν τὰς θέλει παντελῶς·
 Τὰ γενόμενα ὡς μέσα ἔνεκα ἁμαρτιῶν,
 Τὰ πρὸς ἀφῆσιν ἀπάντων παρὰ τῶν ἐκκλησιῶν·
 Ὅσα ἐν εὐαγγελίοις δὲν ἐκτίθενται ῥητῶς, (β)
 Δεισιδεμονίας λέγει πλάνας ἀντικρυ αὐτός·
 Εἰς αὐτὰ θεμελιούται οὗτος ὁ αἰρετικὸς,
 Κατὰ πάντα διὰ πάντα τῆς ὀρησκείας βλαπτικὸς·

Ἐπιστολὴ
 ἀποστόλου
 Παύλου
 πρὸς ῥω-
 μαίους κεφ
 ε΄.

ρου, ταυτὸν εἶναι ἀρχιερέα καὶ ἱερέα· ὅτι εἰς τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα ὑπέκεινται οἱ ἄπιστοι καὶ συγγενῶνται μετ' αὐτὸ, ὅχι ὅμως οἱ πιστοὶ ἐκ τοῦ Ἀδάμ ἢ μήτε τοῦ Θεοφόρου Ἰγνατίου λέγοντος » τί γὰρ ἔστιν ἐπίσκοπος ἀλλ' ἡ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐπέκεινα ; οἱ Ἱεροῖς σύμβουλοι, καὶ συνεδρῶντες τῷ ἐπισκόπῳ διάκονοι λειτουργοῦντες τῷ ἐπίσκοπῳ » μήτε τοῦ Γελασίου, ὁ ἐπίσκοπος ἐπέχη τὸν τόπον τοῦ Κυρίου, ὁ πρεσβύτερος τὸν Σεραφικόν, καὶ ὁ διάκονος τὸν Χερουβικόν.

(α) Αὐτὸς καὶ ὁ Καλθίνος λέγουσιν, ὅτι ἡ πίστις μόνον εἶναι ἀναγκαία εἰς σύστασιν τῶν μυστηρίων· καὶ ἐὰν ἔχει ὁ μετέχων τῶν μυστηρίων πίστιν εἶναι μυστήρια εἶδὲ εἶναι μηδὲν ἂν καὶ Ἱερέως Ἱεουργήσῃ, ὅθεν δύναται πᾶς τις ἔχων πίστιν εἴτε Ἱερέως εἴτε μὴ, νὰ ἐκτελέσῃ τὰ Ἱερὰ μυστήρια· καὶ ταῦτα τὰ πρὸς ἀνάμνησιν τῶν ἅπαξ γεννηθέντων· χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὸν Χρυσόστομον περὶ Ἱεροσύνης λέγοντα » εἰ γὰρ μηδὲν ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ διὰ τοῦ Ἱερέως, οὔτε λουτρὸν ἔχεις, οὔτε μυστηρίων μετέχεις, οὔτε εὐλογιῶν ἀπολαύεις ἄρα δὲν εἶσαι χριστιανὸς » ἔτι φρονεῖ ὅτι ἡ πίστις τῶν περισσώτων ἐκτελεῖ τὰ μυστήρια ἢ Ἱερέως, ἢ ἄνιερως, Ἱερουργῆ, ὥστε ἐκ τῶν περισσώτων ὁ μὲν διὰ τὴν πρὸς τὸ μυστήριον πίστιν του κοινωνεῖ σώματος καὶ αἵματος ἡγιασμένου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ δὲ διὰ τὴν ἀπιστίαν του κοινωνεῖ ἄρτου καὶ οἴνου λιτοῦ ἀμέτοχον ἀγιότητος ὥστε ὁ αὐτὸς ἄρτος, εἰς τὸν μὲν σῶμα Χριστοῦ εἰς τὸν δὲ ἄρτος ἀπλούς, καὶ τοῦτο νοητῶς, καὶ χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὸν Ἰούδα, ὅστις κακὸς ἀπὸ γενετῆς ὦν τὴν κακίαν ἔχων ἐνδόμυχον καὶ ὦν ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ ἐνήργει θαματα, ἐκβάλλων δαιμόνια ἐπὶ τῷ ὀνοματίτου, ὡς οἱ λοιποὶ Θεοὶ ἀπόστολοι· ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ πάντων ἐνεργεῖ, ἀλλ' οὐ πάντας χειροτονεῖ Χρυσόστομος.

(β) Ὁ τρόπος τῆς ἐξηγήσεως ὁ εὐσεβῆς τῆς Θεῖας γραφῆς, κατὰ τοὺς Θεολόγους, εἶναι τεσσάρων εἰδῶν, ἀναγωγικὸς, ἀλληγορικὸς, τροπολογικὸς, καὶ κατὰ γράμμα, ὁ μὲν ἀναγωγικὸς ἀνάγει τὸν νοῦν ἐκ τῶν γηίνων εἰς τὰ οὐράνια, ὁ δὲ ἀλληγορικὸς, ἄλλο τὸ γράμμα καὶ ἄλλο ἐννοεῖ τὸ πνεῦμα, ὁ δὲ τροπολογικὸς οἶον φῶς εἶναι ἡ φωτίζουσα χάρις τῶν ἀνθρώπων· τὸ δὲ κατὰ γράμμα ἐκείνο τὸ ὅποιον γράφει.

Ἡ πεπειθῆσις εἶν' ἄλλο (α) τὸν Θεάνθρωπον Χριστὸν,
 Καὶ ἔλπις ἄλλο εἰς τοῦτον ἀπεργάζονται πιστόν.
 Καὶ πρὸς σωτηρίαν εἶναι αὕτη ἀρετὴ,
 Τῆς γραφῆς (β) ἡ ἱστορία κάθε ἄλλη περιττῆ·
 Ἄζυγον βίον δὲν θέλει σχῆμα τὸ μοναδικόν,
 Διὰ τοῦτο ἐνυμφεύθη ὡς ἀπὸ τῶν κληρικῶν·
 Κόρην ἑορὴν καλογραίαν ὡς ἀτάκτου ἀγωγῆς,
 Καθαρίαν (γ) λεγομένην γένημα κείνης τῆς γῆς·
 εἶναι οὗτοι προτεστάντοι τοῦ Λουθήρου μαθηταί,
 Διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ὡς λέγουσιν οἱ Θεαταί·
 Τὸ προτέστο εἰς τὴν γλῶσσαν ἰδικὴν μας θέλ' εἰπῆ,
 Διαμαρτυρία τοῦτο ἀδυνάτων τίς ῥοπῆ·
 Ἐγραψαν κατὰ Λουθήρου πρᾶξιν ἕκαμον τινές,
 Ἀντιγράφου κατὰ τοῦτο φρόνημα τὸ ἀφανές·
 Οἱ ἀκόλουθοι Λουθήρου καὶ ὁμολογοῦν αὐτὸ,
 Διαμαρτυροῦντες ἅμα κατὰ πάπα ἐν ταυτῷ·
 εἶτα ἄλλος ἐγεννήθη πάπα ἕγκονος κί αὐτός,
 Ὁ καμπόνηρος Καλβίνος ὁ Θεόθεν μισιτός·
 ἦτον καὶ πεπαιδευμένος Θεολόγος καὶ σοφός,
 Καὶ διδάσκαλος προσέτι ἀληθείας ἦν κωφός·
 Ἐγραψεν διδασκαλίαν καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν,
 Ἐναντίαν κατὰ πάντα εἰς τὴν πίστιν τὴν γραπτὴν·

(α) Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι κύριε κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με.

(β) Διότι τὸ γράμμα ἀποκτείνει τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ· ἀπόστολος Παῦλος.

(γ) Αἰκατερήνην καθ' ἕνα τρόπον ἐναντίον τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας κατὰ ἄλλον τῆς Ἀνατολικῆς ἢ μὲν δυτικὴ ἐμποδίζει διόλου τὸν κληρὸν ἀπὸ τοῦ νομίμου γάμου, καὶ ἀθετοῦσα τὸν κς'. κανόνα τῶν ἀποστόλων, καὶ τὸν ἕκτον τῆς ἕκτης Συνόδου, καὶ τὸν ις'. τῆς ἐν Καθαργίᾳ καὶ τὴν κβ'. Ἰουστινιάνειον διάταξιν » τοῖς ἐν τῷ κληρῷ κατελεγεμένοις νομίμως συγχωροῦσι γαμεῖν (νὰ ὑπανδρεύωνται) ἢ δὲ ἀνατολικὴ ἐμποδίζει τὸ μετὰ ταῦτα » διὰ τὸ ἐπόμενον τῆς διατάξεως » μετὰ δὲ τὸ εἰς βαθμὸν ἀχθῆναι ὑποδιάκονον ἢ διάκονον ἢ πρεσβύτερον οὐχὶ πλέον διότι τῶν Ἱερομένων τοὺς πρὸς τὸν γάμον ἐκκλίνωντας καθαιροῦσιν εὐθὺς » ἀποβάλλουσιν τὴν προσκύνησιν τῶν εἰκότων φρονῶν ἑλληρισμὸν ἀντικρύξη τῶν αὐτῶ ῥητῶς ἐν εὐαγγελίοις καὶ πράξεσιν ἀποστολικαῖς μὴ δεχόμενος παραδόσεις ἀγράφοις, μήτε πειθόμενος εἰς τοὺς παλαιοὺς Θεολόγους τῆς ἐκκλησίας, εἰς Δαμασκηνὸν Γρηγόριον καὶ Βασίλειον, ἀπορρίπτει τὰ λείψανα τῶν ἁγίων ὡς μηδὲν αὐτὰ λογιζόμενος καὶ σταυρὸν δὲν κἀμόνους, καὶ τὴν προσκύνησιν αὐτοῦ ἀποποιουμένην.

Εὐαγγελ.
 Ματθαῖος
 Κεφ. ζ'.
 Στίχ. 21.

Ἐν πολλοῖς τῆς τοῦ Λουθῆρου δογμασίτου συμφωνεῖ,
 Πλέον τῆς καινοτομίας τούτου οὔτος (α) ἐκφωνεῖ·
 Τὸν προορισμὸν δοξάζει τῶν ἀνθρώπων ἀπ' ἀρχῆς,
 Ἐκ τῆς πλάσεως ἐκείνης ἐξ' ἀδάμ τῆ; ἐποχῆς·
 Ὄθεν ἄλλας φλυαρίας καὶ αἰρέσεις (β) μισητάς,
 Καὶ τῶν δύο ἐατέον οὔσας ὄντας περιττάς.
 Πάπας τούτων οὔτος ἄς εἰπῆ ὦ; εἰμπορεῖ,
 Ὡς γεννήματα ἰδίου οὔτος τοῦτο ἀπορεῖ·
 Περὶ τοῦ προορισμοῦτε (γ) τοῦτο δεῖ ἡμᾶς εἰπεῖν,
 Ἐπειδὴ κακῶς ἐξάγουσιν πίπτουσιν εἰς παρεκτροπήν·
 Ἀπὸ τῆ ρητῶν τοῦ Παύλου ὁ Θεὸς λέγει ρητῶς,
 Οὐς προέγνω τούτους ὄντως ἐπροόρισεν αὐτούς·
 Οὐς προώρισεν ἐκεῖνος καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς,
 Ἐδικαίωσεν ἀμέσως ὡς ἀξίους ἐκλεκτούς·
 Δικαιώσας αὐθις τούτους τοὺς δοξάζει ἐν ταύτῃ,
 Ὡς προορισμένους ὄντας καὶ ἀξίους ἐν αὐτῷ·
 Εἶδομεν ὁμολογοῦμεν ἄχρονον ὄντα Θεόν,
 Καὶ ἀνώτερον τοῦ χρόνου ὡς αὐθύπαρκτον τοῦτο ὄντι·
 Ἐνεστὸς ἅμα καὶ μέλλον οὔτε τὸ παρωχηκός,
 Δίδεται Θεῷ τελείως ὅτι ὑπερφυσικῶς·
 Τίς λοιπὸν ἀμφιβολία πῶς βλέπει κατὰ λεπτόως (δ)
 Μέλλοντα παροχητότα ἐνεστῶτα τοῦ παντός·

Ἐπιστολὴ
 ἀποστόλου
 Παύλου
 πρὸς ῥω-
 μαίους Κεφ.
 ἡ. στιχ. 29
 30. 31.

(α) Ὁ μὲν Λουθῆρος φρονεῖ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἐν τῷ ἄρτῳ καὶ οἴ-
 νῳ πραγματικῶς, ἀλλὰ χωρὶς μεταβολῆς τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου ὡ-
 σαύτως καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μυστήρια· ὁ δὲ Καλθίνος ἀρνεῖται διόλου,
 καὶ σημεῖα ἀπλᾶ ὀνομάζει μόνον ὅλα τὰ Ἱερὰ μυστήρια.

(β) Ὑποδιαίρεσις τῆς αἰρέσεως Λουθῆρου καὶ Καλθίνου » Συμπι-
 στιατίσιες· Σακραμεντάριοι· Ζουίγλιανοὶ ῥεφερμαντοί, ἧτοι μεταριθ-
 μημένοι, πουργάνοι, ἧτοι καθαροὶ, ἰνδιπενδέτοι, ἧτοι ἀνεξάρτητοι· ῥεβελ-
 λέροι ἧτοι πρεσβυτεριανοὶ, ἀγγλοκαλοῦιανοὶ, ἧτοι ἐπισκοπιανοὶ· κουάκε-
 ροι, ἧτοι τρεμῶδεις· Σοικιανοὶ. κ.λ.π.

(γ) Προορισμὸς εἶναι ὀδσιοποιὸς λόγος ἐν τῷ Θεῷ ὅχι δὲ ἀποφαντι-
 κὸς καὶ βίαιος, κατὰ τὸν Διονύσιον, καὶ ἔπεται τῇ προγνώσει, ὡς δεῖ-
 κνυται ἐκ τοῦ ῥητοῦ, εἴτα ἡ πρόσκλησις καὶ ἐπομένως τακτικῶς τὰ ἄλ-
 λα· ὁ ὁποῖος λόγος ἀχρόνως εὐρίσκεται ἐν αὐτῷ· καὶ κατὰ τὸν μέγαν
 Ἰθανάσιον » ἐθεάσατο γὰρ ὁ Θεὸς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν ἀ-
 χρόνως ἐνοήσας.»

(δ) Προτοῦ μὲ πλάσσει ἐν κοιλίᾳ ἐπισταμαίσει (σὲ γνωρίζω) καὶ
 προτοῦ σὲ ἐξελεθῆν ἐκ μήτρας ἡγιακάσει προφήτην εἰς τὰ ἔθνη τεθηκά-
 σε » πρὸς τὸν προφήτην Ἰερεμίαν ὁ Θεὸς λέγει, καὶ ὁ Δαυὶδ τὸ ἀκα-
 Ψαλμ. ρλῆ. τεργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου ἀκατέργαστον ἐνοῆ ὁ Δαυὶδ τὸ
 Στιχ. 6. ἀνεξείκδοτον καὶ ἀμόρφωτον τοῦ ἀνθρωπίνου ἔθρου, τὸ ὁποῖον ἀκόμη

Βλέπει πάντα προγνωρίζει (α) τὸ ἐπόμενον ποτὲ,
 Περισσότερον ἐκείνων οὔτινες εἰν' Θεαταί·
 τὴν προαίρεσιν τοῦ Παύλου τὴν προέγνω (β) ὁ Θεός,
 Καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν τὴν κλίσιν δύναιμι Θεοῦ νοός·
 Προορίζει (γ) δικαιοῖνε δικαιοτάτος αὐτός,
 Καὶ ἀμεταθέτω (δ) λέγει οὕτως ἐστὶν ὁ ἐκλεκτός·
 τὴν προαίρεσιν τοῦ ἄλλου εἰς κακίαν τὴν βροπήν,
 τὴν γνωρίζει προορίζει ὡς μὴ ἔχουσαν τροπήν·
 Ὁ προορισμὸς φρονεῖται ὅτι ἔχει τὰς ἀρχάς,
 Ἐξ ἀνθρώπου τοῦ ἰδίου μάθετο ἀπ' τὰς γραφάς·
 Ὁ Δαμασκηνὸς κηρύττει ἐκκλησίας ὁ πατήρ,
 Ὁ διδάσκαλος τῶν Θεῶν ὁ λυμπρότατος φωστῆρ·

δὲν ἔλαβεν τὸν τέλειον διοργανισμὸν μέσα εἰς τὸ κρυπτόν τῆς φύσεως ἐργαστήριον, ἦγουν ἐν τῇ μήτρα τῆς γυναικὸς· ὀνομάζει δὲ ἀκόμη καὶ τὴν ἀτελεῖ κίνησιν τοῦ νοός. Σὺ λέγει κύριε ἤξεύρεις ἐμένα (λέγει ὁ Δαυὶδ) προτοῦ ἀκόμη νὰ μορφωθῶ μέσα εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρός μου καὶ σὺ πρὸς τοῦτοις γνωρίζεις ἤξεύρεις τοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὰς κινήσεις τοῦ νοός μου προτοῦ ἀκόμη νὰ ἔλθουν εἰς τελείαν μόρφωσιν, σὺ γὰρ πάντα οἶδας πρὶν γενέσθαι κατὰ τὴν σωσάνα.

(α) Προγνωρίζει μὲ τὴν Θεοπρεπῆ νοητικὴν νοησίν του ὄχι ἀποφαστικῶς καὶ ἀμεταθέτως, διὰ δύο λόγους, πρῶτον ὅτι πᾶν τὸ κινούμενον ἐνεκάτου κινῆται· ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη κατὰ προηγούμενον λόγον μέτοχος καὶ κοινωνὸς τῆς θείας δόξης, δὲν ἔρκει τῇ ἀγαθότητι τοῦ Θεοῦ τὸ κινῆσθαι μόνον τῇ ἑαυτῆς Θεωρίᾳ ἀλλ' ἔδει χεθεῖναι τὸ ἀγαθὸν ὡς περισσότερα εἶναι τὰ εὐεργετούμενα » Γριγόριος Θεολόγος· πῶς ὁ γεννηθεὶς διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ νὰ γενῶνται συγχρόνως καὶ διὰ τὴν κόλασιν; δεύτερον ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς αὐτῶ τὸ αὐτεξούσιον μὴ ἐπιφέρων ἐν αὐτῶ βίαν καλοῦ ἢ κακοῦ ἐὰν δὲ ἤθελεν ἐπιφέρει βίαν, δὲν ἦτον αὐτεξούσιον λέγει ὁ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ἐφ' ἡμῖν γὰρ εἶναι ἡ ἐπιμεῖναι τῇ ἀρετῇ καὶ ἀκολουθῆσαι τῷ Θεῷ, ἡ ἀποφοιτῆσαι (ἀπομακρυνθῆ) τῆς ἀρετῆς καὶ ἀκολουθῆσαι τῷ διαβόλῳ » θεν ὁ ἄνθρωπος προορίζει τὸν ἑαυτὸν του, ἢ διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ διὰ τὴν κόλασιν, διὰ τῶν αὐτεξουσίων πραξέων του· λέγει ὁ Κύριλλος ἀλεξανδρείας » διότι πᾶσα κτίσις λογικὴ διὰ ἁγιασμοῦ καὶ δικαιοσύνης καὶ διὰ πάσης ἀρετῆς μορφοῦται πρὸς Θεὸν » καὶ ὁ προφουτάνῃς Δαυὶδ » οἱ Ψαλμ. 66· μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦνται

(β) Ὁ ἀφορίσας με (ξεχωρίσας με ἐκλέξας με) ἐκ κοιλίας μητρός Ἐπιστολὴ μου ἀποκαλύπτει τὸν Ἰῶν αὐτοῦ ἐν ἐμοί. ἀποστόλου

(γ) Ἔργον τῆς θείας προγνωστικῆς κλεεύσεως εἶναι ὁ προορισμὸς, Παύλου Ἰωάννης Δαμασκηνός. πρὸς γαλά-

(δ) Διότι ἀγιάζεσθαι μὲν λέγοντες τινὲς, ὡς ἐν προγνωσει τοῦ Θεοῦ, τας Κεφ. α. προαναβροῦντος, ὅτι τὴν εὐδοκιμότητα καὶ ἐννομότητα κατορθωκότες Στίχ. ιε'. ζῶν, ἐπιτηδείως ἔξουσι, καὶ εἰς τὸ χρῆναι μεταλαχεῖν ἀγίου πνεύματος » Κύριλλος Ἀλεξανδρείας καὶ Ἰουστίνος ἐν τῇ δευτέρᾳ ἀπολογία πρὸς Ἀντανίνον.

Πρόγνωσιν (α) ὁμολογοῦμεν καὶ ποτὲ προορισμὸν,
 Τοῦ Θεοῦ περὶ ἀνθρώπων φεύγε τὸν καλθινισμόν·
 Ὁ ὁποῖος τὸν δοξάζει τούτον τὸν προορισμὸν,
 Ὡς Θεόθεν γεγονότα κατὰ βίαν ὀρισμὸν·
 Ὅσοι εἶναι ἵνα λάβουν δόξαν τε τὴν Θεϊκὴν,
 Ὡς προορισμένοι ὄντες εἰς τὴν ὑπερφυσικὴν·
 Ὅτι ἂν ποτὲ καὶ κάμνουν παραβάσεις ἐντολῶν,
 Μετὰ πάντων θέλουν εἶναι ἐναρέτων ἐντελῶν·
 Καὶ ἐξ' ἐναντίας πάλιν ὅσοι εἶν' νὰ κολασθοῦν,
 Δὲν εἶν' τρόπος σωτηρίας ὅσον ἂν συλλογισθοῦν·
 Τί ἐκ τούτου νὰ συμβαίνει δόγματος αἰρετικοῦ,
 Αἴτιον Θεὸν τὸν κάμνει ἀναισχύντως τοῦ κακοῦ·
 Καὶ ἡ ἀπειρος ἐμφύτως ἀγαθότης ποιητοῦ,
 Ἀναιρεῖται διὰ τούτου δόγματος τοῦ μισητοῦ·
 Ὁ Θεὸς οὐχ' ὑπ' ἀνάγκης προορίζει ἀληθῶς,
 Προγνωρίζει καὶ δοξάζει φύσει ὦν νοῦς ἀγαθός·
 Οὔτε τοῖς προορισμένοις οὔτ' ἀνάγκην παντελῶς,
 Ἐπιφέρει εἰς πᾶν ὅτι ἤκιστα ὀλοτελῶς·
 Ὅτι ἔχουσιν οἱ πάντες προῖκα ὄντως Θεϊκὴν,
 Τ' αὐτεξούσιον σοὶ λέγω δύναμιν Θελιτικὴν·
 Προσκαλεῖ Θεὸς τοὺς πάντας (β) καὶ δοξάζει δικαιοῖ,
 Οὓς περ (γ) ἀπ' αἰῶνος ἔγνω ὅτι εἶν' φωτὸς υἱοί·
 Ὁ Θεὸς (δ) θέλει σωθεῖναι πάντα ἀνθρωπὸν σχεδόν,
 Ὡς πηγὴ οὐσα ἐλέους καὶ χαρίτων σωρηδῶν·

(α) Πρόγνωσις Θεοῦ εἶναι τῶν ἐφ' ἡμῖν προτοῦ γενέσθαι διάγνωσις ἀνευ προορισμοῦ, διότι δὲν θέλει νὰ γίνεταί ἡ κακία μήτε βιάζῃ διὰ τὴν ἀρετὴν· Δαμασκηνός καὶ Ἰουστίνος φιλόσοφος καὶ μάρτυς » δὲν εἶναι αἰτία ἡ πρόγνωσις τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι (νὰ εἶσθαι νὰ εἶναι) ἀλλὰ τὸ μέλλον ἔσεσθαι αἴτιον τῆς προγνώσεως· οὐ γὰρ τῇ προγνώσει ἔσεται τὸ μέλλον ἀλλὰ τῷ μέλλοντι ἡ πρόγνωσις.

Εὐαγγελισ.

Μάρκος

Κεφ. η.

Στίχ. 34.

πρὸς κορινθίους β'.

ἐπιστολὴ

Παύλου

Κεφ. ε.

Στίχ. 15.

Ἐπιστολὴ

ἀπόστολος.

(β) Ὅστις θέλει ὀπίσωμου ἔλθειν ἀπαρηγάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθήτωμοι· δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι κατὰ ἀναπαύσω ἡμᾶς (εἰσᾶς) Εὐαγγελ. μαθ. κεφ. α. στίχ. 28 διότι κατὰ τὸν ἀπόστολον ὑπὲρ παντὸς γὰρ τοῦ κόσμου ἐγένεσθε θανάτου καὶ εἰς (ἕνας) ὑπὲρ πάντων ἀπέθανε.

(γ) Τὸ ὑποτακτικὸν τοῦτο ἄρθρον δὲν εἶναι μεριστικὸν ἀλλὰ ἀναφορικὸν ὡς οὕτω ἐξηγητῆται παρὰ τῶν πατέρων καὶ τὸ ἐν τῷ ῥητῷ τοῦ ἀποστόλου « οὓς ἔγνω τούτους ἐπροώρισεν.

(δ) Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ Θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθεῖναι· Παῦλος ἀπόστολος.

Δὲν ἀρκεῖ δὲ μόνον τοῦτο συμφωνία ἐν τ' αὐτῷ,
 τῆς θελήσεως ἀνθρώπου (α) τότε γίνεται αὐτό.
 Ἄν καὶ μόνον ἐπαρκούσε θέλησις ἢ τοῦ Θεοῦ,
 Κατ' ἀνάγκην ἦτον τότε ὁ μισθὸς ὁ παρ' αὐτοῦ.
 Καὶ τί χρεῖαν ἔχει δήπου ποίαν ὁ ἀνευδεῖς,
 Ἡ αὐθύπαρκτος οὐσία ἄυλος ὑπερφυῆς.
 Κατὰ φύσιν ὦν τοιοῦτος κατὰ πάντα ἀγαθός,
 Καὶ ἀνθρώπου καὶ τῶν πάντων ὦν αὐτός ὁ αὐτουργός.
 Κάμνει τοῦτον τῆς ἰδίας δόξης Θείας κοινωνόν,
 Σύμφωνον αὐτὸν εὐρίσκων ἀληθῆ χριστιανόν.
 Ἐναντίον τοῦτον ὄντα ἀπορρίπτει (β) ἀνηλεῶς,
 Ὡς ἀχάριστον καὶ πταιστην ὅτι δίκαιος Θεός.
 Αὐτεξούσιος ἐπλάσθη ἐλευθέρως ἐνεργεῖ,
 Τὰ κατὰ προαίρεσιν τοῦ ἑαυτὸν νὰ ὀδηγεῖ.
 Ἐκ τῶν πράξεών του εἶναι ὅπως θέλει εἶν' αὐτός,
 Ἡ τῆς δόξης κληρονόμος ἢ Θεόθεν μισιτός.
 Εἶδομεν ἐν ἀληθείᾳ λεγοντά μας τὸν Χριστὸν,
 Ἐν ἡμέρᾳ κρίσεώς του καὶ συνάξεως πιστῶν.
 Καὶ καλοῦντα τοὺς δικαίους βασιλεία τοῦ πατρὸς,
 Τοὺς εὐλογημένους ὄντας λεγοντά οὕτω ῥητῶς.
 Ἐν τῇ πείνῃ ὅταν εἶμουν μοὶ ἐδώκατε φαγεῖν,
 Ἐν τῇ δίψῃ παρομοίως μοὶ ἐδώκατε ποιεῖν.
 Δεῦτε προητιμασμένη τῇ πρὸ τῆς καταβολῆς,
 Βασιλεία τοῦ πατρὸς μου τοῦ παντὸς παραγωγῆς.
 Ἄς ἰδῆ λοιπὸν Καλβίνος πῶς Χριστὸς ἐπαριθμεῖ,
 Πράξεις Θείας ἐναρέτους τῶν κακῶν διχοτομεῖ,
 Εἶτα πάλιν λέγει οὗτος οἴδατε ἅπερ ποιῶ,
 (Περὶ ταπεινοφροσύνης) ἐγὼ τοῦτο ἐννοῶ.
 Ἔσεσθαι ποιοῦντες οὕτως τοῦτο ὑμεῖς (ἐσεῖς) μακαριστοί, (γ)
 Κληρονόμοι βασιλείας καὶ εἰς ἐμένα ἀρροστοί.

Παῦλον
 πρὸς τιμό-
 θεον Κεφ. 6'
 Στίχ. 3, 4, 5.

- (α) Τὸν Βουλόμενον σώζεσθαι θέλει ὁ Θεὸς καὶ ἐλεεῖ ὀκουμένιος.
- (β) Ἀπέλθετε ἀπ' ἐμοῦ οἱ καταραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον τὸ εὐαγγελισ. αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον διὰ τὸν διάβολον καὶ διὰ τοὺς ἀγγέλους του. Ματθ. Κεφ. κέ. Στίχ. 41.
- (γ) Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι ὅτι αὐτῶν ἐσὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν· μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, καὶ οἱ λοιποὶ μακαριστοί· καὶ Ἰουστίνος μάρτυς λέγει » Γεννητοῦ δὲ παντὸς ἡ- δε ἢ φύσις κακίας καὶ ἀρετῆς δεκτικὸν εἶναι· οὐ γὰρ ἂν ἦν ἐπανητὸν οὐδὲν αὐτῷ εἰ οὐκ ἦν ἐπ' ἀμφοτέρα (μαζὺ) τρέπεσθαι (στρέφεσθαι) καὶ δύναμιν εἶχε· δεικνύουσι δὲ τοῦτο καὶ οἱ ἀπανταχοῦ (εἰς ὅλα τὰ μέρη) κατὰ λόγον ὀρθὸν νομοθετήσαντες καὶ φιλοσοφήσαντες ἐκ τοῦ ὑπαγο-

Οὐκ ἀπονητὶ καὶ προῖκα βασιλεία οὐρανῶν,
 Διὰ πράξεων δωρεῖται ἀρετῶν ἀληθινῶν.
 Μήποτε τῇ ἀπολύτῳ αὐθεντία τοῦ Θεοῦ,
 Ὡς τὸ φρόνημα Καλθίνου τοῦ Σατᾶν ὄντος υἱοῦ.
 Λέγει ὁ Χριστὸς διδάσκει ὅσοι ἔκαμον καλὰ,
 Εἰς ἀνάστασιν ζωῆς τε μ' ἀγαθὰ Θεῖα πολλά·
 Καὶ τὰ φαῦλα οἱ ποιοῦντες εἰς ἀνάστασιν ῥητῆν,
 Κρίσεως πολλῆς ἐρεύνης εἰς τὸν φοβερόν κριτῆν·
 Ὅταν ἄνθρωποι ὑπῆρχον ὑπὸ τὸν προορισμόν,
 Πῶς ὑπόσγεται ἐν τούτοις ὁ Χριστὸς μακαρισμόν.
 Διὰ τῶν ἰδίων τούτων πράξεων καὶ ἀρετῶν,
 Ἐναργῶς πῶς κοθοράτε ἐκ τῶν Θεῶν του ῥητῶν·
 Ἄρα ἀπαγε δὲν εἶναι ἀπαγε προορισμός,
 Κόλασιν εἶν' ἐκ τῶν ἔργων εἴτε ὁ μακαρισμός.
 Δεῖ ἡμᾶς φρονεῖν τοιοῦτον ἀληθῆ προορισμόν, (α)
 Τὸν διὰ τὰ ἔργα ὄντα καὶ Θεόθεν φωτισμόν·
 Καὶ τὴν λέξιν ὡς ὁ Θεὸς Ἱερὸς Διαμασκηνός,
 Πρόγνωσιν Θεοῦ δεῖ λέγειν μᾶς διδάσκει ὁ κλεινός.
 Καὶ ποτὲ ὡς ἐξηγοῦσι τοῦτον τὸν προορισμόν,
 Εἰς ἐπάρατον ἀφεύκτως πίπτειν δεῖ Καλθισμόν·
 Ἐξ αὐτῶν τῶν παραπρόνων τῶν σκανδάλων ἀρχηγῶν,
 Καὶ αἰρέσεων τοκέων κακοδόξων ὁδηγῶν·
 Τμήματα εἴτουν αἰρέσεις ὅλα συστηματικά,
 Ἵπερ εἴκοσιν ἀνόμως ἐγίνον σχισματικά·
 Ὅθεν δύσκολον καὶ τοῦτο ἴσως εἶν' καὶ περιττόν,
 Τὸ καθ' ἐν ἐκ τούτων γράφειν πῶς ὑπῆρξεν ὑπαρκτόν·

ρεύειν (ἐμποδίζειν) τάδε πράττειν τῶν δὲ ἀπέχουσαι ἤγουν τὰ καλὰ
 νὰ κάμνης καὶ τὰ κακὰ νὰ ἀποστρέψουσαι.

(α) Διαφόρως, οἱ τῆς ἐκκλησίας Θεολόγοι ὀνομάζουσι τὸν παρὰ Θεοῦ
 προορισμόν, κατὰ φωνὴν διάφορον, κατὰ σημασίαν τὸν αὐτὸν ὁ μὲν
 χάριν Θεοῦ, ὁ δὲ Θέλημα Θεοῦ, ὁ δὲ οἰκονομίαν Θεοῦ, ὁ δὲ ἀμετάθε-
 τον βουλήν Θεοῦ, ὁ δὲ ἀπόφασιν καὶ διορισμόν ἀβίαστον Θεοῦ, ὁ δὲ
 Διονύσιος ὁ ἀρεσπαγήτης τὰ ἐν τῷ δημιουργῷ νοῦ τοῦ Θεοῦ εὐρισκό-
 μενα λέγει » λόγους οὐσιοποιούς, προορισμούς καὶ Θεῖα Θελήματα
 ὁ Κύριλλος Ἀλεξανδρείας ταῦτὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνομάζει» Θεληματικὴν
 ἔννοιαν τοῦ Θεοῦ εἶτα ὁ αὐτὸς τὴν Θεληματικὴν ἔννοιαν ὀνομάζει» πα-
 ράδειγμα εἰκόνα, καὶ προορισμόν· τέλος προορισμός, τὸ νοηματικὸν ἐ-
 κείνο τοῦ παντὸς κόσμου εἶδος, ὅπερ ἦν' καὶ εἶναι καὶ ἔσται ἐν τῷ
 δημιουργικῷ νοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ γὰρ εθεάτατο ὁ Θεὸς τὰ πάντα πρὶν
 γενέσεως αὐτῶν.

Τοῦτο μόνον ἤδη λέγω ρίζαν εἶναι παπικὴν,
 Ὡς γεννήτριαν τῶν ὅλων καὶ ὡς περιεκτικὴν·
 Ἀπασῶν αἰρέσεών τε ὅσαι ἦτον ἀπ' ἀρχῆς,
 Ἀποστόλων τῶν πανσόφων ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐποχῆς·
 Τῶν αἰρέσεων ἐκάστη ὑπὸ τὴν καινωφανῆ,
 Παπικὴν δόξαν τὴν νέαν τὴν ἐφρόνουσαν ἀφανῆ·
 Ἀνεγέννησεν ἐξαίφνης ὅσας ἂν τις στοχασθῆ,
 Δόξας καὶ κακὰς αἰρέσεις ὅσας ἂν τις λογισθῆ·
 Μία δέχεται τὴν ἄλλην τὴν ἀπάτην θαυμηδόν,
 Καὶ γενᾶ νέας ἀπάτας ἢ κακία ριζηδόν·
 Καὶ ὅλας ταύτας τὰς αἰρέσεις ὅσοι ἔχουσιν αὐτάς,
 Ζητοῦν πάντας νὰ πλανέσουν νὰ τοὺς φέρουσι εἰς αὐτάς·
 Μὲ ὄνομα τῶν ἀποστόλων καὶ μὲ σχῆμα Ἱερῶν,
 Πανταχοῦ τρέχουσι ἐξ' ἀπατώσι τὰς καρδίας τῶν ἀπλῶν·
 Προσπιοῦνται ὅτι θέλουσι μόν' δόξαν (α) Ἱερῶν,
 Καὶ ἐπιθυμῆ θεβαίως κοσμικὴν παραφοράν·
 Προσπιοῦνται ὅτι πίστιν οὗτοι ἔχουσιν ὀρθήν,
 Μὲ αὐτὸ πλανοῦσι πάντα τὸν χυδαῖον ἀμαθῆν·
 Πᾶς τις λέγει πῶς πιστεύει τὸν δεσπότην μας Χριστὸν (β),
 Ἐνδεικνύει καὶ πρὸς πάντας ἑαυτὸν ὄντως πιστὸν·
 Γόηταις πολλοὶ καὶ πλάγοι ἐπληθύνασιν εἰς γῆν,
 Ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς Ἀθήνας εἶν' κ' Ἰωνᾶς ὁ Κίν·
 Λέγει ὅτι εἶν' σταλμένος ἐκ τῶν Ἀμερικανῶν,
 Εἰς τὰς Ἀθήνας νὰ διδάσκῃ τὸν κ' προσυλιτισμὸν·
 Νὰ διδάξῃ τί νὰ εἴπῃ ὡς δὲν ἐννοεῖ γραφῆν,
 Μῆτε τὴν ἀληγορίαν μῆτε αὐτῆς ἀναγωγὴν·

(α) Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνοματίμῳ ἔξωθεν μὲν ἐνδοδυμέ-Εὐαγγελισ. νοὶ δέρματα προβάτων, ἔσθθην δὲ ὄντες λύκοι ἄρπαγες» Ἰησοῦς Χρι- Ματθαῖος. στός· καὶ Ἰουστίνος » ἐκ φιλοδοξίας ἢ ἀντιπαθείας τῶν αἰρεσιάρχων, Κεφ. Ζ'. πᾶσαι αἱ αἰρέσεις τὰς ἀφορμὰς ἐσχίσασιν τῆς συστάσεως αὐτῶν. Στίχ. 45.

(β) Ἡ πίστις οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ διὰ ἀνθρώπων, ἀλλὰ διαυτοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦτο ἐπὶ γῆς ὤφθη, ἵνα μηκέτι οἱ ἄνθρωποι τοῖς ἑαυτῶν ἐπόμενοι στοχασμοῖς, ψευδῶς καὶ πεπλανημένως περὶ Θεοῦ δοξάζοντες· μακάριος Μακρῆς.

» Ἐτι δὲ ἀληθῆς πίστις τὸ διὰ Χριστὸν ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ ἐντολῆς ἀποθανεῖν, καὶ τὸν θάνατον τοῦτον ζωῆς πρόξενον εἶναι πιστεύειν· τὴν πτωχίαν, ὡς πλοῦτον λογιζέσθαι· τὴν εὐτέλειαν καὶ ἐξουδένωσιν, ὡς δόξαν καὶ ἐν τῷ μηδὲν ἔχειν τὰ πάντα κατέχειν, πιστεύειν· μᾶλλον δὲ κεκτηῖσθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Χριστοῦ· καὶ πηλὸν (χῶμα λάσπη) ἢ καπνὸν ἡγεῖσθαι (ὁδηγῆσθαι πάντα τὰ ὀρώμενα (βλεπόμενα).)

Καὶ τὸ κατὰ γράμμα ἀκόμη ἴδε αὐτὸς γραμματικὴν,
 Καὶ πῶς ἤμπορῆ νὰ ἐνοήσῃ καὶ τὴν τροπολογικὴν·
 Διὰ τοῦτο Θεοτόκον μαρία χριστοτόκον τὴν καλῆ,
 Ζητῆ ἵνα ἀνανέωσῃ αἴρεσιν τὴν νεστοριανῆ·
 Αὕτη ἀναθεματίσθη ἀπὸ τρίτην Ἱερὰν,
 Ἐν ἐφέσω γινομένην σύνοδον θείαν λαμπράν·
 Καὶ εἰς αὐτὸν ὅσοι ὑπάγουσιν νομίζουσιν νὰ κατηχηθοῦν,
 Καὶ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ μας παρ' αὐτοῦ νὰ διδασχθοῦν·
 Δὲν θάνουν θάσιν εἰς τὸν λόγον ἐρευνᾶτε (α) τὰς γραφάς,
 Ὡς ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ μας ἵνα μάθητε (β) αὐτάς.
 Ἴνα μάθητε κηρύττει νὰ γνωρίσητε καλῶς,
 Πολυπραγμανεῖν μηδὲλως ἀνατρέπειν παντελῶς·
 Τότε πίστις δὲν εἶν' πλέον εἰς τὸν λέγοντα Χριστὸν,
 Μῆτε εἰς τοὺς ἀποστόλους στὰς Συνόδους τῶν πιστῶν·
 Εἶναι πίστις (γ) εἰς τί πράγμα τὸ ὁποῖον ἐνοεῖς,
 Ὅτι οὕτως εἶν' τῷ ὄντι ἐκ σαυτοῦ πίστιν ποιεῖς·
 Ποία χάρις εἶν' ποτέσοι ὅταν σὺ ἐπιζητῆς,
 Ἐκ τοῦ πράγματος ἐκείνου ἵνα γένης ἐγκρατῆς·
 Ἀληθείας ὡσπερ οὔσης δὲν εἶναι προσωπικῶς,
 Εἰς τὸ πρόσωπον ἢ πίστις μῆποτε ἀτομικῶς·
 Μῆτε εἰς τὸν λόγον (δ) τούτου ὄνπερ ἔφθασεν εἰπῶν,
 Περιέργως ἐξετάζων καὶ μετὰ παρεκτροπῶν·
 Πίστις (ε) ἀληθῆ τῷ ὄντι λέγεται μόνον αὐτῆ,
 Ἡ ὁποία ἀπαιτεῖται ἐν θρησκείᾳ ὑπαρκτῆ,

- (α) Μὴ κατὰ τὴν αὐτόθεν ἡμῖν τοῦ ρήματος (λόγου) ἐγγινομένην
 διάνοιαν ἐρμηνεύειν, ἀλλὰ ζητεῖν κατὰ πᾶσαν προσοχὴν τε καὶ ἐπιμέ-
 λειαν, τὸ εὐσεβὲς διὰ τοῦ λόγου νοούμενον » Γρηγόριος Νύσσης· καὶ
 Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης
 Κεφ. Ι'.
 Στίχ. 4.
 ἕως 16.
 διὰ τῆς θύρας τοῦ λόγου δεῖ (πρέπει) ἡμᾶς εἰσεργεσθαι εἰς τὴν αὐτὴν
 τῶν προβάτων, ἀλλὰ μὴ ἀλλαγθῆν ἀναβαίνειν· ἐπειδὴ, δεῖ αὐτῆς ἐάν
 τις εἰσέλθῃ σωθήσεται καὶ εἰσελεύσονται, καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν (φα-
 γῆ) εὕρησῃ (Θύρα εἶναι ὁ Χριστός.)
- (β) Πάντα εὐθέα ἐστὶ τοῖς νοοῦσι. καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γινῶσιν»
 Σολομών.
- (γ) Ἡ γὰρ ἀνάγκη τοῦτο ἐποίησε καὶ ἡ ὑπερηφάνεια τῶν ὀρωμένων·
 καὶ δὲν εἶναι τὸ πρᾶγμα τῆς προαιρέσεως, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ μεγέθους τῶν
 ὀφθέντων, τὰ τῆς διανοίας εἰλκυσθη.» (Ἰωάννης Χρυσόστομος.)
- (δ) Διότι κανένα ἄλλον δὲν ἔχομεν νὰ προσφέρωμεν εἰς τὸν Θεόν, εἰ-
 μὴ νὰ ἐλπίζωμεν εἰς αὐτὸν καὶ νὰ πιστεύωμεν εἰς ἐκεῖνα ὅπου μᾶς διέ-
 ταξε καὶ ἐπαρήγγηλε. » Χρυσόστομος.
- (ε) Πίστις εἶναι ἐλπίζομένων ὑπόστασις (κατακάθισμα στήριγμα)
 πραγμάτων ἕλεγχος ὄχι βλεπομένων καὶ » πίστις εἶναι ἀπολυπραγμό-
 νητος συγκατάθεσις » Δαμασκηνός » καὶ πίστις εἶναι συγκατάθεσις

Τὸ πιστεύειν εἰς ἐκεῖνο (α) ὅτι εἶπεν ὁ Χριστός,
 Διαμένειν ἀδιστάκτως καὶ φρονεῖν τοῦτο πιστῶς·
 Ὅστις θέλει νὰ πιστεύει εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ,
 Πρέπει οὕτως νὰ φυλλάττη τὰ ἑπτὰ μυστήρια αὐτοῦ·
 Ὡς τὰ λέγει ὀφθαλμούς του (β) ἤγουν δόγματα αὐτοῦ,
 Ὅποιος αὐτὰ φυλλάττη εἶναι πιστὸς καὶ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ·
 Ἴδου καὶ νῦν ὁ πάπας δὲν Σιγὰ παραφρονῶν,
 Ἐκ κηρύττη πλανημένον ἀνατολῆς Χριστοῦ λαόν·
 Τὸν Πιτζίπιὸν ἔχει ὀδηγόν του τὸν κακῆς διαγωγῆς,
 Τυχοδιόκτην διευφραμένον εἰς τὰ πάντα ἀσεβῆς·
 Κ' ἂν αὐτὸς ἔδωκε γνώμην πάπα πίου τοῦ σημερινοῦ,
 Ὅτι ἡ παναγία εἶν' ἔξω ἀπὸ ἀμάρτημα τοῦ προπατορικοῦ·
 Δὲν γνωρίζη τὸ τί λέγει εἶν' διόλου ἀμαθῆς,
 Ἀπὸ ἀδάμ οἱ γεννηθέντες εἶναι τῆς αὐτῆς ποινῆς·
 Ἀνθρωπότητος ἐπλάσθη ὁ ἀδάμ ἀρχὴ στὴν γῆ,
 Καὶ ιδιοτήτων ὄλων ἦτον ἄμεσος πηγὴ.

τῶν ἀκουσθέντων ἐν πληροφορίᾳ τῆς ἀληθείας, τῶν κηρυχθέντων Θεῖα
 χάριτι, θεβαίωσις τῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς. Βασιλείος.

(α) Ὅχι Θεμητὸν (νόμιμον ἢ δίκαιον) ἡμῖν ἄλλο τι πιστεύειν περὶ
 τῆς τρισυποστάτου καὶ ὁμοουσίου Τριάδος παρὰ τῶν Θειοῶς ἡμῖν ἐν τῶν
 Θεῶν λογίων ἐκπεφρασμένων· ἤγουν κατὰ τὸ κήρυγμα τῶν προφη-
 τῶν κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀποστόλων καὶ τὴν μαρτυρίαν τῶν
 ἀγίων καὶ καθὼς ὁ ἀπόστολος λέγει » εἶναι τινὲς οἱ ὁποῖοι ταραττοῦσι
 καὶ θέλουσι νὰ μεταστρέψουσι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· ἀλλὰ ἐὰν
 καὶ ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ σᾶς εὐαγγελίση ἄλλο παρὰ ἐκεῖνο τὸ
 ὁποῖον σᾶς εὐηγγελήσαμεν, ἅς εἶναι ἀνάθεμα.

Ἐπιστολῆ.
 ἀποστόλου
 Παύλου
 πρὸς Γαλά-
 τας Κεφ. α'.
 Στίχ. 7. 8.

(β) Διότι ὁ λίθος ὃν (τὸν ὁποῖον) ἔδωκε πρὸ προσώπου Ἰησοῦ ἐπὶ
 τὸν λίθον τὸν ἕνα, ἑπτὰ ὀφθαλμοὶ εἰσὶν (βλέπε Σελίδας 24 25 τοῦ πε-
 ρισινοῦ φυλλαδίου ἐκεῖ ἐξηγῆται) λίθον ἕνα ἔνοσε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν
 καὶ ἑπτὰ ὀφθαλμούς τὰ ἑπτὰ μυστήρια τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας τὰ ὁ-
 ποῖα ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος (πέτρα) ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ μέγας ἀρχιε-
 ρεὺς (ψαλ. ρθ. β.) παρέδωκεν διὰ τῶν ἀποστόλων καὶ μαθητῶν του εἰς
 τὴν ἐκκλησίαν του ἵνα τὰ φυλλάττη· ἡ ἀνατολικὴ λοιπὸν ἐκκλησία ἐ-
 πειδὴ τὰ φυλλάττη καὶ τὰ ἐνεργῆ καὶ τὰ κηρύττη ἀληθῶς λέγεται ἐκ-
 κλησία τοῦ Χριστοῦ αἱ δὲ δυτικαὶ μὴ φυλλάττουσαι αὐτὰ λέγονται ἐκ-
 κλησῖαι σχισματικαὶ διότι ἀπεσχίσθησαν καὶ ἀπεχωρίσθησαν ἀπὸ τὰ δό-
 γματα τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀνατολικῆς ἐκκλησίας λέγονται καὶ αἰρετικαὶ
 διότι ἀκολουθοῦν τὴν αἵρεσιν τοῦ πάπα Λουθήρου καὶ Καλδίου κ.λ.π.

Προφήτης
 Ζαχαρίας
 Κεφ. Γ'.
 Στίχ. 8. 9.

Περὶ πρώτης ἁμαρτίας (α) μόνης προπατορικῆς,
 Εἰς ἔνοχοι οἱ πάντες (β) ἁμαρτίας γενικῆς·
 Ὁμιλοῦμεν κατὰ γνώμην τῶν πατέρων τῶν σοφῶν,
 Ὁρθοδόξου πίστεώς μας Θεολόγων Ἱερῶν·
 Εἰς τὸ σῶμα προτοπλάστου ἔθηκε ὁ δημιουργός,
 Σπέρματα παντός τοῦ γένους ὁ Θεὸς ὁ αὐτουργός·
 Τὰς (γ) ψυχὰς ὅλας ἀπάντων ὑποβάλει τῇ ψυχῇ,
 Ἡκιστα μὲν ἐνεργεῖα τῇ δυνάμει δὲ ἤχει·
 Οὕτω ἔπρεπε νὰ εἶναι ὁ προπάτωρ ὁ γονεὺς,
 Πρεσβυγένειαν νὰ ἔχη ἀμφοτέρων ὁ τοκεύς·
 Ἰστέ μέτοχοι νὰ εἶναι τοῦ κακοῦ ἢ ἀγαθοῦ,
 Οἱ ἀπόγονοι ἰδίου μετὰ λόγου τοῦ ὀρθοῦ·
 Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐνηδόνου σπέρματος καταβολῆς,
 Μεταδίδει εἰς τοὺς πάντας τὸ τῆς προπατορικῆς·
 Καὶ ἀποδείξει βεβαία σύλληψις Χριστοῦ Θεοῦ,
 Ἄνευ σπέρματος ἐγίνει ὡς Θεοῦ ὄντως υἱοῦ·
 Διὰ τοῦτο ἔξω ἦτον ἁμαρτίας ὁ Χριστός,
 Ἀναμάρτητος διόλου τοῦτο οἶδε πῶς πιστός·
 Ὑποκείμενος εἰς ὅλα πάθη τὰ λοιπὰ σαρκός,
 Τέλειος ὢν κατὰ πάντα ἄνθρωπος καθολικός·

(α) Ἄπασα ἡ κτίσις ἠλειώθη (μετεβάθη) πεποκουῖα τῇ διαφορᾷ
 διὰ τὴν τοῦ ἀδάμ παρακοὴν ὡς φανεροῦται ἐκ τοῦ ἀποστόλου » διό-
 τι ἡ κτίσις ὑπετάχθη εἰς τὴν ματαιότητα, ὅχι θεληματικῆ ἀλλὰ ἐκείνου
 ὁ ὁποῖος τὴν ὑπέταξε μὲ ἐλπίδα ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις θέλει ἐλευθερω-
 θῆ ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέ-
 κνων τοῦ Θεοῦ· καὶ ἐκ τῶν τοῦ Δαμασκηνοῦ σαφέστερον καὶ ὁ Ἱερὸς
 οἰκουμένιος, τὰ σύμπαντα ἀνακαινηθέντα ἐξουσι οἱ δίκαιοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 τῆς κρίσεως.

Ἀπόστολ.
 Παῦλος
 ἐπιστολῆ.
 πρὸς ῥω-
 μαίους.
 Κεφ. γ'.
 Στίχ. 20.

21.

(β) Οἱ πελαγίανοι καὶ ἄλλοι αἰρετικοὶ ἐφρόνου ὅτι κανένας τῶν ἀν-
 θρώπων πέπτωκε (δὲν ἔπεσε) τῷ προπατορικῷ ἁμαρτήματι ὁ δὲ Καλ-
 βίνος μόνους τοὺς ἐκ τῶν πιστῶν γεννηθέντας ἐφρόνει μὴ πεποκουῖας,
 πάντας δὲ ἐκ τῶν ἀπίστων.

(γ) Ὅποια εἶν' ἡ ψυχὴ τοῦ προτοπλάστου τοιαύτη ἀπαραλάκτως
 δίδεται (παρὰ τοῦ Θεοῦ) παντὶ ἀνθρώπῳ τῷ μετὰ τῷ Ἀδάμ — προ-
 σέτι καὶ Θεόδωρος κύρου ὀρίζει οὕτω περὶ ψυχῆς· « ψυχὴ εἶναι πνεύ-
 μα κτιστὸν, ἀορατὸν τε καὶ νοερὸν, τῆς τῶν σωμάτων ἀπηλαγμένων πα-
 χύτητος· εἰς μέρη τρία κατὰ τὸν Ἀθανάσιον Ἀλεξανδρείας· λογικὴν διὰ
 τοῦ ὁποίου ἡ ψυχὴ ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν· θυμικὴν διὰ τοῦ ὁποίου ὀρίζεται
 τοὺς δαίμονας ἀνδρίζομένη κατ' αὐτῶν, ἐπιθυμητικὴν διὰ τοῦ ὁποίου νὰ
 ἐπιθυμῇ τὰ αἰῶνα ἀγαθὰ· διότι ἔγινεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ νὰ βλέπῃ τὸν
 Θεὸν καὶ φωτίζεσθαι· αὐτὸς δὲ ἀντὶ Θεοῦ τὰ φηαρτὰ καὶ σκότος ἐξή-
 τισε.» μέγας Ἀθανάσιος.

Διὰ τοῦτο καὶ δικαίως ἐκκλησία τὴν φρονεῖ,
 Τὴν πανάσπιλον Μαρίαν (α) στήν ἰδίαν τὴν ποιή·
 Ἔνοχον τῇ ἁμαρτίᾳ μόνη τῇ προγονικῇ,
 Δι' ἀγγέλου καθαρίσθη γνώμη ἀνατολική·
 Ἡ πανεύσπλαγχος Θεότης πανοικτήρων ἀληθῆς,
 Δὲν ὑπέφερεν νὰ βλέπη καὶ στοχάζεται εὐθύς·
 Λύτρωσιν τῶν παραβάτων ἀνακάλεσιν σχεδόν,
 Θάνατον τῆς ἁμαρτίας ὀλεθρόν της ρίζηδόν·
 ἤρχησε νὰ προκηρύττη διὰ μέσου προφητῶν,
 Ἐλευσιν μονογενοῦ του διὰ νόμων τῶν γραπτῶν·
 Τέσσαρες εἶν' οἱ μεγάλοι Ἡσαίας Δανικὴλ,
 Κλαυθμηρὸς Ἰερεμίας καὶ ὁ Ἰεζεκιήλ·
 Οἱ προφῆται οἱ λαλοῦντες ὅσα μέλουν νὰ γενοῦν,
 Λύτρωσιν λαὸν κυρίου ὑπὲρ λόγον καὶ ὑπὲρ νοῦν·
 Οἱ λοιποὶ (β) προφῆται πάντες προφητεύει ὁ καθ' εἷς,
 Ἐλευσιν προορισμένην τοῦ μονογενοῦς εὐθύς·
 Ἰέξυρε λοιπὸν τὸ Θεῖον ὅτι θέλουν παραβοῦν,
 Ἐντολὴν του τὴν ἁγίαν παραδείσου νὰ ἐκβοῦν·
 Ὅτι θέλουν καταντήσουν εἰς τὴν παντελὴ φθοράν,
 Ἀπὸ χάριν του τοιαύτην καὶ ἀπὸ ζωῆν λαμπράν·
 Διὰ τοῦτο προορίζη ἔλευσιν μονογενοῦς,
 Εἰς τὴν σωτηρίαν τούτων φύσεως τῆς παγγενοῦς.
 Πῶς λοιπὸν δὲν τὴν ἀφίγει, πλάσιν δὲν τὴν καταργεῖ,
 Ἡ Ἀδάμ, δὲν ἐμποδίζει νὰ μὴ ἀνυποταγῇ·
 Εἶναι βέβαια τῷ ὄντι εἰς τὸ ὄμα τοῦ Θεοῦ,
 Μέλλοντα παροχρηκότα ἐνεστῶν κ' τὰ τοῦ νοῦ·
 Πεπτωκότα εἶναι πάντα καθαρῶς τὰ καθαρᾶ, (γ)
 Ὡς οὐσία ὑπερτάτη εἰς αὐτὸν μόν' ἀφορᾶ·

Ψαλ. ρι.
 Στίχ. 8.

(α) Αἴτιον κυρίως τοῦ εἶναι πάντας τοὺς ἀνθρώπους τῇ προπατορικῇ ἁμαρτίᾳ ὁ τρόπος τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν τὸν ὁποῖον προξένησεν ἡ παρακοή τοῦ Ἀδάμ δηλ. (κατὰ τοὺς Θεολόγους) ἡ συνουσία τοῦ ἀνδρὸς μετὰ τῆς γυναικὸς· διὰ τοῦτο καὶ ὅστις ποτὲ γεννηθεὶς τῷ τρόπῳ τούτῳ ἔνοχος τῇ προπατορικῇ ἁμαρτίᾳ· καὶ τίς ἄρα δὲν ἐγεννήθη μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον κανένας· ἅπαντες λοιπὸν ἐσμὲν ἔνοχοι τῇ ἁμαρτίᾳ ἐκτὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ οὐκ ἐκ σπέρματος οὐδὲ ἐκ θηλήματος ἀνδρὸς γεννηθέντος.

(β) Οἱ δὲ λοιποὶ προφῆται εἶναι Ὡσιεὶ, Ἀμώς, Μιχαίας Ἰωὴλ, Ἀβδίας Ἰωνᾶς, Ναούμ, Ἀδακοῦμ, Σοφονίας ἀγγαῖος Ζαχαρίας, πρῶτος δὲ εἶναι ὁ Μαῦσῆς Σαμουὴλ Ἡλίας καὶ λοιποὶ ὄλοι δὲ ἀριθμοῦνται 24. καὶ ὁ μεῖζον τῶν προφητῶν Ἰωάννης 25.

(γ) Οἶδεν ὁ Θεὸς τὴν πτώσιν τοῦ Ἀδάμ, κατὰ τὴν οὐσιαστικὴν

Τὸ γινώσκειν ὀλοκλήρως ὡς αἰτία (α) αἰτιῶν,
 Καὶ νὰ προνοῇ ἀμέσως ὡς πηγὴ οἰκονομιῶν·
 Οἶδε θέβαια τὸ πταίσμα προτοπλάστου προφανῶς,
 Καὶ παρακοὴν τοῦ λόγου καὶ φθορὰν ἐλεεινῶς·
 Ἄγαθότης εἶναι φύσει στήν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ,
 Δίκαιον καὶ εὐσπλαχνία ὑπὲρ λόγον κ' ὑπὲρ νοῦ·
 Διὰ τοῦτο ἀποστέλλει τὸν υἱὸν μονογενῆ,
 ἵνα στήσῃ ῥοὴν θανάτου καὶ φθορὰν τὴν παγγενῆ·
 Οὗτος εἶναι ὁ μεσίας ὁ σωτὴρ καὶ λυτρωτὴς,
 Γένους τοῦ ἀδαμιαίου μόνος ἐλευθερωτῆς·
 Ἄφου ἔφθασεν (β) ἡ ὥρα τῆς ὑπερφουῦς βουλῆς,
 Κατὰ τὴν χρονολογίαν ἀπὸ τῆς καταβολῆς·
 Πέντε χιλιάδες χρόνοι πεντακόσιοι ὀκτώ, (γ)
 ἦτον τότε ὡς ἐφάνη ἡ βουλὴ ἡ ἐν κρυπτῶ·
 Ἀθεώτατος βολταῖρος ἄφρων λυμεῶν κακός,
 Ἀφρονέστατος ἀνθρώπων παρελάλη ὡς μωρός·
 Ἐπροσπάθησε νὰ φέρῃ ὄχι τὸ κακὸν τινός,
 Τὴν κατάλυσιν θρησκείας καὶ ἠθῶν τοῦ καθενός·
 Καταγράφει κατ'ἀλέγει ἀναιρεῖ τὰ γραφικὰ,
 Μαρτυρίας ἀναφέρει μέσα εἰς τὰ πρακτικὰ·

αὐτοῦ ἐνόησιν· προῦρισεν ὁμοῦ αὐτὸν διὰ τὴν βασιλείαν του· δώτας αὐτεφουσίως προαιρετικὴν δύναμιν ἐκλογῆς καλοῦ κακοῦ ὡς εἶδομεν αὐτὸν πρῶτον ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Θεοῦ, ὡς γράφει ὁ Σεβηρανὸς Γαββάλων» Ἦσαν γὰρ γυμνοὶ ὅτε ὁ ἀδάμ καὶ ἡ εὐα καὶ ἡσχύνοντο ἐπειδὴ δὲν συνεχῶρει ἡ εὐα, διότι αὐτὴ ἐσκέπαζε τὴν γυμνότητα ἢ δὲν ἐδυνήθη ὁμοῦ τὸ πταίσμα τοῦ ἀδάμ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν προορισμὸν τῆς χάριτος τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος, κατὰ τοὺς Θεολόγους, ἦτον λόγος προηγούμενος εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸ πταίσμα ἐπομένως· ναὶ μὲν ἀναρχαὶ καὶ ἔξω τάξεως αἱ Θεϊκαὶ ἔννοιαι· πρὸς ἡμᾶς δὲ ἀναφερόμεναι, τάξιν ἔχουσι πρὸς ἀμυδρὰν κατάληψιν τῶν ἀκαταλήπτων· διὰ τὸν ἐπόμενον λόγον προορίζει ἀμέσως τὴν ἔλευσιν τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ.

(α) Αἴτιος ὁ Θεὸς τοῦ παντός, αἴτια τὰ δευτέρα τὰ πάντα κατὰ τοὺς Θεολόγους διὰ τοῦτο πάντα λίαν (πολύ) καλὰ, κατὰ τὴν γραφὴν καὶ κατὰ τὸν Νύσσης Γρηγόριον « αἴτιον καλὸν, καὶ αἰτιατὸν καλὸν ποιεῖ· αἴτιον πονηρὸν, αἰτιατὸν πονηρὸν ποιεῖ.»

(β) Ἄμαρτίας ὁ ἀδάμ θανάτω τὸ γένος ὑπέβαλε, καὶ τὴν φύσιν ὀλὴν ὑπεύθυνον τῶν ἁμαρτιῶν πεποίηκε, Ἰουστίνος μάρτυς.

(γ) Πολὸς καὶ διάφορος λόγος γίνεται περὶ τῆς χρονολογίας ταύτης ἄλλοι μὲν ἦτον τῆς ἀναφερομένης λέγοντες, ἄλλοι δὲ περισσώτερον ἢ σύμφωνοι λοιπὸν φαίνονται· ἀφιλόνηκον ὁμοῦ τὸ τοιοῦτον ὅτι πάντες τὸ ἐκ τῆς χρονολογίας ἐνδεικνύμενον Συμφώνως ὁμολογοῦσιν ὅτι εἶναι τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἄναιδὴ ποιήματά του εἶναι πάντοτε ψευδεῖς,
 Καὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν ὁμιλεῖ ποτὲ οὐδεὶς·
 Μερικοὶ τῶν ὀρθοδόξων ἀγωγῆς χριστιανικῆς,
 Ἐγκρατεῖς τῆς διαλέκτου νὰ γενῶσι γαλλικῆς·
 Τὸν Βολτέρ φιλολογοῦσιν ὕψος ἔχοντα καλόν,
 Τῆς οἰκειᾶς διαλέκτου εὐφραδὲς κ' ὁμολόν·
 Ὁφελοῦνται κατὰ λέξιν βλέπτωνται δὲ κατὰ νοῦν,
 Ὡς μὴ ἔχοντες ιδέαν τῶν δογμάτων ἃ φρονοῦν·
 Τοῦτο πρῶτον ἀναγκαῖον εἶτα ἄς φιλολογοῦν,
 Τὰ διατριβάς Βολταίρου χωρὶς νὰ πολυλογοῦν·
 Τότε πλέον τὰς ἐμπαίζουσι τὰς ἐνοίας τὰς μωρὰς,
 Ἐξηγήσεις παραφράσεις τοῦ Βολτέρ τὰς μιαιρὰς·
 Βάσιν στερεὰν στοχάσθη τὴν ἀναίρεσιν γραφῆς,
 Ὄλη; τῆς κακοδοξίας καὶ ἀνθρώπου τῆς μορφῆς·
 Μέσα εἰς τὰς φλυαρίας ἀνυπάρκτους καὶ ψευδεῖς,
 Ἀναιρέσεις πεντατεύχου εἶν' καὶ αὕτη εἶν' οὐδεὶς·
 Οὔτε λέγει οὔτε γράφει οὔτε ἀναφέρει κἀν,
 Πρεσβυτέρα ὅτι εἶναι ἱστορία (α) εἰς τὸ πᾶν.
 Τῶν Σινῶν τοῦ μωϋσέως πεντατεύχου, τῆς γραφῆς,
 Ἡ παλαιότερα πάντων καὶ σχεδὸν ἀπ' τῆς ἀφῆς.
 Κλήμης Γάλλος πατριώτης τοῦ Βολτέρ τοῦ μιαιροῦ,
 Ἀναιρεῖ τὴν δόξαν αὐτὴν ἀποτομοῦ τολμηροῦ·
 Διὰ μέσου τῶν ἰδίων Συγγραφέων τῶν Σινῶν,
 Ἐκ τῶν μάλιστα δοκίμων καὶ σοφῶν ἀληθινῶν·
 Τῶν Σινῶν τὴν ἱστορίαν παρασταίνει μὲ ρητὰ,
 Πεντακόσια πῶς ἔτη παλαιὰς γραφῆς μετὰ·
 Ὁ ἐξ ἀπορρήτων (β) λέγει περὶ Ἰουδαϊκῶν,
 Τῶν Ἰνδῶν Σινῶν προσέτι καὶ τῶν αἰγυπτιακῶν·

(α) Μετὰ τοῦτο ἀναιρεῖ ὁ αὐτὸς (Βόλτερ) τὰ κατὰ τὸν Μωϋσῆν ἔ-
 τη τῆς κοσμοποιίας λέγων, ὅτι εἰσὶν ὑπὲρ τὰς ἐξήκοντα χιλιάδας χρό-
 νων ἐπιφύρων εἰς ἀποδείξεις ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν Σινῶν, καὶ συμπερα-
 σμοδς, ἐκ τῆς προόδου τῶν ιδεῶν τῆς ἀνθρωπότητος· ὅθεν κατὰ τὴν
 ὀρθὴν κρίσιν, τὸ τοιοῦτον δὲν ἐπιδέχεται φιλονικίαν· διότι ἔδει τὸν
 Μωϋσῆν πρὸς ἡμᾶς τοὺς μεταγενεστέρους ἐκείνο γράφοντα, καὶ ἀρχὴν
 ποιοῦντα ἐν τῷ κόσμῳ ἀληθοῦς παρωχηκυίας ἱστορίας, παρωχηκότι
 νὶ χρόνῳ χρίσασθαι καὶ τούτῳ, ὅσον αὐτὸς ἐνεκρίνατο κατὰ τὴν εἰς
 αὐτὸν ἐμπιστευομένην Θεῖαν χάριν, καὶ ἡμῖν καταληπτὸν ἐγένετο ἐπει-
 δὴ τὸ δὲν, πρὸς ὃ τὸ παρωχικὸς κατηγορεῖται, εἶναι ἄπειρον καὶ ἄ-
 χρονον, καὶ ἡ ἕκτασις τοῦ χρόνου ὄχι τὴν ἀρχὴν τῆς κοσμοποιίας ἀ-
 φαιρεῖ, ἀλλὰ τὴν ἀγνοίαν τοῦ ἀνθρώπου παρίστησι.

(β) Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος.

Εἰς τὸν μάρτιον τὸν μῆνα ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ,
 Τὴν βουλὴν ἀποκαλύπτει εἰς τὴν κόρην τοῦ ναοῦ·
 Ἐξ Ἰωακείμ καὶ Ἄννης ἡλικίας τὴν ἀκμὴν,
 Ἐκ πρεσβυτίδος καὶ στείρας τῆς στειρώσεως τομῆν·
 Γαβριὴλ ὁ προτοστάτης (α) χαίρει νύμφη ἐκφωνή,
 Κόρη κεχαριτομένη καὶ Θεόδεκτος σκηνή·
 Πνεῦμα ἅγιον κυρίου θέλει ἔλθει ἐπὶ σέ,
 Χάρις δύναμις ὑψίστου κατοικήσει εἰς ἐσέ·
 Καὶ εὐθὺς ἐκαθαρίσθη ἀπὸ τῆς προγονικῆς,
 Ἐκ τῆς ἀμαρτίας μὲ τὸ χαίρει μόνης προπατορικῆς·
 Καὶ ἐδέχθη ὑπὲρ φύσιν εἰς τὴν ἀσπίλον νηδύν,
 Τοῦ πατρὸς ἀνάρχου λόγου θαῦμα ὄντως κατιδεῖν·
 Καὶ ὁ ἄσαρκος σαρκούται ὁ ἀχώρητος χωρεῖ,
 Διὰ ἀγάπην τοῦ ἀνθρώπου ἐντελῶς σάρκα φορεῖ·
 Ἐξ χιμάτων πανασπίλων ἐσχεκώθη ἐντελῶς,
 Μαριὰμ ἀγνῆς παρθένου ἀνθρώπος ὀλομελῶς·
 Καὶ γενᾶται (β) ὑπὲρ φύσιν ἄνθρωπος δὲν ἠμπορεῖ,
 Τὸ ἀπόρρητον νὰ κρίνῃ παντελῶς δὲν εἰσχωρεῖ·
 Ὅταν ὅμως στοχασθῶμεν ὅτι ἦτον καὶ Θεός,
 Τέλεις ὧν καὶ οὐσίαν περιέρχεται νοός·
 Παύει (γ) πλεόν δὲν κινεῖται καὶ τὸ πῶς δὲν ἐρευνᾶ,
 Καὶ παρθένος μετὰ τάκον τίνι τρόπῳ τὸν γενᾶ·
 Ἐπειδὴ καὶ τόσα ἄλλα εἶδομεν ὑπερφυῆ,
 Τῇ δυνάμει τοῦ Θεοῦ μὲς ἅπαντα Θεοπροπη·
 Ὅπου βούλεται ἡ Θεῖα δύναμις ὑπερφυῆς,
 Τάξιν φύσεως ἀλάττει τίς αὐτῆς εἶν' ὁ κριτής·
 Ἄν ἐφύλαττε τὴν τάξιν ὡς ἡμεῖς οἱ γηγενεῖς,
 Βέβαια Θεός δὲν ἦτον δὲν τὸν λάτρευε κανεῖς·
 Δὲν ἐδόξαζε τελείως ὑπὲρ ἄνθρωπον τί ὄν,
 Καὶ αὐθύπαρκτον οὐσίαν παντοδύναμον Θεόν·
 Ἄν ἐδύνατο ὁ νοῦς μου νὰ γνωρίσῃ τὸν Θεόν, (δ)
 Εἴμην ὅμοιος μὲ ἐκεῖνον ὅχι ὑπαρκτὸν τί ὄν·

(α) Γαβριὴλ ἐλληνιστὶ λέγεται Θεὸς καὶ ἄνθρωπος· καὶ διὰ τοῦτο ἐδιωρίσθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ » πρόκλος τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

(β) Βλέπε Σελίδας 10 καὶ 11. τοῦ βιβλίου τούτου.

(γ) Ὅπου Θεός, καὶ ἀγνωσθῆτι πᾶν λεγομένων, ἢ δι' ὑπεροχὴν φύσεως, ἢ δι' οἰκονομίας τρόπου οὐδεμίαν ἀπὸ τούτου βλάβη τοῖς ἀγνοοῦσιν ἐγγίνεται. » Ἰουστίνος φιλόσοφος.

(δ) Ἡ παναγία καὶ σεπτὴ τριάς πρὸ πάντων αἰώνων, καὶ εἰς αἶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000020826